

Omgevingsvisie

Gemeente Castricum

gemeente
CASTRICUM

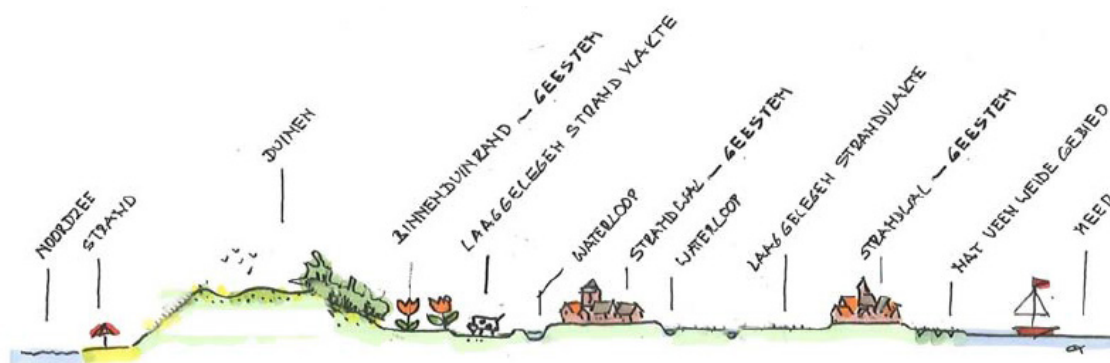

Omgevingsvisie

Gemeente Castricum

Datum: April 2023

Landschappelijke zonering van open en gesloten gebieden (bron: Beeldkwaliteitplan buitengebied 2010).

Voorwoord

De gemeente Castricum is een prachtige gemeente waar het goed wonen, recreëren en werken is. Hoe zorgen we ervoor dat dit in 2040 nog steeds zo is? De uitgangspunten daarvoor hebben we vastgelegd in deze omgevingsvisie. Deze visie gaat over de ontwikkeling van onze gemeente op belangrijke onderwerpen, zoals wonen, bereikbaarheid, landschap en natuur, duurzaamheid en voorzieningen.

De ontwikkeling van onze samenleving in de tijd zorgt steeds voor nieuwe vragen en behoeften, waarop gemeente, inwoners, ondernemers en maatschappelijke instellingen samen een antwoord moeten geven. Met elkaar maken wij een samenleving, waarin alle inwoners zich thuis voelen en waaraan iedereen deel kan nemen. In onze gemeente zijn de omstandigheden daarvoor gunstig. Onze gemeente telt veel verenigingen; inwoners voelen zich nauw betrokken en zijn bereid zich voor elkaar in te zetten. Goed nabuurschap is voor veel inwoners vanzelfsprekend. Ook voor andere zaken, zoals behoud van natuur, weidevogels, een duurzame omgeving en goede zorgvoorzieningen, zetten inwoners zich vrijwillig in.

Een vitale samenleving is gebaat bij een goede ruimtelijke samenhang tussen woonvoorzieningen, arbeidsplaatsen, transportfaciliteiten en ontspanningsmogelijkheden. In deze omgevingsvisie brengen wij de ontwikkelingen in onderlinge samenhang in beeld.

De omgevingsvisie is tot stand gekomen met inbreng van grote groepen inwoners, ondernemers en maatschappelijke instellingen. Zij hebben sinds de start met de omgevingsvisie, begin 2020, meegedacht via digitale bijeenkomsten, persoonlijke gesprekken, enquêtes en flitspeilingen, maar ook via inspraakreacties en zienswijzen. Deze participatie en daarnaast de inventarisatie van het beleid door de medewerkers op uiteenlopende terreinen vormen de basis van deze omgevingsvisie. De omgevingsvisie geeft richting aan de ontwikkeling van onze gemeente, voor de komende jaren met een doorkijk naar 2040.

Inhoud

Voorwoord

Samenvatting

1	Waarom een omgevingsvisie en hoe kwam deze tot stand?	9
2	Wat is onze ambitie voor de toekomst?	12
	2.1 Gemeente Castricum, dorpse kwaliteiten nabij stadse voorzieningen	13
	2.2 Onze ambitie vertaald in hoofddoelen	13
3	Wat zijn onze waarden?	19
	3.1 De waardenkaart	19
	3.2 Waarden van onze gemeente als geheel	20
	3.3 Vier landschappelijke deelgebieden in de gemeente Castricum	21
4	Uitwerking hoofddoelen in speerpunten	36
	4.1 Hoofddoel: Gezonde dorpen met een gevarieerd woonaanbod	36
	4.2 Hoofddoel: Open en gevarieerd landschap met waarden	43
	4.3 Hoofddoel: Bereikbaar en duurzaam	45
5	Wat is onze visie op gebieden?	49
	5.1 Buitengebieden (van strand en duinen tot strandvlaktes en weidegebied)	49
	5.2 Dorpen	51
	5.3 Verbindingen	62
6	Hoe voeren we de visie uit?	63
	6.1 Onze werkwijze	63
	6.2 Afweging van initiatieven	63
	6.3 Kosten bij ontwikkelingen en financiële bijdragen	64
	Bijlagen	65
	Bijlage 1: participatie: waarden, speerpunten en hoofddoelen	
	Bijlage 2: Kaarten uit actualisatie Masterplan Inbreidingen	
	Bijlage 3: Trends en ontwikkelingen	
	Bijlage 4: Hoofddlijnen beleid rijk, provincie en regio	
	Bijlage 5: Milieu	
	Bijlage 6: Uitvoeringsprogramma	
	Bijlage 7: Beleidsanalyse	

Samenvatting

In de omgevingsvisie komen de ambities van de gemeente voor de toekomst, de wensen van betrokken partijen en het bestaande beleid, mede op basis van trends en ontwikkelingen, samen.

De omgevingsvisie is bindend voor de gemeente. Als er goede redenen zijn om hiervan af te wijken dan kan dat, maar alleen met een stevige onderbouwing. De omgevingsvisie is ook de basis voor het opstellen van het omgevingsplan. Het omgevingsplan vervangt de huidige bestemmingsplannen. Daarmee is deze visie belangrijk voor inwoners en ondernemers in onze gemeente. Als er een verzoek is dat niet past dan kijken we of het verzoek aansluit bij de waarden en doelen, die in deze visie staan.

In deze omgevingsvisie is de ambitie voor de gemeente beschreven aan de hand van **drie hoofddoelen**, die nader zijn uitgewerkt in verschillende speerpunten. We beschrijven waarop we focussen in beleid en uitvoering om onze ambitie te realiseren.

Bij ontwikkelingen binnen deze drie hoofddoelen is het belangrijk om rekening te houden met **de kernwaarden**. Dit zijn de waarden waar inwoners trots op zijn, die mede de identiteit vormen van de gemeente en waarvan we behoud en liefst versterking belangrijk vinden. De waarden zijn per gebied en per dorpskern beschreven. Tot slot beschrijven we onze visie op de gebieden en de dorpen. Dit is in de visiekaart en kernenkaarten in beeld gebracht.

Schematisch ziet de opzet van de omgevingsvisie er als volgt uit:

Kernwaarden (H3)

Bij het realiseren van onze ambities zoals beschreven in de hoofddoelen en het inpassen van nieuwe ontwikkelingen gaan we uit van onze waarden. Deze waarden geven de kenmerken van onze gebieden en dorpen aan. Inspelen op de waarden betekent niet dat we ontwikkelingen op voorhand uitsluiten. Naarmate ontwikkelingen echter beter aansluiten op onze waarden is ook de realisatie waarschijnlijker.

Bewoners en experts van verschillende organisaties hebben aangegeven welke bestaande waarden zij belangrijk vonden in onze gemeente. Dat is gebruikt om de waardenkaarten samen te stellen.

De waarden zijn beschreven voor de gemeente als geheel, voor de vier landschappelijke deelgebieden (*Strand en duinen; Binnenduintrand; Strandvlaktes; Veenpolderlandschap*) en per dorp (*Akersloot, Bakkum, Castricum, Limmen, en de Woude*).

Onze inwoners noemen als waarden voor de gemeente als geheel bijvoorbeeld: natuur en ruimte; rust, stilte en duisternis; ontstaansgeschiedenis is zichtbaar in het landschap; afwisselend landschap met een belangrijke rol voor water; open poldergebied met agrarische activiteit; groene dorpen met een eigen identiteit; dorpse gezelligheid en saamhorigheid; goede voorzieningen op diverse terreinen, zoals onderwijs, recreatie, sport en cultuur; goede openbaar vervoer-verbinding met de Randstad.

Hoofddoelen en speerpunten (H4)

De ambitie van de gemeente is geformuleerd aan de hand van drie hoofddoelen en binnen deze hoofddoelen focussen we ons op diverse speerpunten. Onderstaand het overzicht van de hoofddoelen en speerpunten:

	Hoofddoelen	Speerpunten
1.	Gezonde dorpen met een gevarieerd woonaanbod	• Voldoende woningen voor jong en oud. • Ontwikkelen met respect voor onze waarden, de cultuurhistorie en de identiteit van onze dorpen. • Een netwerk van goede voorzieningen. • Openbare ruimte waar maatschappelijke opgaven samenkomen. • Iedereen kan meedoen en voelt zich betrokken.
2.	Open en gevarieerd landschap met waarden	• Ontwikkelen met respect voor onze waarden, de cultuurhistorie, het landschap en onze natuur. • Ondernemen in het buitengebied is toekomstbestendig. • Goede balans tussen natuur, landbouw en recreatie. • Openbare ruimte waar maatschappelijke opgaven samenkomen.
3.	Bereikbaar en duurzaam	• Goede verbindingen en duurzame mobiliteit. • Een duurzame gemeente. De landelijke en provinciale doelen op het gebied van energie, klimaatadaptatie, circulariteit, biodiversiteit en duurzame mobiliteit zijn vertaald naar onze gemeente.

Visie op de gebieden, dorpen en verbindingen (H5)

De hoofdfuncties van zee, strand en duinen zijn kustverdediging, natuur, recreatie en drinkwaterwinning.

De drie strandopgangen hebben een eigen identiteit en strandbeleving. We willen deze diversiteit behouden. We faciliteren de ambitie van ondernemers op en rond het strand om te komen tot een klimaatneutrale bedrijfsvoering, binnen het complex aan regels, dat voortvloeit uit de functies van kustverdediging en natuur. Het parkeerterrein is aangemerkt als generiek zoekgebied voor de opwek van duurzame energie. Bij recreatie staat natuur en landschapsbeleving centraal. Er zijn kansen om de natuur biodiverser en veerkrachtiger te maken in combinatie met versterking van de kustveiligheid en het borgen van schoon drinkwater. Uitdaging is om de kwaliteiten (rust, stilte, natuur) in het gebied te behouden en tegelijkertijd het toenemende, gevarieerde gebruik van recreanten in het gebied te blijven faciliteren.

De binnenduinrand is het gebied met gemengde functies (bebouwing en groene functies). Afwisseling is hier troef en een kwaliteit. Hier liggen kansen voor versterking van natuurwaarden en landschapsbeleving, door onder meer de aanleg van duinrellen.

Het gebied tegen het station van Castricum vormt de Poort naar de Duinen. Deze Poort naar de Duinen wordt versterkt door verbetering van de inrichting van het gebied in combinatie met natuurinclusieve woningbouw en de goede spoorverbinding.

In de strandvlaktes staan landbouw, natuur en beleving centraal. De agrarische sector krijgt ruimte om levensvatbare bedrijven te houden. Innovatie en verduurzaming van de bedrijfsvoering zijn daarbij van belang. Openheid is belangrijk voor het contrast met de duinen, binnenduinrand en strandwallen maar is niet in beton gegoten. Bij verduurzaming, groen en gezond, zijn ook functies denkbaar die opgaande gewassen met zich meebrengen, uitgezonderd zijn weidevogelgebieden. Versterking van het waterbergende vermogen biedt kansen voor biodiversiteit en het versterken van cultuurhistorisch waardevolle slotenpatronen. Op recreatief gebied liggen er kansen om het recreatieve routenetwerk te versterken en de zichtbaarheid van het Oer-IJ te vergroten. Dit geeft tevens goede mogelijkheden voor sport en beweging vanuit de kernen en spreiding van recreatief gebruik over de gemeente.

Het veenweidegebied is een kwetsbaar en waardevol gebied. Nederland wil koploper zijn bij de klimaatgerichte aanpak voor veenbodems. De maatregelen moeten afgestemd worden op het toekomstperspectief voor agrariërs, de waterhuishoudkundige mogelijkheden en het type veenbodem. Daarmee komt ook meer ruimte voor weidevogels en versterking van biodiversiteit. De doelstelling om in veenweidegebieden de CO₂ uitstoot substantieel te reduceren vraagt om een gezamenlijke inspanning van overheden, agrariërs en maatschappelijke partijen.

Visie op de dorpen

Vanaf pagina 51 is de visie per dorp beschreven. Daarnaast is op een kaart per dorp de opbouw verbeeld en zijn de kansen benoemd.

Visie op verbindingen

Goede verbindingen zijn belangrijk voor onze inwoners voor werk, studie of ontspanning. Een groot deel van de reizigers maakt gebruik van het station in Castricum. Behoud van de huidige functie van station Castricum als intercity station is voor onze inwoners zeer belangrijk.

Een deel van de inwoners van de gemeente Castricum maakt ook gebruik van de stations in Uitgeest en Heiloo. Het treinverkeer op deze stations moet aansluiten op duurzaam en betrouwbaar vervoer van en naar de dorpen en naar de kust. Dit vraagt om innovatieve oplossingen als deelfiets en vormen van OV die flexibel zijn, omdat de vervoersvraag gedurende de dag en door de seizoenen heen varieert. We gaan hierover in gesprek met de provincie, stichtingen, bedrijven en/of particulieren.

De aansluiting op de A9, tussen Limmen en Heiloo is noodzakelijk om het groeiende aantal inwoners in deze plaatsen direct naar de A9 te leiden. Daarmee voorkomen we dat de Rijksweg te druk wordt. Het fietsgebruik in de gemeente Castricum (43%) is hoger dan het landelijk gemiddelde van 27%. We faciliteren de fietsers door het fietsnetwerk te verbeteren en uit te breiden. Dit is een samenhangend netwerk, dat voor directe veilige verbindingen zorgt met en tussen belangrijke bestemmingen voor alle typen fietsen en fietsers van alle leeftijden.

Regionaal zetten we in op een duurzaam veilige infrastructuur, oplossingen voor heterogeniteit van verkeer (bijvoorbeeld landbouwverkeer in combinatie met fietsers) en de veiligheid van kwetsbare verkeersdeelnemers. Een fijnmazig netwerk van veilige en aantrekkelijke fietsverbindingen is ook van belang voor recreanten en toeristen.

Uitvoering (H6 en bijlage 6)

Om deze visies op de gebieden en de dorpen te realiseren werken we volgens zes principes, die we toepassen bij het maken van keuzes en plannen. Het gaat dan onder andere over het werken vanuit een positieve grondhouding, inspelen op bestaande waarden en in goede samenwerking met alle betrokken partners. Verder hebben we voor de komende jaren een uitvoeringsprogramma opgesteld. Vanzelfsprekend is dit een dynamisch uitvoeringsprogramma, dat evenals de omgevingsvisie zelf iedere vier jaar wordt geëvalueerd.

1 **Waarom een omgevingsvisie en hoe kwam deze tot stand?**

Een omgevingsvisie is een toekomstvisie op hoofdlijnen. Een koersbepaling die aangeeft wat we belangrijk vinden en waar we ons voor inzetten. Deze koers is mede bepaald door alle inwoners, ondernemers en organisaties, die hebben meegedacht over de omgevingsvisie.

Er zijn grote opgaven die druk leggen op de ruimte, bijvoorbeeld de vraag naar woningen en opgaven op het gebied van gezondheid, energievoorziening en klimaatverandering, die ander gebruik van de ruimte noodzakelijk maken. Daarnaast is er een wettelijke aanleiding, namelijk de Omgevingswet, die per 1 januari 2024 in werking treedt. Deze wet schrijft voor dat iedere gemeente een Omgevingsvisie opstelt.

De omgevingsvisie

Een omgevingsvisie gaat over de fysieke leefomgeving, bijvoorbeeld over wonen, wegen, water, bodem en lucht, landschap, natuur en cultureel erfgoed, maar ook over hoe we onze gemeente veilig en gezond houden. In de omgevingsvisie moeten deze onderwerpen in samenhang worden bekeken. Het gaat dan met name over doelen die we willen realiseren op langere termijn. De gemeente is natuurlijk al langer met doelen bezig. Daarom zult u ook veel onderdelen van bestaand beleid terug zien komen.

Van tijd tot tijd wordt gekeken of er aanleiding is de visie aan te passen. Daarmee blijven we aansluiten bij veranderingen in de maatschappij.

Wat betekent de omgevingsvisie voor de gemeente en voor de samenleving?

De omgevingsvisie is bindend voor de gemeente. Als er goede redenen zijn om van de omgevingsvisie af te wijken, dan kan dat. Maar dan moet er een stevige onderbouwing zijn. Als zoiets zich voordoet zal dat ook vaak aanleiding zijn om de omgevingsvisie op onderdelen aan te passen.

De omgevingsvisie is ook belangrijk voor inwoners en ondernemers in de gemeente. De omgevingsvisie vormt namelijk de basis voor het opstellen van het omgevingsplan. Het omgevingsplan vervangt de huidige bestemmingsplannen. Als er een verzoek is dat niet in het omgevingsplan¹ past, dan kijken we of het verzoek past bij de waarden en doelen die in deze visie staan.

1

Het omgevingsplan komt bij inwerkingtreding van de Omgevingswet in de plaats van het bestemmingsplan.

Hoe kwam de Omgevingsvisie tot stand?

De Omgevingsvisie kwam tot stand op basis van een analyse van het beleid van de gemeente², en na participatie van veel inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en (semi-)overheden.

Met de eerste fase van participatie is gestart in de eerste helft van 2020.

Hiervan is verslag gedaan in een analyse participatie & trends. De analyse bevatte het resultaat van de participatie en de inventarisatie van het beleid³.

Februari - juni 2023

Eerste fase participatie met als doel het ophalen van informatie, via:

- participatiebijeenkomsten;
- digitale enquête;
- flitspeiling onder jongeren;
- bijeenkomst met experts.

Ruim 800 mensen hebben een bijdrage geleverd.

Op basis van de participatie in deze eerste fase zijn de bestaande waarden in de gemeente in beeld gebracht en de potentiële opgaven voor de gemeente, de zogenaamde speerpunten. Ook is gekeken naar dilemma's. Deze dilemma's gaan over keuzes; daar waar het schuurt tussen het ene of het andere belang.

Het geheel van waarden, speerpunten en dilemma's is in de tweede fase van participatie opnieuw voorgelegd aan de samenleving. Op basis van het resultaat is de Visie op hoofdlijnen gemeente Castricum opgesteld⁴.

Oktober 2020 - januari 2021

Tweede fase participatie met als doel toetsen waarden, speerpunten en uitwerken dilemma's:

- participatiebijeenkomsten;
- digitale enquête;
- bijeenkomst met experts.

Totaal ruim 900 mensen die een bijdrage hebben geleverd.

2 Analyse Beleid gemeente Castricum van 24 augustus 2020

3 Analyse Participatie & Trends; eerste stap omgevingsvisie gemeente Castricum: Beeld van resultaat participatie en potentiële opgaven, op basis van participatie en beleid van september 2020

4 De gemeenteraad heeft de Visie op hoofdlijnen op 25 maart 2021 vastgesteld.

In de derde fase van participatie is de Visie op hoofdlijnen vertaald naar een voorontwerp-omgevingsvisie. Tijdens dit proces is op verzoek van de gemeenteraad ook nader onderzoek gedaan onder jongeren en naar de visie van de agrariërs.

April - december 2021

Derde fase participatie met als doel vertalen Visie op hoofdlijnen naar een voorontwerp:

- gesprekken met vertegenwoordiging van agrariërs;
- gesprekken met jongeren;
- flitspeiling onder jongeren.

Bijna 250 jongeren hebben een bijdrage hebben geleverd.

De voorontwerp-omgevingsvisie heeft van 2 februari tot 16 maart 2022 ter inzage gelegen. Hierop zijn 35 inspraakreacties ontvangen. Op basis van deze inspraakreacties en het coalitieakkoord van mei 2022 is een ontwerp-omgevingsvisie opgesteld, die van 2 november tot 14 december ter inzage heeft gelegen. De 20 zienswijzen, die we hierop hebben ontvangen en de consultatie van de gemeenteraad op 24 november hebben geleid tot deze definitieve versie van de omgevingsvisie voor de gemeente Castricum

Wat staat waar in deze Omgevingsvisie?

In hoofdstuk 2 geven we aan wat onze ambitie is voor de gemeente in de toekomst en hoe wij deze ambitie willen realiseren. We schetsen dit aan de hand van hoofddoelen en speerpunten. Hoofdstuk 3 gaat over onze waarden. Dat zijn bestaande waarden en kenmerken van de gemeente Castricum, die we belangrijk vinden. Zij vormen ons vertrekpunt bij ontwikkelingen. Hoofdstuk 4 gaat nader in op onze speerpunten. Dit zijn de opgaven, die we per hoofddoel hebben geformuleerd. In hoofdstuk 5 zien we wat dat betekent voor de verschillende deelgebieden en kernen in de gemeente. Tot slot gaan we in het laatste hoofdstuk in op de uitvoering van de visie. We vertellen hoe wij werken en geven aan hoe we initiatieven die niet in het omgevingsplan passen toetsen en vermelden in de uitvoeringsparagraaf hoe we de komende jaren toewerken naar de beschreven ambities.

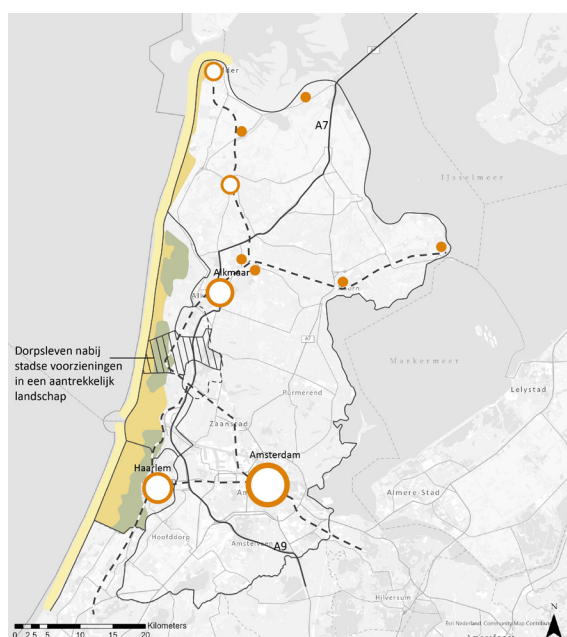
2 Wat zijn onze ambities voor de toekomst?

De gemeente Castricum is bekend als groene kustgemeente met aantrekkelijke voorzieningen en recreatiemogelijkheden. De gemeente is een oase van ruimte, rust en natuur tussen de stedelijke gebieden Alkmaar, Zaanstad en Amsterdam. Onze gemeente kenmerkt zich door: dorpse kwaliteiten nabij stadse voorzieningen in een aantrekkelijk landschap.

Onze inwoners waarderen de gemeente vanwege de mooie omgeving met strand, duinen, weids buitengebied en het Alkmaardermeer. Ook dagjesmensen weten onze gemeente te vinden en de mooie omgeving te waarderen. De gemeente is rijk aan natuur - en cultuurhistorische waarden en mogelijkheden om te wandelen, fietsen en varen. Recreatie en toerisme dragen bij aan de werkgelegenheid in de gemeente. Ook de winkels en de voorzieningen in de dorpen en de bedrijven aan huis en op de bedrijventerreinen zorgen voor banen voor de eigen inwoners. Met de goede spoorverbinding en de ligging nabij de A9 wonen er in de gemeente ook veel mensen die dagelijks voor hun werk naar de steden rondom de gemeente reizen. Naast werkgelegenheid bieden de nabijgelegen steden aantrekkelijke voorzieningen op het gebied van cultuur en onderwijs.

2.1 GEMEENTE CASTRICUM, DORPSE KWALITEITEN NABIJ STADSE VOORZIENINGEN

We willen dat onze inwoners ook in 2040 kunnen genieten van de kwaliteiten van onze dorpen en de omgeving. Het behoud van deze bestaande waarden is geen vanzelfsprekendheid, een uitgebalanceerde koers is hiervoor nodig. Een koers waarmee deze waarden voldoende worden gerespecteerd en tegelijkertijd inhoud wordt gegeven aan toekomstgerichte opgaven met een hoge, maatschappelijke urgentie. Dit zijn opgaven zoals een evenwichtige bevolkingsopbouw en daarbij passende woningvoorraad, gezondheid, duurzame mobiliteit, energietransitie, klimaatadaptatie, biodiversiteit en circulariteit. Het werken aan deze opgaven vraagt om een nauwe samenwerking tussen overheden en samenleving op basis van vertrouwen in elkaar.

2.2 ONZE AMBITIE VERTAALD IN HOOFDDOELEN

De gemeente Castricum gaat mee met haar tijd en wordt groener en duurzamer. De gemeente weet daarbij haar sterke punten verder uit te bouwen en blijft een mooie en inspirerende plek om te wonen, werken en recreëren, maar ook een veilige en gezonde plek om op te groeien en je talenten te ontwikkelen. Om dit te bereiken richten we ons op de volgende drie hoofddoelen:

- Gezonde dorpen met een gevarieerd woonaanbod;
- Open en gevarieerd landschap met waarden;
- Duurzaam en bereikbaar.

Hoofddoel 1. Gezonde dorpen met een gevarieerd woonaanbod

In de dorpen Akersloot, Bakkum, Castricum, Limmen en de Woude is het goed wonen. Ieder dorp heeft een eigen identiteit en karakter, waarmee bewoners zich verbonden voelen en trots op zijn. De aanwezigheid van cultureel erfgoed is daarbij belangrijk en versterkt dit. Bovendien is er een goede balans tussen rust en levendigheid en zijn er woningen beschikbaar voor verschillende doelgroepen. Inwoners kunnen zich ontplooiën, gezond opgroeien en gezond en vitaal ouder worden.

De dorpen hebben goed bereikbare, maatschappelijke voorzieningen, winkels en horeca. Deze voorzieningen zijn in het eigen dorp beschikbaar of in een naburig dorp, waarmee goede verbindingen bestaan.

Er is een goede balans tussen de wegenstructuur van de dorpen en de rust en veiligheid in de wijken. De dorpen hebben een openbare ruimte die er aantrekkelijk uitziet en waarin jaarlijks het aantal bomen en het groen toeneemt en waar water, bodem en lucht van goede kwaliteit zijn. De openbare ruimte nodigt bovendien uit tot bewegen, sport en spel en is duurzaam en veilig ingericht. De diversiteit van woonvormen, de aanwezigheid van voorzieningen en de inrichting van de openbare ruimte zorgen er bovendien voor dat je elkaar makkelijk ontmoet.

We behandelen mensen gelijk en bieden ze gelijke kansen. Voor onze fysieke omgeving betekent dit bijvoorbeeld dat plekken goed toegankelijk moeten zijn voor iedereen. Dat geldt voor de openbare ruimte en openbare gebouwen, maar bijvoorbeeld ook voor woningen.

Noordermolen Akersloot

In het buitengebied is het prettig toeven. Groen is alom aanwezig, bereikbaar en beleefbaar. Ons strand, onze duinen en onze natuurgebieden zijn op internationaal, nationaal en provinciaal niveau belangrijk. Daarom wordt in onze gemeente al veel door hogere overheden beschermd⁵. Vooral het duingebied heeft natuurwaarden die tot op Europees niveau belangrijk zijn. De binnenduinrand is daarbij belangrijk. In dit landschap is ruimte voor meer (natte) natuur, uitbreiding van het areaal bos en voor versterking van de recreatieve functie. In de binnenduinrand is de beleving van enerzijds de beboste duinen en anderzijds de open polder waardevol. Doorkijkjes naar de duinrand of de polder zijn hier belangrijk. Deze houden we intact.

Bebouwing in ons buitengebied is ondergeschikt aan het groen. De verschillen tussen dorpen en de landschappen strand, duinen, binnenduinrand en polder (strandvlaktes en veenweidegebied) zijn herkenbaar en het landschap is "leesbaar". Inwoners en bezoekers krijgen een idee van de ontstaansgeschiedenis mede door belangrijke, cultuurhistorische bebouwing en informatie. Het buitengebied wordt al heel lang gevormd door de mens. Waterlopen, historische bebouwing, verkavelings- en groenstructuren vormen belangrijke cultuurhistorische waarden in het buitengebied. Een deel van deze waarden bevindt zich in de bodem in de vorm van een rijk bodemarchief, dat archeologische en aardkundige waarden bevat.

Belangrijke partners bij instandhouding en ontwikkeling van het buitengebied zijn agrarische bedrijven en terreinbeherende organisaties. Landbouw – in onze gemeente met name melkveehouderij en bollenteelt – is de belangrijkste drager van het landschap, ook in economische zin. Het gebruik door agrarische bedrijven staat centraal en bepaalt mede het landschap.

De agrarische sector krijgt voldoende ruimte voor ontwikkeling om levensvatbare bedrijven te behouden en daarmee bij te kunnen dragen aan behoud en ontwikkeling van het landschap. Innovatie en verduurzaming van de bedrijfsvoering zullen daarbij van groot belang zijn. Daarnaast bestaan er kansen voor verbreding van activiteiten/nevenactiviteiten, ook buiten de agrarische bedrijfsvoering. De agrarische activiteit dient hierbij de hoofdactiviteit te blijven.

In ieder landschapstype zijn wandelen, fietsen en/of andere vormen van dagrecreatie mogelijk. Delen van de polder zijn daarnaast ook via sloten en vaarten toegankelijk. De openbare ruimte in het buitengebied nodigt uit om te bezoeken en te bewegen. Ook worden natuurwaarden van bermen, vaarten en oevers vergroot en wordt het waterbergend vermogen geoptimaliseerd, onder andere door behoud en herstel van duinrellen.

Hoofddoel 3. Bereikbaar en duurzaam

Bereikbaarheid en duurzaamheid raken ook de andere hoofddoelen.

Voor alle functies in onze gemeente is het van belang dat ze bereikbaar zijn. Bereikbaarheid om van wonen naar werk of onderwijs te komen, om voorzieningen te bezoeken of om te kunnen recreëren. Bereikbaarheid om familie of vrienden te bezoeken en van onze kust om toeristen en recreanten te kunnen ontvangen. Tegelijkertijd moet ook onze mobiliteit duurzamer worden, door actieve vervoerswijzen, openbaar vervoer, deelmobiliteit en elektrificatie van personenvoertuigen te stimuleren. Goed bereikbaar betekent veilig, duurzaam, betaalbaar, voor alle doelgroepen en zonder al te veel wachttijden. Naast fysieke bereikbaarheid is ook digitale bereikbaarheid onmisbaar in onze samenleving. Goede, digitale verbindingen faciliteren het werken, studeren en het verlenen van diensten op afstand.

Duurzaamheid omvat klimaat en energie, biodiversiteit, circulariteit, duurzame mobiliteit en klimaatadaptatie. Zaken die horen bij de zorg voor onze omgeving voor komende generaties. Door energie te besparen en onze elektriciteit en warmte zoveel mogelijk duurzaam op te wekken kunnen we de opwarming van de aarde beperken. Dit kan voor een deel door de gebouwen en woningen in onze gemeente stapsgewijs te isoleren en daken en gevels te voorzien van zonnepanelen om zo op termijn volledig fossielvrij in onze energie te kunnen voorzien. In de toekomst zullen duurzame innovaties nodig zijn om de doelstellingen te halen.

Tegelijkertijd nemen we maatregelen om de gevolgen van de verandering van het klimaat op te vangen. De gevolgen van zware regenval, hitte en droogte vangen we zoveel mogelijk op door:

- voldoende waterberging te realiseren;

- water zoveel mogelijk op de plek vast te houden waar het valt;
- bomen te planten voor schaduw;
- een watervoorraad aan te leggen;
- water een sturend onderdeel bij ruimtelijke ontwikkelingen en woningvraagstukken te laten zijn.

Hard nodig is ook het verbeteren van de biodiversiteit. Wereldwijd maar zeker ook in Nederland is het aantal soorten planten en dieren afgenomen. Dat is bedreigend voor de natuur maar ook voor onze landbouwgewassen en uiteindelijk voor het leven op aarde. In onze leefomgeving geven we daarom ruimte voor de natuur. Vooral voor soorten, die thuishoren in dit gebied. De aanplant van bomen en planten stimuleert de biodiversiteit, maar ook het vasthouden van water en het opnemen van CO₂ en fijnstof.

We doen dit in de openbare ruimte, maar we nodigen ook inwoners en ondernemers uit om daaraan bij te dragen. Bijvoorbeeld door extensief beheer van landbouwgroen of het vergroenen van tuinen en erven van particulieren. Daarnaast helpt het extensief beheer van de bermen, het inrichten van natuurlijke oevers, het herstel van duinrellen en natuurinclusief bouwen.

Circulariteit gaat over schaarste en hergebruik van grondstoffen. In een circulaire samenleving gaan we zo zuinig mogelijk om met grondstoffen. En zorgen we zoveel mogelijk voor hergebruik van reststoffen. Circulariteit vraagt om samenwerking. Bijvoorbeeld tussen bedrijven die elkaars restproducten kunnen gebruiken. Deze samenwerking zoeken we zoveel mogelijk in de directe omgeving om onnodig transport te voorkomen. Voorbeelden van circulariteit zijn bijvoorbeeld hergebruik van overgebleven voedsel vanuit horeca of detailhandel, hergebruik van voedselresten voor compost (bokashi), kringlooplandbouw en circulair gebruik van bouwmaterialen.

3 Wat zijn onze waarden?

Bij het realiseren van onze ambities zoals beschreven in de hoofddoelen en het inpassen van nieuwe ontwikkelingen gaan we uit van onze waarden. Deze waarden geven de kenmerken van onze gebieden en dorpen aan. Het zijn deze kenmerken waar inwoners trots op zijn, die mede de identiteit vormen van de gemeente en waarvan we behoud en liefst versterking belangrijk vinden.

3.1 DE WAARDENKAART

De bestaande waarden van onze gemeente zijn weergegeven in een waardenkaart per gebied. Bewoners en experts van verschillende organisaties hebben aangegeven welke bestaande waarden zij belangrijk vonden in onze gemeente. Doorleefde waarden zou je kunnen zeggen. Die zijn gebruikt om de waardenkaart samen te stellen.

Onze omgeving blijft veranderen. Ook in de toekomst leiden de diverse vraagstukken tot verandering van onze leefomgeving. Inspelen op de waarden betekent niet dat we ontwikkelingen op voorhand uitsluiten. Naarmate ontwikkelingen echter beter aansluiten op onze waarden is ook de realisatie waarschijnlijker.

Bij het benoemen van de waarden zijn de woorden gebruikt van alle mensen die mee hebben gedaan bij de totstandkoming van deze omgevingsvisie. Er is veel over dit soort woorden gesproken. Sluitende definities zijn hiervan niet te geven. Inwoners van Akersloot en Limmen hebben elk hun beeld van dorps of kleinschalig; een beeld vanuit de context van hun dorp. Om toch een handvat te bieden is bij de beschrijving van de kernen aandacht besteed aan de schaal en sfeer op dit moment en hoe daarbij aangesloten kan worden.

3.2 WAARDEN VAN ONZE GEMEENTE ALS GEHEEL

Vragen we naar de waarde van onze gemeente als geheel dan spreken onze inwoners over een groene gemeente met vijf karaktervolle dorpen in een ruime en open omgeving met brede duinen, polders en strandwallen. De ontstaansgeschiedenis is nog goed zichtbaar in het landschap en de bebouwing. Woorden die daarbij passen zijn:

- natuur en ruimte;
- rust, stilte en duisternis;
- ontstaansgeschiedenis is zichtbaar in het landschap (Oer-IJ) en in de dorpen;
- afwisselend landschap, met een belangrijke rol voor water;
- open poldergebied met agrarische activiteit;
- groene dorpen met een eigen identiteit;
- dorpse gezelligheid en saamhorigheid;
- goede voorzieningen op diverse terreinen, zoals onderwijs, recreatie, sport en cultuur;
- goede openbaar vervoer-verbinding met de Randstad.

Onze gemeente bestaat uit vier landschappelijke deelgebieden en vijf kernen met ieder een eigen karakter.

3.3 VIER LANDSCHAPPELIJKE DEELGEBIEDEN IN DE GEMEENTE CASTRICUM

De gemeente Castricum ligt even buiten de noordwestflank van de Randstad. Hier begint het veel ruimere en weidse Noord-Kennemerland, dat met zijn brede duinen, open polders en strandwallen aansluit bij omliggende gemeenten Bergen, Heiloo, Uitgeest en Heemskerk. Landschappelijk gezien deelt de gemeente Castricum veel kenmerken met deze omliggende gemeenten. Zoals de aanwezigheid van duinen, bossen, strand, meren, maar ook cultuurhistorische kenmerken zoals resten van kastelen en buitenplaatsen, polders met historische dijkjes, resten van oud geestland, molens, kerken, toeristische voorzieningen en jonge bouwkunst naast traditionele stolpen.

Het landschap in de gemeente Castricum is gevormd door een eeuwenlange strijd tegen het water. Dijken en polders herinneren hieraan.

De hoofdstructuur van het landschap in de gemeente Castricum wordt bepaald door:

- strand en duinen;
- de binnenduinrand;
- de strandvlaktes met de strandwallen in Akersloot en Limmen, die van noord naar zuid lopen. In het mondingsgebied van het Oer-IJ in de Castricumerpolder, dat west-oost is gericht, ontbreekt deze strandwallen- en strandvlaktestructuur;
- het veenweidegebied rond het Alkmaardermeer, dat het laatste restant is van het grote merengebied dat tot begin zeventiende eeuw in Noord-Holland bestond.

Het landschap in onze gemeente is in aardkundig opzicht zo waardevol, dat de provincie het Alkmaardermeer, de duinen en het buitengebied heeft aangewezen als gebieden met aardkundige waarde. Ook is het landschap een schakel in de ecologische verbindingszone van Noordzeekust tot IJsselmeer en een corridor voor trekvogels.

Strand, zee, helmgras

Papenberg uitkijktoren

Het strand- en duingebied trekt jaarlijks veel bezoekers van binnen en buiten de gemeente. In het duingebied zijn ook de twee grote campings, Bakkum en Geversduin, gelegen. De drie strandopgangen leiden ieder naar een strand met een eigen karakter. Eén van de 'drie' stranden is bereikbaar per auto. Dit strand is het meest makkelijk toegankelijk, het drukst bezocht en beschikt over de meeste voorzieningen om te verblijven en te recreëren. Ten noorden en zuiden hiervan zijn de twee andere, rustigere strandopgangen gelegen. Deze zijn wandelend en per fiets bereikbaar. Het strand is de rand van een duingebied dat deel uitmaakt van Natura 2000 en het Natuurnetwerk Nederland (NNN).

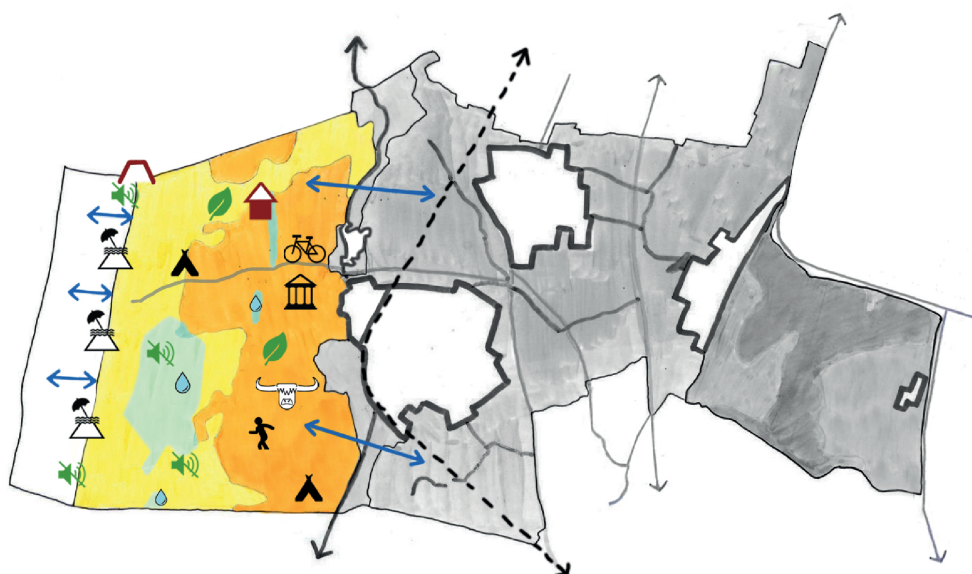
Waarden van het strand en de duinen zijn:

- stilte en duisternis;
- vrij zicht en grootschaligheid;
- natuurlijkheid en dynamiek.

Waarden van de duinen zijn:

- natuurgebied, met de status Natura 2000;
- de duinen als aardkundige waarde, waterkering, waterwinning en waterfiltering;
- waardevolle natuur (bron van biodiversiteit) en natuurlijk beheer met hulp van dieren;
- afwisselend duingebied met hoogteverschillen en cultuurhistorische waarde, waaronder sporen uit de Tweede Wereldoorlog ;
- bosgebied met resten van voormalige duinlandbouw;
- cultuurhistorische waarde Duin en Bosch en camping Bakkum;
- goede verbinding met het achterliggende gebied;
- uitgebreid netwerk van wandel- en fietsroutes.

DEELGEBIED STRAND EN DUINEN

LEGENDA

↔ zicht (op zee, duinen, polder)

goed bereikbaar strand met meerdere opgangen

waterkering (waterveiligheid)

waterwingebied (waterkwaliteit)

duinlandschap met hoge waarde natuur, recreatie en cultuurhistorie

cultuurhistorische waarde Duin en Bosch

camping Bakkum / Geversduin

voormalige duinlandbouw

stilte en duisternis

toegankelijk voor fietsers

toegankelijk voor wandelaars e.a. dagrecreatie

natuurlijk beheer door begrazing

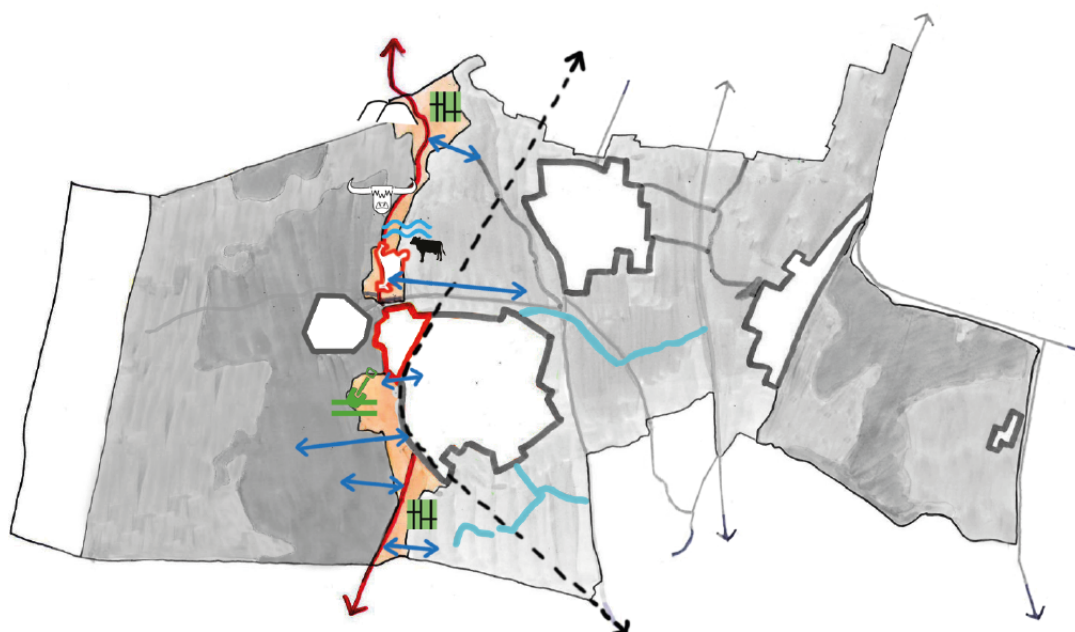
binnenduinrand

Dit gebied is de geleidelijke, ecologische overgang van duinen naar strandvlakte. Hier sta je op de rand van een door zee en wind ontstaan natuurlijk en reliëfrijk gebied. En in contrast daarmee de vlakke door de mens benutte open polder. Op dit snijpunt van duinen naar polder wordt van oudsher gewoond en geboerd. Ook sta je in het gebied waar de oorsprong van bewoning ligt met de Herenweg/Heereweg als oorspronkelijk lint. Veel afleesbare geschiedenis en waardevolle zichtlijnen in combinatie met schoon kwelwater uit het duingebied en daarbij horende natuur.

Waarden van de binnenduinrand zijn:

- waardevol overgangsgebied van duinen naar polder;
- natuurlijk beheer met hulp van dieren (geiten, paarden, koeien en schapen);
- doorkijkjes naar duinen en polder;
- zichtbaarheid van de geesten in de binnenduinrand;
- plaatselijk nollenlandschap en bollenland;
- oude, regionale verbindingsweg;
- aanwezigheid van karakteristieke, historische bebouwing;
- Oer-IJ en Schulpvaart;
- kleine tuinderijen als historische elementen;
- bijzondere, natuurlijke hydrologische situatie, waarbij de diversiteit van de grondwaterstanden ook een diversiteit in het landschap en de ecologie geeft.

DEELGEBIED BINNENDUINRAND

LEGENDA

	oude wegen als verbinding tussen de woonkernen		natuur verbonden aan kwel
	zicht (op duinen en polder)		natuurlijk beheer door begrazing
	Oer-ij en de Schulpvaart		nollenlandschap
	geestgronden		agrarische functie (veeteelt)
	historische verkaveling		

Tussen de duinen bij Castricum en Bakkum en de strandwallen, waarop Limmen en Akersloot zijn gegroeid, liggen de zogenaamde strandvlaktes. De strandwallen herinneren aan de kustlijnen van wel duizenden jaren geleden. Het contrast tussen de tegenwoordig dichtbebouwde strandwallen en het open poldergebied is nog altijd groot. Op de hoge en droge strandwallen wordt sinds oudsher gewoond en geboerd. Hier vinden we de oudste, archeologische vondsten binnen de gemeente. Het agrarische gebruik begon klein maar kon zich door bedijking ontwikkelen over een groot gebied. Een van oorsprong vlak en open gebied waar veeteelt en natuur belangrijk zijn. Een toegankelijk gebied met belangrijke wegen, waterlopen en historische bebouwing, waar koeien, weidevogels en bollen afwisselend in de hoofdrol zijn.

Waarden van de strandvlaktes (polders) en strandwallen zijn:

- relatief open en onbebouwd buitengebied met zicht op het duingebied;
- agrarische structuur in de polders, bestaande uit veeteelt en bollenteelt;
- langgerekte strandwallen met historische lintwegenstructuur en bebouwing;
- oude wegen als verbinding tussen de woonkernen;
- natuurwaarden en ontwikkeling van nieuwe natuur;
- klimaatvriendelijk beheer;
- open landschap met sloten en kreken;
- de waterbeheersing is fysiek zichtbaar door gemalen, molens en sluizen;
- dijken, waaronder oudste dijken van Noord-Holland, circa 1100, de Zanddijk (tussen Bakkum en Limmen) en Limmerdam (tussen Limmen en Akersloot), en andere dijkjes, zoals Zeerijdsdijkje en Maer- en Korendijk;
- mondingsgebied Oer-IJ en vaarten, waaronder Schulpvaart;
- betekenis van een groot deel van het buitengebied voor weidevogels;
- goede fietsverbindingen tussen de dorpen.

DEELGEBIED STRANDVLAKTES

LEGENDA

 open buitengebied

 zichtlijnen en zichtbare overgang van strandwallen naar strandvlaktes

 sloten en kreken

 historische dijkjes

 historische bebouwing (stolpboerderij)

 relatieve rust

 natuurwaarden

 agrarische functie (veeteelt)

 waarde voor weidevogels

 goede fietsverbindingen

 toegankelijk voor wandelaars e.a. dagrecreatie

 gemaal Limmen (in Akersloot)

 Noordermolen (in Akersloot)

 agrarische functie (bollenteelt)

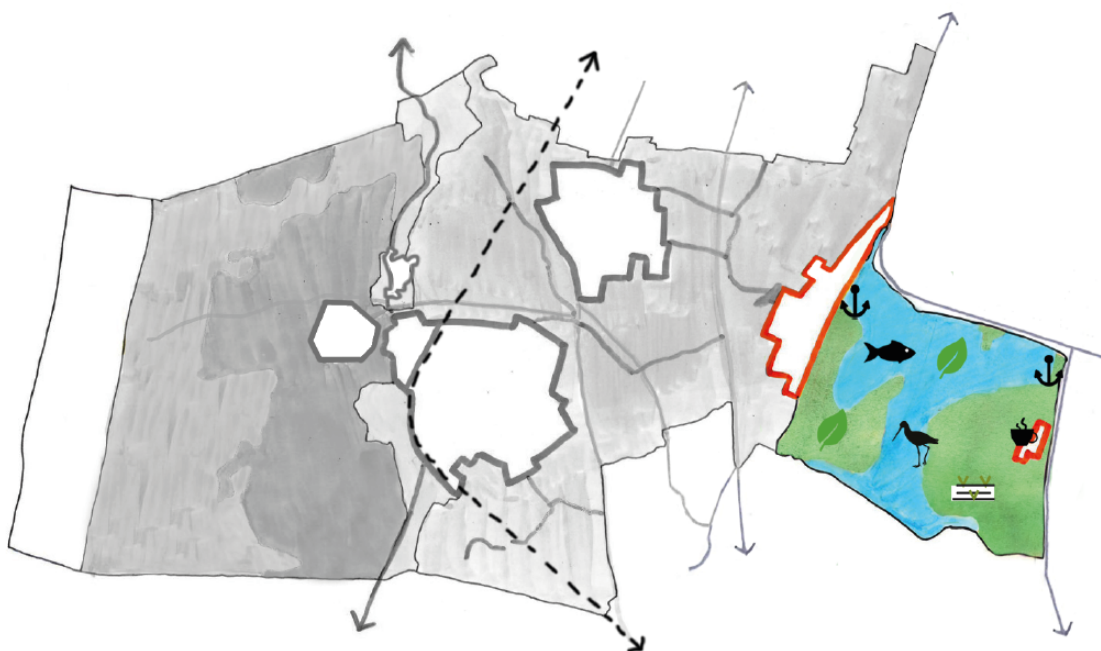
veenpolderlandschap

Het Alkmaardermeer is het enige nog resterende meer, dat door erosie van het veen is ontstaan. Omringende meren met een vergelijkbare oorsprong zijn in de 17e eeuw drooggemalen. Het meer gaat meestal via moerassige oeverlanden, gevolgd door een dijk, over in een veenweidelandschap. Aan de westzijde van het meer ligt de langgerekte strandwal, waarop Akersloot is gebouwd. Op het meer vindt visserij plaats op basis van een oud zakelijk recht.

- Veeneiland de Woude;
- Stetten (haventjes);
- Alkmaardermeer als natuur – en recreatiegebied;
- laagveenverkaveling;
- grote betekenis voor weide- en moerasvogels.

DEELGEBIED VEENPOLDERLANDSCHAP

LEGENDA

- Alkmaardermeer als natuur- en recreatiegebied
- laagveenverkaveling, open gebied
- Stetten (haventjes)
- horeca
- waarde voor weide- en moerasvogels
- visserij op basis van oud zakelijk recht

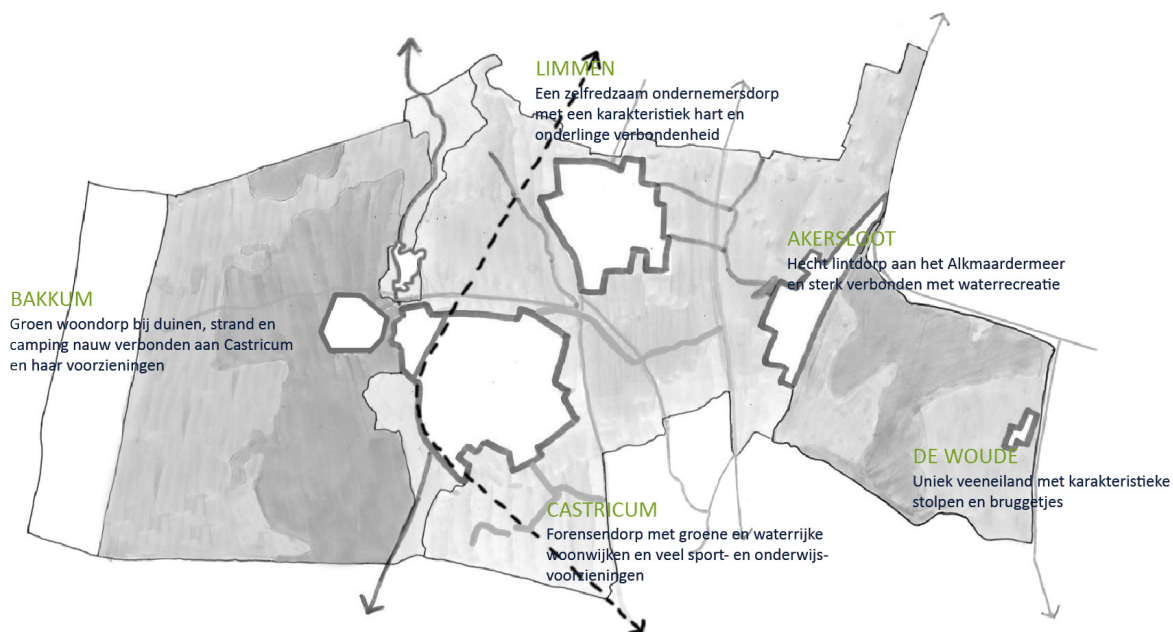

de dorpen

Onze gemeente telt vijf historische kernen. Het kustgebied van Noord-Holland werd al vanaf de late Steentijd en Bronstijd (circa 2.500 v.Chr.) nomadisch bewoond. Hoogtes, zoals de strandwallen, boden bescherming tegen de continue dreiging van het water. Echte dorpen, bestaand uit losse buurtschappen, ontstonden pas in de vroege middeleeuwen, toen men het land intensiever ging gebruiken en bewerken. Op de strandwallen werden kleine akkercomplexen aangelegd, die vaak met 'geest' werden aangeduid. Te midden van losse buurten werden kerken gebouwd. Wegen zoals de Westerweg bij Limmen, de Startingerweg bij Akersloot, de oude Soomerwegh bij Castricum en de Heereweg bij Bakkum vormden de verbinding tussen de woonkernen. Er werd land gewonnen door indijking van de lager gelegen grond en ontginning van de achtergelegen veengebieden, waaraan De Woude zijn ontstaan dankt.

Sinds 1749 zijn Bakkum en Castricum aan elkaar gekoppeld via een gezamenlijke ambachtsheer en vormen sinds 1812 ook één gemeente. In 2002 zijn de gemeenten Akersloot, Castricum en Limmen samengevoegd tot één gemeente, de gemeente Castricum. Hoewel de vijf woonkernen elk hun eigen karakteristieke eigenschappen hebben, zijn ze verbonden door een gezamenlijke ontstaansgeschiedenis. Hun structuur werd grotendeels bepaald door de positie van strandwallen en het Oer-IJ mondingsgebied. Ze ontwikkelden zich in de afgelopen eeuwen vooral door kleinschalige landbouw en veeteelt. Tegelijkertijd deelden ze een florerende schelpenindustrie. Het erfgoed van de gemeente Castricum onderstreept tegelijk de individuele waarden van de woonkernen en hun samenhang.

We geven hierna aan welke waarden belangrijk zijn in de verschillende kernen van de gemeente.

Akersloot

Akersloot is een langgerekte geestnederzetting op twee oude strandwallen, Hoogegeest/Westerweg en de Geesterweg, en gelegen tussen polders en open water met fysieke herinneringen aan de waterbeheersing door sluizen, molens en gemalen. In de jaren zeventig werden de beide oude buurten Hongeest en Kerkgeest verbonden door gedeeltelijke bebouwing van de tussengelegen Binnengeesterpolder. Kleine tuinderijen en ligusterhagen herinneren nog aan de oorspronkelijke landschappelijke structuur.

De bebouwing langs de linten is traditioneel met eenvoudige arbeidershuisjes. De linten aan de oostzijde geven met hun smalle straatjes toegang tot de havens. In de jaren tachtig is een villawijk gerealiseerd aan het Kerkemeer en in de jaren negentig is het zuidelijk deel van de Binnengeesterpolder bebouwd met seriematige bebouwing in een waterrijke omgeving.

De waarden van Akersloot zijn:

- historische situering op de oudste strandwal van de gemeente;
- karakteristieke kerken, molens (De Oude Knecht en Noordermolen) en gemaal 1879;
- ligging aan het Alkmaardermeer;
- het oorspronkelijke bebouwingslint is de drager van het dorp;
- veerpont over het Noord-Hollandskanaal;
- jachthavens bij het dorp;
- aansluiting op de A9.

Tot de waarden van Akersloot horen ook de waarden beschreven onder het Veenpolderlandschap en Strandvlakten en -wallen.

Bakkum

Bakkum is samen met Limmen één van de oudere kernen in de gemeente. Bakkum bestaat uit drie delen. Het zuidelijke deel wordt gevormd door de historische as Bakkummerstraat – Van Oldenbarneveldweg. Tussen het zuidelijke en noordelijke deel, ligt een beboste duinstrook en de Zeeweg. Ten noorden van de Zeeweg ligt Bakkum-Noord bestaande uit lintbebouwing langs de Heereweg. Boven Bakkum-Noord is een stuk oorspronkelijk nollenlandschap bewaard gebleven. Tussen Egmond-Binnen en dit nollenlandschap ligt Noord-Bakkum.

Aan het begin van de 19de eeuw investeerde koning Willem I in de ontwikkeling van Koningsduin. In 1909 werd ten zuiden daarvan het psychiatrisch ziekenhuis Duin en Bosch gesticht. De aanleg van de Zeeweg in 1925 en de ontsluiting van het door de provincie aangekochte duingebied hebben gezorgd voor de toeristische aantrekkingskracht. Camping Bakkum, Johanna's Hof en de voormalige jeugdhut, nu hotel Koningsbosch werden bekende namen.

Fysiek is Bakkum gescheiden van Castricum door de spoorlijn. De kleine dorpskern kent een oude (monumentale) lintbebouwing en buiten het centrum agrarische boerenerven. Vanaf 2010 heeft nieuwbouwontwikkeling plaatsgevonden op het terrein van Duin en Bosch. Historische in chaletstijl opgetrokken gebouwen zijn gerestaureerd. In de nieuwe woonbebouwing is de chaletstijl ook te

herkennen. Daarnaast zijn kwetsbare mensen, die zorg nodig hebben, meer onderdeel geworden van de maatschappij.

De waarden van Bakkum zijn:

- grenzend aan het duin, nabij het strand;
- rijke historische bebouwing, waarvan landgoed Duin en Bosch en bijbehorende groenstructuur een essentieel onderdeel uitmaakt;
- compact centrum met horeca;
- verbonden met het dorp Castricum qua ligging en voorzieningen;
- goede spoorverbinding met intercity, via station Castricum;
- Bakkum, Noord-Bakkum en Duin en Bosch als zelfstandige gebieden verbonden met het dorp;
- Camping Bakkum dat in de zomer als dorp naast Bakkum functioneert;
- een goede verbinding met het strand, ook per auto, via de Zeeweg.

Tot de waarden van Bakkum horen ook de waarden beschreven onder de gebieden Strand en duinen, Binnenduintrand en Strandvlakten en -wallen.

Castricum

Het dorp Castricum ligt op de verzande monding van het Oer-IJ in de zee. Op hogere zandplaten vestigden zich de eerste bewoners. Later ontwikkelde zich kleine buurtschappen, waarvan sommigen nog steeds herkenbaar zijn, zoals de Oosterbuurt. Centraal lag de Dorpskerk met de daarnaast gelegen Dorpsstraat.

In Castricum zijn nog historische sporen uit de middeleeuwen te vinden, omringd door resten van het Oer-IJ. Voorbeelden zijn de oude dorpskerk en twee voormalige kastelen, Cronenburg en het Blockhuijs, waarvan contouren in de grond bewaard zijn gebleven. Castricum kende veel kleinschalige tuinderijen, zoals de Zanderij. In de 18de eeuw werd begonnen met ontginningen in het duin, waarvan de Brabantse Landbouw de bekendste is. De Oosterbuurt is een authentiek Castricums buurtschap waar het agrarische verleden nog zichtbaar is.

De komst van de spoorverbinding in 1867 betekende voor Castricum het begin van groei. In een eeuw breidde het kleine dorp aanzienlijk uit tot een plaats met een bijna stedelijk karakter. In Castricum zijn verschillende sporen aanwezig uit de Tweede Wereldoorlog, toen het dorp een grote Duitse verdedigingsmacht herbergde. Grote uitbreidingswijken, met veel groen, water en brede wegen zijn gerealiseerd in de periode 1960 – 2000.

Castricum is de grootste kern en beschikt naast winkel- en sportvoorzieningen, over drie scholen voor Voortgezet Onderwijs. De dorpskern vervult op dat gebied een regionale functie.

De waarden van Castricum zijn:

- verstedelijkt dorp met ruim opgezette woonwijken rond het centrum, grenzend aan de duinen;
- karakteristieke kerken;
- groene openbare ruimte met veel water;

- centrum met horeca en winkels;
- goede spoorverbinding met intercity;
- ruim aanbod van maatschappelijke voorzieningen, waaronder de regionale functie van het Voortgezet Onderwijs en veel sportvoorzieningen;
- goede langzaam verkeersverbindingen;
- Goede (fiets-)verbindingen zorgen voor goede bereikbaarheid van voorzieningen en station;
- Aardkundige en cultuurhistorische waarden, zoals Papenberg, Atlantikwall uit WO2, Oosterbuurt, Breedeweg en Cronenburg.

Tot de waarden van Castricum horen ook de waarden beschreven onder de gebieden Strand en duinen, Binnenduinrand en Strandvlakten en -wallen.

Limmen

Limmen is een lintdorp gevestigd op de zuidkant van een brede strandwal. Op de strandwallen waren meerdere geesten gevestigd. De Hortus Bulborum herinnert aan het verleden van de bloementeel en bezit een verzameling van landelijk bekende, oude bolgewassen.

In de afgelopen eeuw breidde Limmen zich gestaag uit, vooral naar het oosten bij Disseldorp en als lintbebouwing langs de Rijksweg richting Heiloo. De Westerweg bij Limmen, die al in Alkmaar begint, geeft nog een beeld van de oude landinrichting met zijn smalle, oost-west lopende kavels en hier en daar tuin- en houtwallen, oorspronkelijke greppels en oude landpaden. Twee stetten (haventjesgetuigen van verbindingen over het water).

Tot de jaren zeventig bestond Limmen vooral uit lintbebouwing met aan de dorpsranden grote stolpen. Daarna vindt de eerste projectmatige nieuwbouw plaats. Momenteel wordt het dorp aanzienlijk uitgebreid met circa 600 woningen met name aan de westkant. Daarnaast is sprake van diverse inbreidingsplekken op kleine tuinderijen en voormalige bedrijfsgronden in het dorp.

De waarden van Limmen zijn:

- een dorp met een rijk verenigingsleven, een sterke onderlinge verbondenheid en veel ondernemerschap;
- een van de oudste dorpen van de provincie, gebouwd op een strandwal;
- dorp groot geworden door de bollenteelt;
- karakteristieke kerken en museale hoek met Hortus Bulborum;
- haventje het Stet.

Tot de waarden van Limmen horen ook de waarden beschreven onder het deelgebied Strandvlakten en -wallen.

de Woude

De Westwouderpolder is een eiland met daarin de buurtschappen de Woude en Stierop. Het werd een eiland rond 1630 toen de Markervaart werd gegraven, als eis van Uitwaterende Sluizen aan de droogmakers van de Schermer. Dit had tot gevolg dat de Woudpolder in twee delen uiteen viel: de West- en de Oostwouderpolder. Aan de noordkant van de Oostwouderpolder ligt de Kogerpolder. Alle drie de polders behoorden tot de gemeente Akersloot totdat in de 90er jaren van de vorige eeuw de Oostwouder- en Kogerpolder naar Graft-de Rijk overgingen, thans gemeente Alkmaar. De bebouwing op de Woude ligt langs een oud lint: Woude geheten. Het pontje verbindt het buurtschap van ruim 50 woningen en circa 170 inwoners met de doorgaande weg.

De Woude kent een, voor veengebieden, kenmerkende verkavelingsstructuur en pittoreske, kleinschalige bebouwing van stolpen afgewisseld met arbeiderswoningen. De open voortuinen met groene, lage hagen en de bruggetjes zijn beeldbepalend.

De waarden van De Woude zijn:

- uniek veeneiland, met hoge natuurwaarden (NNN), alleen bereikbaar over water;
- kleine karakteristieke en waterrijke kern met smalle wegen, bruggetjes en stolpen;
- open waterrijk landschap met extensieve weidevogelgraslanden en verlandingsvegetaties;
- horeca gelegenheden en een haven.

Tot de waarden van de Woude horen ook de waarden beschreven onder het deelgebied Veenpolderlandschap

4 Uitwerking hoofddoelen in speerpunten

In hoofdstuk twee hebben we onze ambitie voor de gemeente naar de toekomst toe als volgt geformuleerd: de gemeente Castricum gaat mee met haar tijd en wordt groener en duurzamer. De gemeente weet daarbij haar sterke punten verder uit te bouwen en blijft een mooie en inspirerende plek om te wonen, werken en recreëren, maar ook een veilige en gezonde plek om op te groeien en je talenten te ontwikkelen.

Om deze ambitie te bereiken richten we ons op de volgende drie hoofddoelen:

- gezonde dorpen met een gevarieerd woonaanbod;
- open en gevarieerd landschap met waarden;
- bereikbaar en duurzaam.

In dit hoofdstuk werken we deze hoofddoelen verder uit aan de hand van speerpunten bij ieder hoofddoel. Onder de speerpunten is beschreven waar we op focussen in beleid en uitvoering om onze ambitie, zoals vastgelegd in de hoofddoelen te realiseren. De hoofddoelen en de speerpunten komen voort uit de participatie. Tijdens de participatie hebben deelnemers aangegeven wat zij belangrijk vinden voor onze gemeente (zie bijlage 1).

4.1 HOOFDDOEL: GEZONDE DORPEN MET EEN GEVARIEERD WOONAAANBOD

Om ons doel 'gezonde dorpen met een gevarieerd woonaanbod' te bereiken richten we ons op de volgende speerpunten:

1. voldoende woningen voor jong en oud;
2. ontwikkelen met respect voor onze waarden; de cultuurhistorie en de identiteit van onze dorpen;
3. een netwerk van goede voorzieningen;
4. openbare ruimte waar maatschappelijke opgaven samenkomen.
5. iedereen kan meedoen en voelt zich betrokken.

Wat gaan we de komende jaren doen in onze dorpen om deze speerpunten inhoud te geven?

Ad 1. Voldoende woningen voor jong en oud

De gemeente heeft te maken met een grote schaarste aan **woningen**. In de gemeente sluiten aantal, soort en prijs van de woningen niet goed aan op de huidige vraag naar woningen van inwoners. Verder is de vraag naar woningen gestegen door instroom van nieuwe inwoners van buiten de gemeente. Er is sprake van een landelijke groei van de bevolking en een overloop vanuit de grote steden.

Bij woningbouw realiseren we een aanbod, dat aansluit op de vraag van huidige en toekomstige inwoners. Nieuwbouw in diverse prijsklassen en woningtypen, zodat inwoners een wooncarrière binnen de gemeente kunnen maken.

De woningvoorraad bestaat nu overwegend uit (ruime) ééngezinswoningen, maar er is grote behoefte aan een divers aanbod met name in de categorieën sociale huur, middenhuur en betaalbare koop. Bijvoorbeeld kleine grondgebonden rijtjeswoningen, beneden- en bovenwoningen en appartementen, eventueel in de vorm van een hofje.

Er wonen gemiddeld minder mensen in een woning. Een groeiend aantal huishoudens bestaat uit één of twee personen. Mensen wonen tijdens hun leven vaker alleen als gevolg van het later aangaan van een relatie, een echtscheiding of het overlijden van een partner. Bovendien stijgt tot 2040 het aantal oudere alleenstaanden en oudere paren zonder kinderen substantieel. Als gevolg van de groei van het aantal oudere inwoners zal ook de behoefte aan woonvormen inclusief zorg groeien en het huidige aanbod overtreffen. Mensen moeten langer thuis blijven wonen. Soms is dit een eigen wens, maar soms is er geen ander alternatief en komt het de veiligheid van de bewoner en de omgeving niet ten goede. De behoefte aan woonvormen met (ambulante) zorg of begeleiding

neemt eveneens toe, omdat mensen met een beperking vaker zelfstandig in de wijk zullen wonen. De verwachting (provinciale prognose) is dat circa 850 nieuwe woningen nodig zijn om tot 2030 in de behoefte te kunnen voorzien⁶. Deze prognose houdt geen rekening met het Woonakkoord waarin Regio Alkmaar en de provincie overeen zijn gekomen om regionaal jaarlijks minimaal 2.000 woningen te realiseren tot 2030. De gemeente streeft naar de bouw van 1.000 woningen in de periode 2022-2026 en een voortschrijdend bouwprogramma na 2026. Om hier invulling aan te kunnen geven zijn aanvullende woningbouwlocaties wenselijk. De uitwerking van de motie lokale woondeal kan extra bouwlocaties in kaart brengen. We zoeken naar nieuwe locaties in nauw overleg met de provincie. Voor nieuwe bouwlocaties is veelal instemming van de provincie noodzakelijk. Buiten de bestaande bebouwing is het gebied aangemerkt als Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL). In BPL is nieuwbouw in zeer beperkte mate toegestaan.

We zien de prognose als een ondergrens. Afhankelijk van de ontwikkelingen op de woningmarkt kan de vraag hoger uitvallen. Bovendien moeten we er rekening mee houden, dat niet alle initiatieven voor woningbouw uitgevoerd kunnen worden. Ook zijn doorlooptijden voor woningbouw lang vanwege maatregelen en procedures op diverse terreinen, maar ook als gevolg van bijvoorbeeld materiaal- en personeelstekorten. Hiervoor lijkt op korte termijn geen oplossing. De bouw van flexibele, tijdelijke wooneenheden kan bijdragen aan het oplossen van de woonbehoefte op de korte termijn (vijf tot vijftien jaar).

Hoger bouwen en kleinere woningen bouwen kunnen eveneens bijdragen aan de realisatie van meer woningen op de korte termijn. Dit moet wel passen bij de kwaliteiten en schaal van de omgeving⁷. Natuurinclusief en klimaatadaptief bouwen draagt bij aan een aantrekkelijke woonomgeving en kan de dorpsidentiteit versterken met bijvoorbeeld groene gevels en daken en ruimte voor groen, bomen en water.

We besteden extra aandacht aan woningen voor starters, geschikte huisvesting voor ouderen en huisvesting voor kwetsbare groepen. Initiatieven voor nieuwe woonconcepten in de sfeer van duurzaamheid, autoluw wonen en wonen gericht op zorg voor elkaar worden als waardevolle aanvulling gezien op het huidige aanbod.

Naar de toekomst toe kunnen zich diverse ontwikkelingen voordoen die invloed hebben op woningbouw en woonbehoefte. Deze ontwikkelingen worden continu gevolgd en woonscenario's en -programma's worden aangepast aan deze ontwikkelingen.

Ontwikkelingen kunnen zich voordoen op het gebied van:

- innovaties in de bouw, die snelle woningbouw mogelijk maken, bijvoorbeeld modulaire en verplaatsbare (hout)bouw.
- verduurzamingsmaatregelen maken herstructurering misschien betaalbaar. Bij herstructurering kan ook gekeken worden naar verdichting of splitsing.
- meer ruimte binnen de bestaande bebouwing door bijvoorbeeld het vertrek of concentratie van winkels of het verdwijnen van benzinestations.

6 In deze prognose wordt rekening gehouden met verhuisbewegingen van en naar de gemeente, woningzoekenden in de eigen gemeente en met emigratie en immigratie. De behoefte aan wonen in een zorgvoorziening valt buiten deze berekening.

7 Zie Actualisatie Masterplan Inbreiding voor mogelijkheden bouw in meerdere lagen.

Ad 2. Ontwikkelen met respect voor onze waarden

Bij ruimtelijke ontwikkelingen zijn de bestaande **waarden** het vertrekpunt. We gebruiken daarbij de waardenkaarten, die zijn opgenomen in deze visie en het bestaande beleid dat al op het gebied van cultuurhistorie, erfgoed, omgevingskwaliteit en identiteit is ontwikkeld. Hiertoe behoort ook de omgang met archeologie. Daarnaast gebruiken we de waarden bij de afweging van verzoeken vanuit de samenleving, die niet in het Omgevingsplan passen. In het hoofdstuk uitvoering wordt hier nader op ingegaan. Respect voor de waarden betekent ook dat in voorkomende gevallen een grote waarde beter beleefbaar en zichtbaar wordt gemaakt. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de zichtbaarheid van de duinen, de zichtbaarheid van de overgang van strandwal naar strandvlakte, de groene structuren in de dorpen en de landschappelijke structuren. Dit is nader uitgewerkt bij het gebiedsgerichte beleid (zie hoofdstuk 5).

Ons doel is om publieksgerichte voorzieningen te behouden en waar mogelijk te versterken, bijvoorbeeld door de bouw van nieuwe woningen. De bouw van woningen zorgt gemeentebreed voor een beperkte groei van het aantal inwoners, zodat de basis voor voorzieningen blijft bestaan. Ook ondersteunen we de vitaliteit door in de dorpen de toevoeging van woonfuncties mogelijk te maken. Hoe en waar dat kan verschilt per kern. Dit is uitgewerkt bij het gebiedsgerichte beleid (zie hoofdstuk 5). De inrichting van de openbare ruimte is een belangrijk element voor de vitaliteit en aantrekkelijkheid van de dorpen. Zie voor de invulling daarvan ad 4.

Ad 3. Een netwerk van goede voorzieningen

We zorgen voor een **goed voorzieningenniveau**. Maatschappelijke voorzieningen, detailhandel en horeca worden daarbij het belangrijkste gevonden. Bij maatschappelijke voorzieningen gaat het om voorzieningen op het gebied van zorg, onderwijs, kunst en cultuur, sport en buurt- en ontmoetingscentra. We handhaven maatschappelijk vastgoed, dat bijdraagt aan een goed gespreid netwerk en stimuleren efficiënt en effectief gebruik daarvan. Waar zich kansen voordoen, ondersteunen we combinaties en meervoudig gebruik van verschillende maatschappelijke voorzieningen, waaronder ook de sportparken in de gemeente. Daarnaast stimuleren we maatschappelijke instellingen om hun vastgoed te verduurzamen. De gemeente heeft hierin ook een voorbeeldfunctie.

De gemeente ondersteunt de schoolbesturen in hun doelstelling om de basisscholen te laten groeien tot integrale kindcentra. Dat betekent dat er naast onderwijs ook kinder- en peuteropvang wordt aangeboden. Op deze manier is er een pedagogische, doorgaande lijn voor kinderen in de leeftijd van 0 tot 13 jaar. De ontwikkeling van kinderen kan zo goed worden gevolgd en ondersteund. Naast een divers aanbod aan basisonderwijs heeft de gemeente ook een ruim aanbod aan voortgezet onderwijsvoorzieningen, van VMBO tot gymnasium, zelfs in de vorm van internationaal onderwijs aan het Supreme College. De scholen voor voortgezet onderwijs hebben een regionale functie. Voor de leerlingen uit de omliggende gemeenten faciliteren we een goede en veilige bereikbaarheid van de scholen per fiets.

We versterken onze centra door concentratie van detailhandel met horeca om de levendigheid en aantrekkingskracht van deze gebieden te behouden. Tegelijkertijd stimuleren we bezoekers om een bezoek te brengen aan onze winkelgebieden om het draagvlak te vergroten. We spreiden de bezoekers door jaarrond evenementen en arrangementen te stimuleren en te faciliteren. Ons museum het 'Huis van Hilde' is daarbij een belangrijke trekker. Voor bezoekers beschikken we over een ruim aanbod om te verblijven met campings, huisjes, B&B's en hotels. Uitbreiding van het aantal hotelkamers kan bijdragen aan de jaarrond spreiding van bezoekers. We richten ons op bezoekers, die houden van kwaliteit, rust, strand en natuur.

Ad 4. Openbare ruimte waar maatschappelijke opgaven samenkomen

Als er onderhoudswerk is aan onze **openbare ruimte** of als we de openbare ruimte opnieuw inrichten kijken we integraal naar diverse maatschappelijke opgaven. Dit zijn onder meer veiligheid, toegankelijkheid, ruimte om te bewegen en te ontmoeten. We richten plekken zo in dat deze veilig en toegankelijk zijn en dat meerdere doelgroepen er gebruik van kunnen maken.

We kijken niet alleen naar de ruimte bovengronds, maar zijn ons ook bewust van schaarse ruimte onder de grond. We gaan hiermee zorgvuldig om en hebben daartoe het proces 'Proactieve regie ondergrond' ingericht. Het proces bevordert een goede samenwerking en afstemming tussen partijen, die betrokken zijn bij activiteiten in de ondergrond. Doel van het proces is waarborgen van blijvende bereikbaarheid van kabels en leidingen, en minimaliseren van maatschappelijke kosten en overlast voor de omgeving.

Daarnaast vragen klimaatadaptatie, energietransitie⁸ en biodiversiteit aandacht bij de inrichting van de openbare ruimte. Het gaat dan bijvoorbeeld over de opgave om meer bomen te planten en meer groen aan te leggen. De bomen en uitbreiding van de groenstructuur zorgen een aantrekkelijke omgeving, maar vervullen ook een belangrijke rol bij het opvangen van water, het voorkomen van hittestress, het opnemen van CO₂ en het vergroten van de biodiversiteit. Bij het opvangen van water werken we volgens de trits opvangen, bergen en afvoeren. Ondergronds maken we ook ruimte voor een waterbuffer/waterretentie en de noodzakelijke leidingen. De nutsvoorzieningen bundelen we zo veel mogelijk om ruimte te maken voor infrastructuur voor de energietransitie en om ruimte te geven aan de wortels van bomen.

8 Bijvoorbeeld ruimte voor toekomstige oplossing voor warmteopwekking, verzwaring kabels voor elektriciteit, bodemenergiesystemen en plek voor elektrische laadpalen.

Het waken over een veilige en gezonde omgeving is een van de kerntaken van de gemeente. We werken daarbij samen met de Omgevingsdienst en de Veiligheidsregio NHN. We zien toe op naleving en handhaven waar nodig en bewaken dit bij de beoordeling van plannen uit de samenleving. Bijvoorbeeld voor kwetsbare functies zoals wonen, zodat in de woonomgeving zo min mogelijk sprake is van druk verkeer of zware bedrijvigheid. Met verlichting en openheid richten we de openbare ruimte zo in dat inwoners zich sociaal veilig voelen op straat.

Samen zijn we verantwoordelijk voor een schone omgeving, zonder zwerfafval. Een gezonde omgeving betekent schone lucht, bodem en water. Schone lucht wordt mede bereikt in samenhang met de verduurzaming van ons vervoer. Meer elektrische auto's en vaker fietsen betekent minder ongezonde uitlaatgassen. We spannen ons in om de overlast van vliegverkeer te beperken. Een schone bodem bereiken we onder meer door minimaal gebruik van bestrijdingsmiddelen in de openbare ruimte en bij tuinen en erven.

Een gezonde omgeving betekent ook dat onze omgeving uitnodigt tot een gezonde levensstijl, waarbij roken en het gebruik van alcohol en drugs wordt ontmoedigd. In de openbare ruimte en bij sportvoorzieningen zorgen we dat bewegen, sporten en ontmoeten worden gestimuleerd. Dit geldt ook voor actieve vervoerwijzen, bijvoorbeeld door aanleg en onderhoud van fietsverbindingen tussen de kernen, onder andere voor de 5.000 middelbare scholieren die hoofdzakelijk met de fiets de VO-scholen in Castricum bezoeken. Het stimuleren van fietsen kan ook door de fiets dichterbij de bestemming te plaatsen dan de auto of door de route te voet of met de fiets beduidend sneller te maken dan die met de auto. Met name bij basisscholen, winkels en het station is het parkeren van fietsen dichterbij dan het parkeren voor auto's.

Bij nieuwe woonwijken en bij herinrichting van bestaande woonwijken realiseren we waar mogelijk een laagdrempelig aanbod van wandelpaden en fietsvoorzieningen. Daarnaast kijken we of waterberging te combineren is met sporten en bewegen.

Ad 5. Iedereen kan meedoen en voelt zich betrokken

Alle inwoners, met of zonder een beperking, kunnen meedoen. Dit komt tot uiting in het bouwen van een gevarieerd aanbod van woningen en de mogelijkheden om elkaar binnen of buiten te ontmoeten. Het komt ook tot uitdrukking bij de aandacht voor toegankelijkheid van de openbare ruimte en van publieke voorzieningen. Op logische plekken, bijvoorbeeld in de omgeving van zorgvoorzieningen besteden we extra aandacht aan toegankelijkheid en bereikbaarheid, bijvoorbeeld door de aanleg van geleidestroken voor blinden en slechtzienden.

Het samen werken aan maatschappelijke opgaven stimuleren we vooral door participatie vanaf het begin van ieder plan of ontwikkeling. Dit geldt voor plannen van de gemeente maar wij vragen dat ook van initiatiefnemers met een plan. Onderdeel van dit speerpunt is ook dat we toegroeien naar een samenleving, waarin bewoners of bewonerscollectieven steeds meer het initiatief nemen en daartoe ook ruimte en soms ook middelen kunnen krijgen.

Voor sommige doelgroepen is het moeilijker om aan te sluiten bij maatschappelijke ontwikkelingen, bijvoorbeeld de digitalisering van de maatschappij. We houden daarmee rekening en ondersteunen inwoners waar mogelijk.

4.2 HOOFDDOEL: OPEN EN GEVARIEERD LANDSCHAP MET WAARDEN

Om ons doel 'open en gevarieerd landschap met erfgoed' te bereiken richten we ons op de volgende speerpunten:

1. ontwikkelen met respect voor onze waarden; de cultuurhistorie, het landschap en onze natuur;
2. ondernemen in het buitengebied is toekomstbestendig;
3. goede balans tussen waarden en recreatie;
4. openbare ruimte waar maatschappelijke opgaven samenkomen.

Ad 1. Ontwikkelen met respect voor onze waarden

Bij ontwikkelingen en initiatieven vanuit de gemeente en vanuit de samenleving maken we gebruik van de waarden(kaarten) en het bestaande beleid op het gebied van gebruik, cultuurhistorie en identiteit van het buitengebied. Voor het buitengebied zetten we in op versterken van natuur, landschap en cultuurhistorie in samenwerking met bewoners en betrokken partijen.

Ad 2. Agrarisch ondernemen in het buitengebied is toekomstbestendig

Ons buitengebied heeft te maken met vier grote opgaven:

- circulaire/duurzame landbouw (meer biodiversiteit, minder CO₂-uitstoot en stikstofdepositie);
- energietransitie (zon en wind);
- klimaatadaptatie (droogte en wateroverlast);
- waterkwaliteit.

Grote delen van ons buitengebied worden onderhouden door agrarische ondernemers. De landbouwsector krijgt ruimte voor agrarische ontwikkeling, waarbij innovatie en verduurzaming van de bedrijfsvoering van groot belang zijn voor de toekomstbestendigheid van de bedrijven. Zij kunnen kiezen voor schaalvergroting binnen de grenzen die de provincie daaraan stelt. En daarnaast kunnen

zij kiezen voor combinaties met landschapsonderhoud, onderhoud van de natuur, nevenfuncties voor de opwekking van duurzame energie, waterberging of nevenfuncties in de zorg of recreatie. Het moet daarbij gaan om activiteiten die geen grote verkeersaantrekkende werking hebben. Dit omdat we rust in het buitengebied belangrijk vinden, wegen en paden vaak karakteristiek zijn voor het gebied, en niet zijn ingericht voor grote verkeersstromen.

Bij duurzaam beheer spelen ook hydrologische, cultuurhistorische, natuurhistorische en overige recreatieve aspecten een rol.

Agrarische bedrijven wordt gevraagd de stap te maken naar een duurzame bedrijfsvoering. Een schone bodem met een rijk bodemleven is goed voor de gezondheid en de natuur. Een gezonde bodem geeft voedsel met meer voedingsstoffen, houdt meer water en CO₂ vast en kan de productie van landbouwgronden verbeteren zonder dat daar (veel) kunstmest voor nodig is.

Als gemeente zorgen we ervoor dat we ondernemers de ruimte geven voor duurzame bedrijfsvoering binnen de voor het gebied omschreven waarden. Als bedrijven meer circulair en duurzaam willen worden, als ze nevenfuncties willen ontwikkelen of willen stoppen. Voor stoppende ondernemers voorzien we in mogelijkheden om vrijkomende bedrijfsgebouwen te slopen en hiervoor in de plaats compensatiewoning(en) te bouwen, indien mogelijk aan de rand van bestaande kernen. Dit past bij ons streven om het buitengebied zo groen mogelijk te houden en bouwen zoveel mogelijk te concentreren bij kernen.

Voor instandhouding van het landschap zijn naast agrariërs, terreinbeherende organisaties, zoals PWN, RAUM, Staatsbosbeheer, Stichting De Hooge Weide, Landschap Noord-Holland belangrijk. De natuurbeheerders richten zich op instandhouding en verbetering van natuurwaarden. Zo ontwikkelt en beheert Stichting De Hooge Weide gebieden met een hoge weidevogelstand. PWN is onder andere bezig met het herstel van duingrasland.

Ad 3. Goede balans tussen waarden en recreatie

We bevorderen goede voorzieningen voor onze inwoners en bezoekers. We streven naar spreiding om recreatieve druk in ruimte, tijd en soort recreatie te voorkomen. Uitbreiding van op toerisme en recreatie gerichte bedrijven is mogelijk als het een toevoeging is op het bestaande aanbod, bijdraagt aan de spreiding van bezoekers en het essentiële waarden niet aantast. Op het gebied van landbouw, natuur en cultuurhistorie nodigen we ondernemers uit om aan te sluiten bij de “lokale kleur” zoals omschreven in de waardenkaart.

Ad 4. Openbare ruimte waar maatschappelijke opgaven samenkomen

Paden, bermen en waterlopen in eigendom van de gemeente richten we zo in dat ze naast hun primaire functie ook een functie hebben bij klimaatadaptatie en het bevorderen van biodiversiteit. Daarnaast vervullen ze een recreatieve en maatschappelijke functie. Net als bij de openbare ruimte in de kernen zijn dit toegankelijke plekken om te ontmoeten, bewegen en sporten.

In overleg met de terreinbeheerders en eigenaren van onze natuurgebieden en onze polders kijken we naar een goed netwerk van paden voor verschillende doelgroepen. Niet alleen ten gunste van de recreatie maar ook om het vervoer met de fiets te stimuleren ten opzichte van de auto (zie ook paragraaf 4.3).

4.3 HOOFDDOEL: BEREIKBAAR EN DUURZAAM

Om ons doel 'bereikbaar en duurzaam' te bereiken richten we ons op de volgende speerpunten:

1. goede verbindingen en duurzame mobiliteit;
2. een duurzame gemeente. De landelijke en provinciale doelen op het gebied van energie, klimaatadaptatie, circulariteit, biodiversiteit en duurzame mobiliteit zijn vertaald naar onze gemeente.

Voor ons beleid op het gebied van duurzaamheid, werken we veel samen met de regio. Alle gemeenten staan voor dezelfde opgaven op het gebied van duurzaamheid. Het gaat daarbij om CO2-reductie, duurzame mobiliteit en energie, klimaatadaptatie, circulariteit en biodiversiteit. Veel beleid op dit gebied is nog in ontwikkeling. Wat al duidelijk is, is hier opgenomen.

Ad 1. Goede verbindingen en duurzame mobiliteit

Uitgangspunt is dat het in onze gemeente prettig wonen, werken en recreëren is. Een gemeente met goed onderhouden, **veilige en snelle verbindingen**. Veel inwoners wonen in onze gemeente maar werken elders. Een goede bereikbaarheid via wegen en spoor is voor hen van groot belang. Ook faciliteren wij hiermee ondernemers in hun bedrijfsuitoefening. Voor bezoekers is de infrastructuur meer gericht op beleving en kennismaking met de bijzondere plekken in de dorpen.

We faciliteren alle vervoerswijzen van onze inwoners. Voor fietsers zijn de verbindingen fijnmazig, veilig en zo kort mogelijk om het fietsen tussen en in de kernen te stimuleren. Voor automobilisten faciliteren we een goede verbinding met de doorgaande wegen en zorgen we voor voldoende parkeergelegenheid. Woningen, bedrijven en voorzieningen zijn via alle vervoerswijzen goed en veilig bereikbaar. Zonder onevenredige overlast of schade aan de omgeving. De gemeente werkt op dit punt veel samen met de regio, bijvoorbeeld met buurgemeente Uitgeest om de veiligheid van de N203 te verbeteren.

Daarnaast is in onze recreatief aantrekkelijke gemeente aandacht voor de veiligheid van de verschillende vormen van fietsen in relatie tot elkaar en het auto- en landbouwverkeer.

We maken **duurzaam vervoer** (lopen en fietsen) en het gebruik van deelauto's zo aantrekkelijk mogelijk. Locatiekeuzes voor wonen en werken sluiten bij voorkeur aan op duurzame vervoersmogelijkheden.

We faciliteren het elektrisch rijden door de plaatsing van laadpalen en een goed voorbeeld van het stimuleren van het gebruik van de fiets is de realisatie van een doorfietsroute tussen Heerhugowaard en Uitgeest/Velsen. De doorfietsroute loopt langs de kern Limmen en door de kern Castricum. Het lokale fietsnetwerk van deze kernen wordt aangesloten op de doorfietsroute.

Voor langere reizen stimuleren we het gebruik van het openbaar vervoer. Vanaf het station en andere centrale punten moet het makkelijk zijn per fiets of schone collectieve voorziening naar de plaats van bestemming te komen (de zogenaamde ketenmobiliteit). Op het niveau van de dorpen werken we aan de inrichting van de openbare ruimte, zodat deze meer op verblijf en veiligheid is

gericht. Hierbij past dat voor autoverkeer een snelheidsregime van 30 km/uur de norm is, en 50 km/uur de uitzondering. Verder houden we woonwijken autoluw waar het kan, bijvoorbeeld door het parkeren te clusteren. Ontmoeten en spelen wordt daarmee aantrekkelijker en veiliger.

ProRail en het Ministerie van IenW werken toe naar een programma hoogfrequent spoor (PHS) vanaf 2028. Dit leidt tot aanpassingen op en rond het spoor. Voor de gemeente Castricum is de aantrekkelijkheid van de trein verbonden aan de intercity-status van station Castricum (zie ook paragraaf 5.2).

Ad 2. Een duurzame gemeente

In 2050 moet de gemeente bijna CO2 neutraal zijn. Om dit te bereiken zetten we optimaal in op **energiebesparing en het duurzaam opwekken** van elektriciteit en warmte. Dit doen we met respect voor natuur, landschap en cultuurhistorie en we zoeken aansluiting bij veranderingen die al gaande zijn, zoals de bouw en verbouw van woningen en bedrijfsgebouwen. De gemeente geeft het goede voorbeeld, onder andere op het gebied van inkoop, aanbesteding, vergunningverlening en projectontwikkeling.

Duurzame opwekking van energie wordt gevonden op daken en gevels van gebouwen. Ook parkeerplaatsen kunnen zich lenen voor overkapping met zonnedaken. Bovendien is er aandacht voor de opwek van energie op of langs infrastructuur, bijvoorbeeld langs de A9. Naast aandacht voor energiebesparing en duurzame opwekking, ondersteunen wij bewoners en ondernemers actief bij het verduurzamen van hun huis en bedrijf. Om de afspraken in het Klimaatakkoord na te komen, is een forse inzet nodig. Het rijk faciliteert die inzet, de gemeente voert uit door mensen en middelen in te zetten om samen met bewoners en ondernemers aan de slag te gaan. De nationale doelstellingen uit het Klimaatakkoord en de Klimaatwet vormen daarbij de ondergrens.

We zorgen dat onze omgeving de **gevolgen van klimaatverandering** op kan vangen (klimaatadaptatie). Het gaat bij klimaatverandering om een stijging van de gemiddelde temperatuur en perioden van extreme regenval gecombineerd met wateroverlast en hitte gecombineerd met droogte. De huidige manier van waterbeheer, waarbij water zo snel mogelijk wordt afgevoerd is daarvoor niet meer afdoende. Een robuust watersysteem in zowel de bebouwde kom als in het buitengebied is noodzakelijk. Het gaat daarbij om het verminderen en hergebruiken van water, het zoveel als mogelijk vasthouden, bergen en laten infiltreren van regenwater op de locatie waar het valt alvorens het (vertraagd) af te voeren. Deze aanpak beperkt de gevolgen van klimaatverandering en waarborgt de beschikbaarheid van zoet water nu en in de toekomst.

In de openbare ruimte nemen we maatregelen om wateroverlast te voorkomen. We planten bomen, die bestand zijn tegen drogere periodes en leggen groenstroken aan tegen hittestress. Bij nieuwbouw bouwen we klimaatadaptief en we vergroten het bewustzijn bij inwoners en ondernemers, zodat zij ook in hun tuin of op hun erf rekening houden met de veranderingen in het klimaat.

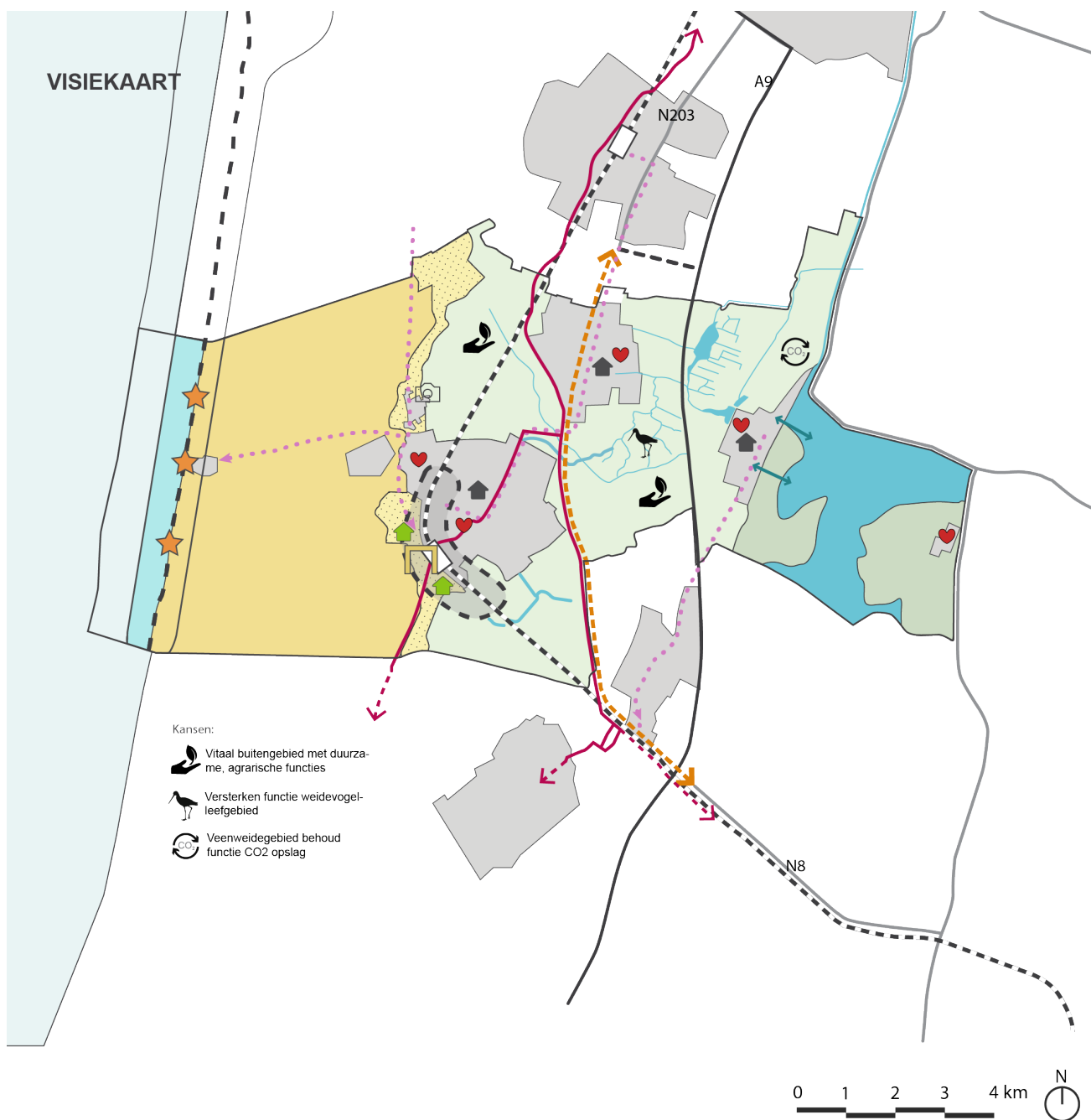
Kindjes tijdens de slootjesdag

In het buitengebied zorgen zeespiegelstijging, bodemdaling (in verband met beschikbaarheid van zoet water), droogte, wateroverlast en afname van biodiversiteit voor uitdagingen. We zetten samen met onze partners in op maatregelen voor water (berging), ander grondwaterbeheer en op een transitie in de landbouw, gericht op bodemverbetering, zodat water beter vastgehouden wordt. Het bodem- en watersysteem wordt sturend voor de mogelijkheden van gebruik.

Om de **biodiversiteit** (flora en fauna) toe te laten nemen maken we het mogelijk om de natuurpotentie van de duinen, binnenduinrand, polder en bebouwde omgeving verder te vergroten. Belangrijke kansen daarbij zijn:

- Herstel van duinrellen in de binnenduinrand met relatief schoon kwelwater uit de duinen.
- Extra aanplant en aangepast beheer van het groen en de bermen in het openbaar gebied in dorpen en wijken.
- Toepassen van natuurinclusieve landbouw.
- Natuurinclusief bouwen.

We stimuleren inwoners en ondernemers om te verduurzamen, zowel van hun woningen/panden als in het huishouden/de bedrijfsvoering. Dit draagt bij aan beperking van het gebruik van energie en grondstoffen en is een goede stap in de richting van circulariteit. Voor **circulariteit** onderzoeken we verder of de afvalstraat en kringloopwinkel aan elkaar gekoppeld kunnen worden, waarbij combinaties worden gelegd met het opknappen van tweedehands goederen en hergebruik van materialen. We willen van hergebruik de norm maken.

LEGENDA

	Behoud & versterking natuur & landschap, strand en duinen t.b.v. kustveiligheid, natuur en drinkwater		Eigen identiteit		Verbeter verkeersveiligheid		Kustveiligheid
	Versterken binnenduinrand en functie waterberging		Woningbouw in /of uitbreiding		Voor- en natransport OV		Onderscheidende kwaliteit stranden
	Vergroten belevingswaarde		Woningbouw met natuurontwikkeling		(Door) Fietsverbinding		
	Gemengde groene functie landbouw, natuur, weidevogelleefgebied en cultuurhistorie		Verbeter binding met water		Aansluiting A9		
	Versterk waterberging vanuit bestaande waterlopen		Poort naar de duinen		Hoofdweg A9		
	Oer-IJ en de Schulpvaart				N-wegen		
					Spoorweg		
					Verbetering verkeersveiligheid spoorovergang		

5 Wat is onze visie op gebieden?

In het hoofdstuk 4 zijn de speerpunten uitgewerkt. In dit hoofdstuk geven we aan waar deze speerpunten leiden tot gebiedsgerichte keuzes. In de hierbij horende visiekaart en kernenkaarten is dit tevens in beeld gebracht. We maken onderscheid tussen buitengebieden, kernen en verbindingen. Ieder deelgebied heeft zijn eigen hoofdfuncties, zijn eigen identiteit en zijn specifieke kansen.

5.1 BUITENGEBIEDEN (VAN STRAND EN DUINEN TOT STRANDVLAKTES EN VEENWEIDEGEBIED)

Zee, strand en duinen

De eerste functie van **zee, strand en duinen** is de functie van kustverdediging. Het geheel aan maatregelen langs de kust moet schade en overstroming van land voorkomen.

Daarnaast hebben zee, strand en duinen een belangrijke functies voor natuur en recreatie. Je kunt er (water)sporten, wandelen, vliegeren, zonnen; kortom strandbeleving. Inwoners zijn tevreden met het huidige aanbod voor recreatie op het strand.

De drie strandopgangen in de gemeente Castricum leiden ieder naar een strand met een eigen identiteit en strandbeleving. Met het stille strand zonder bebouwing, het drukke strand met jaarrondpaviljoens en seizoenbebouwing (huisjes, botenvereniging, strandpost) en de opgang van camping Bakkum met een seizoenpaviljoen en een beperkt aantal huisjes. We willen deze diversiteit behouden en de ruimtelijke kwaliteit en de veiligheid bij het drukke strand verbeteren.

Voor activiteiten en mogelijkheden voor bouwwerken vormen bestaande afspraken en regels de basis. We faciliteren de ambitie van ondernemers op en rond het strand om te komen tot een klimaatneutrale bedrijfsvoering. Het gebied is echter complex met veel regels, die voortvloeien uit de functies van kustverdediging en natuur.

Het parkeerterrein bij het drukke strand is aangemerkt als generiek zoekgebied voor de opwek van duurzame energie.

De **duinen** hebben, naast de hierboven beschreven functies van kustveiligheid, natuur en recreatie, belangrijke waarde in verband met de drinkwatervoorziening en aardkundige, archeologische en historische waarden. Bij recreatie staan de beleving van bos en duinen en de daaraan verbonden natuur centraal. Kansen in dit gebied liggen in het nog biodiverser en daardoor veerkrachtiger maken van de natuur in combinatie met de versterking van de kustveiligheid.

De beleving van rust, stilte en natuur in het duingebied staan onder druk. De bezoekersaantallen

zijn de afgelopen jaren gegroeid. De verwachting is dat in de komende jaren het aantal bezoekers verder zal toenemen. Uitdaging is om de kwaliteiten van het gebied te behouden en tegelijkertijd het gevarieerde gebruik van recreanten in het gebied te blijven faciliteren.

De **binnenduinrand** is het gebied met gemengde functies; zowel in bebouwing als in groene functies. Afwisseling is hier troef. De beleving van de verschillende landschappen naast elkaar is hier een kwaliteit. Het gebied biedt bij uitstek kansen voor versterking van zowel natuurwaarden als landschapsbeleving. De versterking van de natuur in de binnenduinrand en de aanleg van duinrellen wordt de waterfilteringsfunctie van de duinen benut. De reconstructie van duinrellen leidt tot schoon water met bijbehorend vegetatie. In een klimaatbestendige toekomst leent de binnenduinrand zich op langere termijn ook voor waterwinning.

Strandvlaktes

In de **strandvlaktes** zijn groene functies in de hoofdrol. Het gaat om landbouw, natuur en alle mengvormen daar tussenin. Centraal staat hier de beleving van de groene ruimte, die grotendeels in gebruik is voor landbouw. De ambitie ten aanzien van de landbouw zijn beschreven in hoofdstuk 4.

Openheid is belangrijk voor het contrast met de duinen, binnenduinrand en strandwallen maar is niet in beton gegoten. Zolang het gaat om verduurzaming, groen en gezond, zijn ook functies denkbaar die opgaande gewassen met zich meebrengen. Dit met uitzondering van de gebieden die van belang zijn voor de weidevogels. Ook versterking van het waterbergende vermogen van de strandvlakte onder andere via de sloten is een kans. Dit met het oog op klimaatadaptatie, biodiversiteit en het versterken van cultuurhistorisch waardevolle slotenpatronen. We willen Oer IJ restanten behouden en versterken, evenals de bijzondere verkaveling en ecologische verbindingen. Natte gebieden in de polder zijn waardevol voor vogels en flora en op langere termijn mogelijk ook voor waterwinning. Op recreatief gebied liggen er kansen om het recreatieve routenetwerk te versterken en de zichtbaarheid van het Oer-IJ te vergroten. Dit geeft tevens goede mogelijkheden voor sport en beweging vanuit de kernen en spreiding van recreatief gebruik over de gemeente.

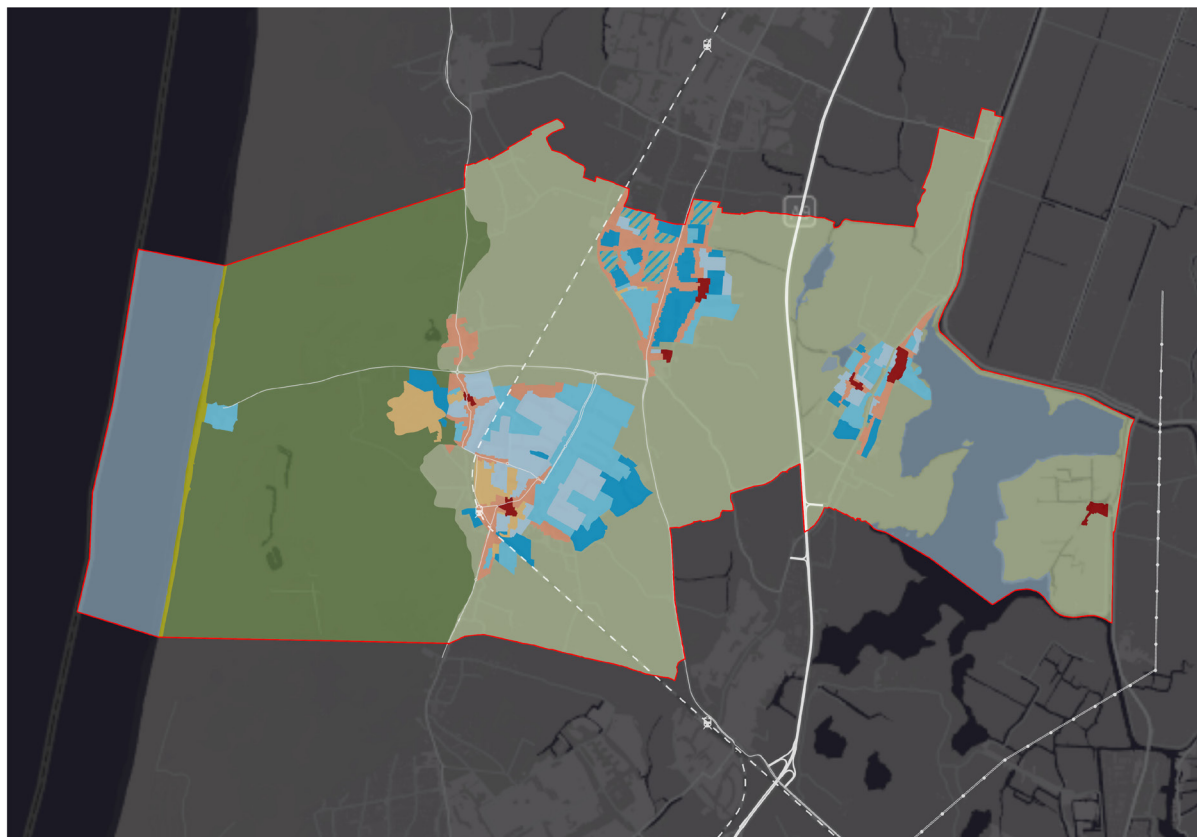

Veenweidegebied

Het veenweidegebied is een kwetsbaar en waardevol gebied. Nederland wil koploper zijn bij de klimaatgerichte aanpak voor veenbodems. De maatregelen moeten afgestemd worden op het toekomstperspectief voor agrariërs, de waterhuishoudkundige mogelijkheden en het type veenbodem. Daarmee komt ook meer ruimte voor weidevogels en versterking van biodiversiteit. De doelstelling om in veenweidegebieden de CO₂ uitstoot substantieel te reduceren vraagt om een gezamenlijke inspanning van overheden, agrariërs en maatschappelijke partijen.

5.2 DORPEN

Onderstaande kaart geeft een beeld van de totstandkoming en groei van de verschillende dorpen door de jaren heen.

Stedenbouwkundige ontwikkeling

- Oorspronkelijke nederzetting tot ca. 1850
- Organisch gegroeide structuren na ca. 1850
- Planmatige ontwikkeling 1900 - 1940
- Planmatige ontwikkeling 1940 – 1975
- Planmatige ontwikkeling 1975 - 1990
- Planmatige ontwikkeling 1990 - 2020
- Toekomstige ontwikkelingen

In Akerslout richten we ons op behoud en versterking van het dorps karakter. Ontwikkeling met respect voor de bestaande historische structuur is daarvoor de basis.

Tegelijkertijd is er een grote behoefte aan nieuwe woningen in Akerslout. We komen aan deze woonbehoefte tegemoet door waar mogelijk initiatieven voor woningbouw te faciliteren. We houden daarbij rekening met het dorps karakter en de historische structuur.

De mogelijkheden voor woningbouw worden wel beperkt, onder andere door:

- De aanduiding 'Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL) door de provincie rondom de bestaande bebouwing;
- De geluidscontour van Schiphol, die boven het zuidelijk deel van Akerslout ligt.

We bieden ruimte voor bouwen in meerdere lagen. Gestapelde bouw is maatwerk, de plek moet er geschikt voor zijn en vraagt om goed architectuur.

We inventariseren actief de mogelijkheden voor nieuwbouw en gaan over realisatie het gesprek aan met de provincie.

De bouw van nieuwe woningen verbreedt het draagvlak voor voorzieningen. We willen deze voorzieningen behouden en waar mogelijk versterken. Dit geldt bijvoorbeeld voor de winkelstructuur, die is nu versnipperd. Als zich kansen voordoen om winkels te concentreren dan faciliteren we dit.

De groenstructuur in Akersloot verdient aandacht. Een deel van deze groenstructuur is historisch en zeer waardevol. In het dorp is versterking gewenst voor de aantrekkelijkheid van het dorp, maar ook om maatregelen voor klimaatadaptatie mogelijk te maken. Het dorp ligt aan het Alkmaardermeer, maar de beleving van het meer in Akersloot is beperkt. Dit is historisch zo gegroeid, maar waar kansen zich voordoen versterken we de verbinding tussen het dorp en het meer.

Kansen:

- Goede autoverbindingen door directe aansluiting op de A9
- Combinatie van voorzieningen op sportpark
- Fietsverbinding Akersloot - Heiloo
- Versterken groenstructuur en zicht op het Alkmaardermeer
- Kleinschalige toevoeging van woningen
- Zuid III
- Ruimte voor recreatieve ontwikkeling Uiterdam

Behoud:

- Compact centrum
- Karakteristieke linten
- Bestaand groen en de Strammer
- Woonwijken
- Sport
- Jachthavens/recreatie
- Oorspronkelijke bebouwingslinten op de strandwallen zijn de dragers van het dorp
- Karakteristieke kerk op westelijke strandwal
- Verbinding over het NH-kanaal
- Jachthavens bij het dorp
- Ligging aan het Alkmaardermeer
- Graanmolen Oude Knecht
- Fraai wandelgebied

Bakkum en Castricum

Bakkum en Castricum zijn met elkaar vergroeid en ontwikkelingen in het ene dorp hebben ook invloed op het andere dorp. Voor beide dorpen geldt, dat nieuwe ontwikkelingen de identiteit van de dorpen moet versterken.

Grootschalige woningbouwlocaties zijn niet meer voorzien. Nieuwbouw is nog mogelijk op inbreidingslocaties in de dorpen en op enkele plaatsen in het buitengebied van Bakkum.

De behoefte aan woningen is groot, maar de mogelijkheden voor uitbreiding van de dorpen is beperkt. Rondom de dorpen is het gebied aangemerkt als Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL). Nieuwbouw is in dit gebied beperkt mogelijk. In Bakkum en Castricum zijn mogelijkheden voor gestapelde bouw, mits goed ingepast. Deelnemers aan de participatie hebben aangegeven hoger bouwen acceptabel te vinden als hiermee zoveel mogelijk groen in het landelijk gebied en in en langs de randen van de dorpen behouden kan blijven.

De gemeente ondersteunt de schoolbesturen in hun doelstelling om de basisscholen te laten groeien tot integrale kindcentra. Kansen voor realisatie van integrale kindcentra zijn aanwezig in Bakkum en in Castricum-Oost.

Bakkum en Castricum zijn goed bereikbaar over de weg en via het spoor. De ontwikkeling van het Programma Hoogfrequent Spoor (PHS) maakt de oplossing voor het knelpunt bij de overgang van het spoor aan de Beverwijkerstraatweg urgenter maar ook complexer. De risico's op de overweg nemen namelijk verder toe door de extra treinen, die mogelijk niet meer allemaal stoppen in Castricum. De spoorbomen zullen daardoor vaker gesloten zijn. De gemeente zoekt samen met ProRail, Ministerie van IenW, Provincie Noord-Holland, de gemeenten van de regio Alkmaar en inwoners naar mogelijkheden om de overgang voor alle deelnemers veiliger te maken en om de barrièrewerking van het spoor op te lossen.

De oplossing voor de oversteek Beverwijkerstraatweg heeft ook gevolgen voor de aantrekkelijkheid van het winkelgebied in het centrum van Castricum. Doel is om het winkelgebied in het centrum aantrekkelijker te maken, zodat mensen hier langer verblijven. Om mensen langer te laten verblijven streven we naar een compact en veilig winkelgebied met een gevarieerd aanbod aan winkels in combinatie met daghoreca. Castricum heeft een tweepolige winkelstructuur, met winkels in het centrum van Castricum en in het winkelcentrum Geesterduin. De winkels in beide gebieden zijn meer gericht op respectievelijk funshoppen en op runshoppen. Aan het Kooiplein in Castricum is ook detailhandel met een buurtfunctie gevestigd. Verbetering van de ruimtelijke kwaliteit van het Kooiplein is gewenst, mogelijk in combinatie met woningbouw.

In Bakkum is het aantal winkels beperkt. Onderzocht wordt of er plek en winkelruimte is voor een supermarkt. Mogelijk kan dit gecombineerd worden met verbetering van de ruimtelijke kwaliteit van bedrijventerrein Schulpstet.

Het bestaande hoofdwegennetwerk blijft behouden, maar de woonwijken worden meer autoluw ingericht. Het fietsnetwerk wordt verbeterd en uitgebreid.

We versterken de bestaande, ruime groenstructuur in de wijken en dorpen. Deze groenstructuur draagt in belangrijke mate bij aan de identiteit van de dorpen en biedt ruimte voor meer biodiversiteit en voor maatregelen in het kader van klimaatadaptatie. Het natuurlijk systeem, reliëf-, bodem-, en (grond)watersysteem, is leidend bij de aanleg van groen en maatregelen in het kader van klimaatadaptatie.

Bakkum

Administratiegebouw Dijk en Duin

BAKKUM

Kansen:

- Grenzend aan het duin
- Verbonden met het dorp Castricum qua ligging en voorzieningen
- Noord-Bakkum en Duin en Bosch als zelfstandige gebieden verbonden met het dorp
- Camping Bakkum dat in de zomer als dorp naast Bakkum functioneert
- Kleinschalige toevoeging van woningen
- Versterken ruimtelijke kwaliteit Schulpstet

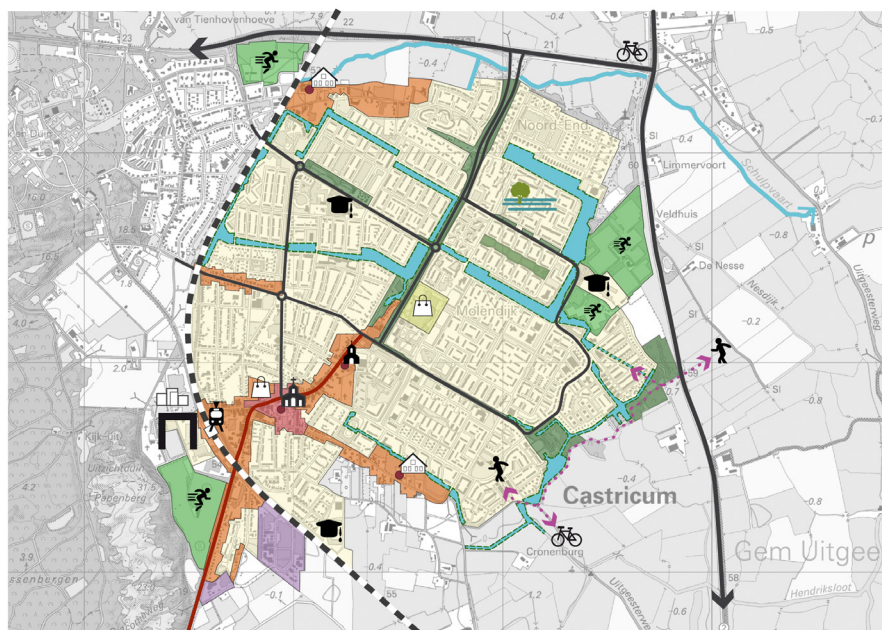
Behoud:

- Compact centrum
- Karakteristieke linten
- Woonwijken
- Bestaand groen
- Sport
- Bedrijventerrein
- Sterke verbondenheid met het dorp Castricum
- Duin en Bosch als onderdeel van en verbonden met het dorp
- Camping Bakkum als onderdeel van en verbonden met het dorp
- Een goede verbinding met het strand, ook per auto, via de Zeeweg
- Compact centrum met horeca
- Goede spoorverbinding met intercity, via station Castricum
- Karakteristieke stolpen (ten noorden van Bakkum)

Castricum

Bakkersplein

CASTRICUM

Kansen:

- Versterken aardkundige en cultuur-historische waarden, zoals Papenberg, Atlantikwall, Oosterbuurt, Bredeweg en Cronenburg
- Versterken ruimtelijke kwaliteit Kooiplein
- Zwembad op sportpark Noord End
- Onderwijsprofiel

Behoud:

- Compact dorpscentrum
- Karakteristieke linten
- Woonwijken
- Bestaand groen
- Sport
- Bedrijventerrein
- Winkelcentrum
- Groen- en waterstructuren
- Groene openbare ruimte met veel water
- Winkel- en horecagebied
- Voorgezet onderwijs (3 scholen)
- goede spoorverbindingen met intercity
- toegankelijk voor fietsers
- toegankelijk voor wandelaars e.a. dagrecreatie
- Karakteristieke stolpen
- Poort naar de duinen
- Natuurinclusieve woningbouwontwikkeling

In Limmen is in de afgelopen jaren veel woningbouw gerealiseerd, zowel op de uitbreidingslocatie Limmer Zandzoom als op diverse inbreidingslocaties. De nieuwbouw biedt ruimte aan lokaal gebonden woningzoekenden en de groei van het aantal inwoners verstevigt het draagvlak voor voorzieningen en het verenigingsleven. Tegelijkertijd is ook de toestroom van buitenaf groot en staan de sociale cohesie en het dorpse karakter onder druk. De voorzieningen in het dorp, gericht op ontmoeting vragen om aandacht.

De nieuwbouw in Zandzoom en op diverse inbreidingslocaties wordt voortgezet. Met de nieuwbouw faciliteren we diverse doelgroepen, zodat het voorziet in de woonbehoefte van jongeren en van ouderen en bijdraagt aan een gevarieerde bevolkingsopbouw. Gestreefd wordt naar behoud van het dorpse karakter door woningbouw te beperken in hoogte en de historische structuren en bebouwing zichtbaar te houden of te maken en voldoende openbaar groen aan te leggen. De openbare ruimte moet uitnodigen tot bewegen, sporten en ontmoeten. Daar waar mogelijk verbinden we de groenstroken, zodat inwoners een rondje kunnen lopen in hun buurt.

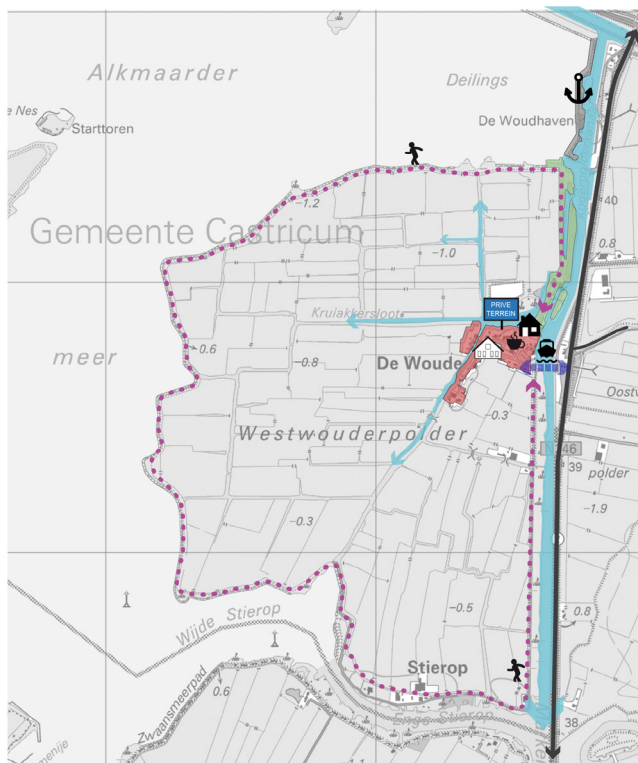
De substantiële uitbreiding van het aantal woningen in Limmen heeft gevolgen voor de wegenstructuur. We zorgen ervoor dat de wegenstructuur aan blijft sluiten bij de groei van het aantal woningen in het gebied. De aansluiting op de A9 bij Heiloo is noodzakelijk om de toegenomen verkeersdruk op de Rijksweg als gevolg van de woningbouw in Zandzoom Limmen te compenseren. Afname van verkeer op de Rijksweg verbetert de verbinding tussen west en oost-Limmen. Bovendien verbeteren we de functie van de Rijksweg ten aanzien van de doorstroom, de verkeersveiligheid en de wateropvang (infiltreren water en gescheiden riool woningen).

Pont de Woude

We behouden het unieke karakter van het veeneiland. Voor de Woude, dat een eigen karakter heeft vanwege de toegepaste houtbouw in verband met de venige ondergrond, geldt een conserverend beleid. Het eiland is voor mens en dier, waaronder weidevogels, een bijzondere plek. De natuur op het eiland is bijzonder en trekt veel dagjesmensen. Het rustige karakter en het weidse uitzicht over het Alkmaardermeer en de omringende omgeving maakt de Woude bijzonder. Ontwikkelingen op deze plek kunnen alleen plaatsvinden als rekening gehouden wordt met het bijzondere karakter en de waarden van het gebied.

De ruimte op het eiland is beperkt, grootschalig toerisme is daardoor niet gewenst, maar een beperkt aantal bezoekers is van harte welkom.

DE WOUDE

Kansen:

- Versterken identiteit

Behoud:

- Compact centrum
- Bestaand groen

PROJEKTEREIN De grond in het dorp De Woude is grotendeels in eigendom van bewoners

PROJEKTEREIN Uniek veeneiland, alleen bereikbaar over water

PROJEKTEREIN Kleine karakteristieke en waterrijke kern met bruggetjes en stolpen

PROJEKTEREIN Horeca

PROJEKTEREIN Haven

PROJEKTEREIN fraai wandelgebied

PROJEKTEREIN Dorpshuis De Kempphaan

PROJEKTEREIN Aandacht voor de waterlopen

5.3 VERBINDINGEN

Goede verbindingen zijn belangrijk voor onze inwoners voor werk, studie of ontspanning. Grote hoeveelheden reizigers worden dagelijks voor werk of onderwijs per trein vervoerd naar omringende steden. Een groot deel van de reizigers maakt gebruik van het station in Castricum. Behoud van de huidige functie van station Castricum als intercity station is voor onze inwoners zeer belangrijk. Een deel van de inwoners van de gemeente Castricum maakt ook gebruik van de stations in Uitgeest en Heiloo. Het treinverkeer op deze stations moet aansluiten op duurzaam en betrouwbaar vervoer van en naar de dorpen en naar de kust. Dit vraagt om innovatieve oplossingen, met deelfiets en vormen van OV, die flexibel zijn omdat de vervoersvraag gedurende de dag en door de seizoenen heen varieert. We gaan hierover in gesprek met de provincie, stichtingen, bedrijven en/of particulieren.

De aansluiting op de A9, tussen Limmen en Heiloo is noodzakelijk om het groeiende aantal inwoners in deze plaatsen direct naar de A9 te leiden. Daarmee voorkomen we dat de Rijksweg te druk wordt. In de gemeente Castricum gebeurt 43% van de verplaatsingen met de fiets. Dit is hoger dan het landelijk gemiddelde van 27%. We faciliteren de fietsers door het fietsnetwerk te verbeteren en uit te breiden. Dit is een samenhangend netwerk, dat voor directe verbindingen zorgt met en tussen belangrijke bestemmingen, via veilige routes met zo min mogelijk hinder van barrières, obstakels of ander verkeer. Het netwerk moet voldoende ruimte bieden aan alle typen fietsen en moet veilig zijn voor fietsers van alle leeftijden.

Regionaal zetten we in op een duurzaam veilige infrastructuur, oplossingen voor heterogeniteit van verkeer (bijvoorbeeld landbouwverkeer in combinatie met fietsers) en de veiligheid van kwetsbare verkeersdeelnemers.

Een fijnmazig netwerk van veilige en aantrekkelijke wandel-en fietsverbindingen is ook van belang voor recreanten en toeristen. Fietsen en lopen zijn beide actieve vervoerswijzen, die de gemeente faciliteert en stimuleert.

6 Hoe voeren we de visie uit?

6.1 ONZE WERKWIJZE

De werkwijze van de gemeente is gebaseerd op zes principes, die we toepassen bij het maken van keuzes en plannen. In deze principes zijn ook de intenties van de Omgevingswet vertaald en reageren we op trends en ontwikkelingen, zoals de bovenmatige druk op de ruimte.

De gemeente werkt vanuit de volgende zes principes.

1. We geven het goede voorbeeld; wat we belangrijk vinden laten we zien in de praktijk.
2. We combineren zoveel mogelijk functies, zodat de ruimte optimaal wordt gebruikt. Ruimte is schaars en komt steeds meer onder druk te staan. Om die reden is meervoudig ruimtegebruik hard nodig.
3. We doen het samen; de gemeente met haar inwoners, instellingen, ketenpartners, belangenorganisaties en ondernemers. Samen bereiken we meer dan alleen. Er spelen grote maatschappelijke thema's, zoals de energietransitie of de noodzaak om ons voor te bereiden op klimaatverandering. We werken aan bewustwording onder onze inwoners en ondernemers en we vragen onderwijsinstellingen om aan dit soort thema's aandacht te besteden.
4. We spelen in op onze bestaande waarden zoals opgenomen in hoofdstuk 3 van deze visie.
5. We werken aan onze speerpunten zoals opgenomen in hoofdstuk 4 van deze visie.
6. We werken vanuit ja, mits; een plan is een kans om de identiteit van onze gebieden te versterken en inhoud te geven aan onze speerpunten. Bij een initiatief onderzoeken we vanuit een positieve grondhouding of deze kans verzilverd wordt en het initiatief kans van slagen heeft.

6.2 AFWEGING VAN INITIATIEVEN

Als er een verzoek bij onze gemeente binnenkomt kijken we:

- Of het verzoek inspeelt of kan inspelen op de waarden zoals verwoord en verbeeld in onze Waardenkaart (hoofdstuk 3 van deze visie). Deze waarden worden ook vertaald naar regels in het op te stellen omgevingsplan.
- Of het verzoek aansluit of kan aansluiten bij onze speerpunten zoals verwoord en verbeeld in hoofdstuk 4 en 5 van deze visie).
- Of het verzoek past of kan passen binnen geldende wet- en regelgeving.
- Of de initiatiefnemer de omgeving bij zijn initiatief heeft betrokken en het resultaat daarvan.

Hoe beter een plan aansluit bij waarden en speerpunten, hoe groter de kans van slagen.

Belangrijk is daarnaast dat initiatiefnemers zelf al goed nagaan of er draagvlak voor hun plan is. Het past bij onze tijd om goed te overleggen met iedereen die mogelijk hinder of overlast kan ervaren van een plan. Hoe eerder in het proces zulke gesprekken plaatsvinden hoe beter. Een initiatiefnemer kan dan nagaan hoe hij/zij eventuele bezwaren weg kan nemen. Ook kan het zijn dat meerdere initiatieven op een plek op een positieve manier met elkaar samen kunnen komen. Participatie is onder de Omgevingswet een taak van de initiatiefnemer en vormvrij. Alleen in gevallen waarvan de gemeenteraad heeft aangegeven dat participatie verplicht is, mag de gemeente iets vinden van de mate waarin aan participatie is gedaan.

6.3 KOSTEN BIJ ONTWIKKELINGEN EN FINANCIËLE BIJDAGEN

Hoe gaan wij om met kosten bij ontwikkelingen en financiële bijdragen

De gemeente is verplicht om kosten voor werkzaamheden of maatregelen waar initiatiefnemers voordeel van hebben bij die initiatiefnemers in rekening te brengen. Dit geldt onder de Wet ruimtelijke ordening maar ook onder de Omgevingswet die 1 januari 2024 in werking treedt.

Als de gemeente eigenaar is van grond waarop wordt gebouwd is dat makkelijk. De gemeente berekent de gemaakte kosten door in de verkoopprijs van de kavels. Als de gemeente geen eigenaar is van de grond kan zij vooraf een overeenkomst met de eigenaar sluiten. In deze overeenkomst staat welke kosten in rekening worden gebracht. Als het niet mogelijk is om vooraf afspraken te maken moet de gemeente op een andere manier kosten verhalen. Dit kan in het omgevingsplan (de vervanger van het bestemmingsplan) of in een omgevingsvergunning.

Financiële bijdrage aan ontwikkelingen van een gebied

Naast het hiervoor genoemde verplicht verhalen van kosten zijn er in de Omgevingswet ook mogelijkheden om een financiële bijdrage te vragen bij ontwikkelingen in een gebied dat niet het te ontwikkelen gebied zelf is (artikel 13.22 van de Omgevingswet). Het gaat hier om bijdragen aan bijvoorbeeld de aanleg van een park of een weg, waar toekomstige gebruikers van het te ontwikkelen gebied ook voordeel van hebben.

Het vragen van een financiële bijdrage kan via een vooraf af te sluiten contract. Onder de Wet ruimtelijke ordening werd dit een bijdrage aan ruimtelijke ontwikkelingen genoemd. Het vragen van een financiële bijdrage is mogelijk als er een functionele samenhang is tussen de activiteit en het doel waarvoor een financiële bijdrage wordt gevraagd. Bijkomende voorwaarde is dat de financiële bijdrage is geregeld in een omgevingsvisie of een programma onder de Omgevingswet.

De gemeente heeft de intentie om de bestaande regelingen voor het leveren van financiële bijdragen onder de Omgevingswet te continueren. In een volgende versie van deze omgevingsvisie zal dit geconcretiseerd worden voor het moment dat de Omgevingswet in werking treedt.

Bijlagen

BIJLAGE 1: PARTICIPATIE; WAARDEN, SPEERPUNTEN EN HOOFDDOELN	66
BIJLAGE 2: KAARTEN UIT ACTUALISATIE MASTERPLAN INBREIDINGEN	68
BIJLAGE 3: TRENDS EN ONTWIKKELINGEN	73
BIJLAGE 4: HOOFDLIJNEN BELEID RIJK, PROVINCIE EN REGIO	82
BIJLAGE 5: MILIEU	96
BIJLAGE 6: UITVOERINGSPARAGRAAF	97
BIJLAGE 7: ANALYSE BELEID GEMEENTE CASTRICUM	

BIJLAGE 1 PARTICIPATIE; WAARDEN, SPEERPUNTEN EN HOOFDDOELEN

Aan de totstandkoming van de omgevingsvisie is een uitgebreid participatieproces vooraf gegaan. In de periode van februari-juni 2020 hebben deelnemers en respondenten aangegeven wat zij belangrijk vinden voor hun leefomgeving. Daar is in de tweede fase, van september 2020 tot januari 2021, op voortgebouwd. Bij de uitvraag is gekozen voor een verdieping op de volgende punten:

- Waarden en kenmerken: welke zaken in uw leefomgeving vindt u belangrijk om te behouden en te versterken? Het resultaat van de participatie op dit punt is terug te vinden in hoofdstuk 3.
- Speerpunten en opgaven: wat is nodig om de waarden en kenmerken te behouden en hoe kunnen we naar de toekomst toe nieuwe waarden creëren? In onderstaand overzicht is het resultaat van de participatie over de speerpunten opgenomen. Het overzicht is ook gerangschikt naar het gewicht dat de deelnemers aan de speerpunten gaven. Het resultaat van de participatie is terug te vinden in hoofdstuk 4.

De speerpunten zijn vervolgens vertaald naar de drie hoofddoelen voor de omgevingsvisie:

- Gezonde dorpen met een gevarieerd woonaanbod.
- Open en gevarieerd landschap met erfgoed.
- Bereikbaar en duurzaam.

Een toelichting op de hoofddoelen is terug te vinden in hoofdstuk 2.

	Overzicht van de speerpunten
	In 2040 is Castricum
1	Een gemeente waarin we ontwikkelen met respect voor onze waarden: de cultuurhistorie, het landschap, de identiteit van onze kernen en onze natuur.
2	Een gemeente waarin jong en oud een woning kunnen vinden, zich betrokken voelen bij hun omgeving en nieuwe manieren worden gevonden om elkaar te ontmoeten.
3	Een duurzame gemeente waarin de landelijke en provinciale doelen op het gebied van energie, klimaatadaptatie, circulariteit, afval en grondstoffen en biodiversiteit vertaald zijn naar de lokale situatie. a. Energiebesparing, duurzame opwek, afbouwen gebruik van aardgas. b. Voorbereid op klimaatverandering, meer water op kunnen vangen, op kunnen slaan en kunnen verwerken. c. Afval wordt grondstof, structurele vermindering van afvalstromen, inzet op hergebruik van grondstoffen (kringloopsamenleving). d. Versterken en behouden van biodiversiteit.
4	Een veilige en gezonde gemeente waarin iedereen mee kan doen.

5	Een gemeente waar in het buitengebied gunstige veranderingen hebben plaatsgevonden op het gebied van verduurzaming van de landbouw en nieuwe functies zoals schaalvergroting, natuur, wonen of energieopwekking, die goed zijn ingepast qua verhoudingen en schaal met behoud van rust, ruimte en openheid en sociaal zijn geaccepteerd
6	Een gemeente waarin door samenwerking van inwoners, ondernemers en gemeente een veerkrachtig en gebiedsdekkend netwerk van maatschappelijke voorzieningen en zorg aanwezig is.
7	Een gemeente waarin voor iedereen sprake is van een goede en veilige bereikbaarheid van woningen, bedrijven en voorzieningen, zonder onevenredige overlast of schade aan de omgeving.
8	Een gemeente waarin voor wat betreft de openbare ruimte en het maatschappelijk vastgoed optimaal wordt ingezet op het samen laten komen van alle maatschappelijke doelen, zoals ontmoeting , sport, activiteiten.
9	Een gemeente waarin balans is gevonden tussen leefbaarheid, trouwe gasten en nieuwe bezoekers, waarin creatieve ondernemers hun gasten weten te binden en verrassen.

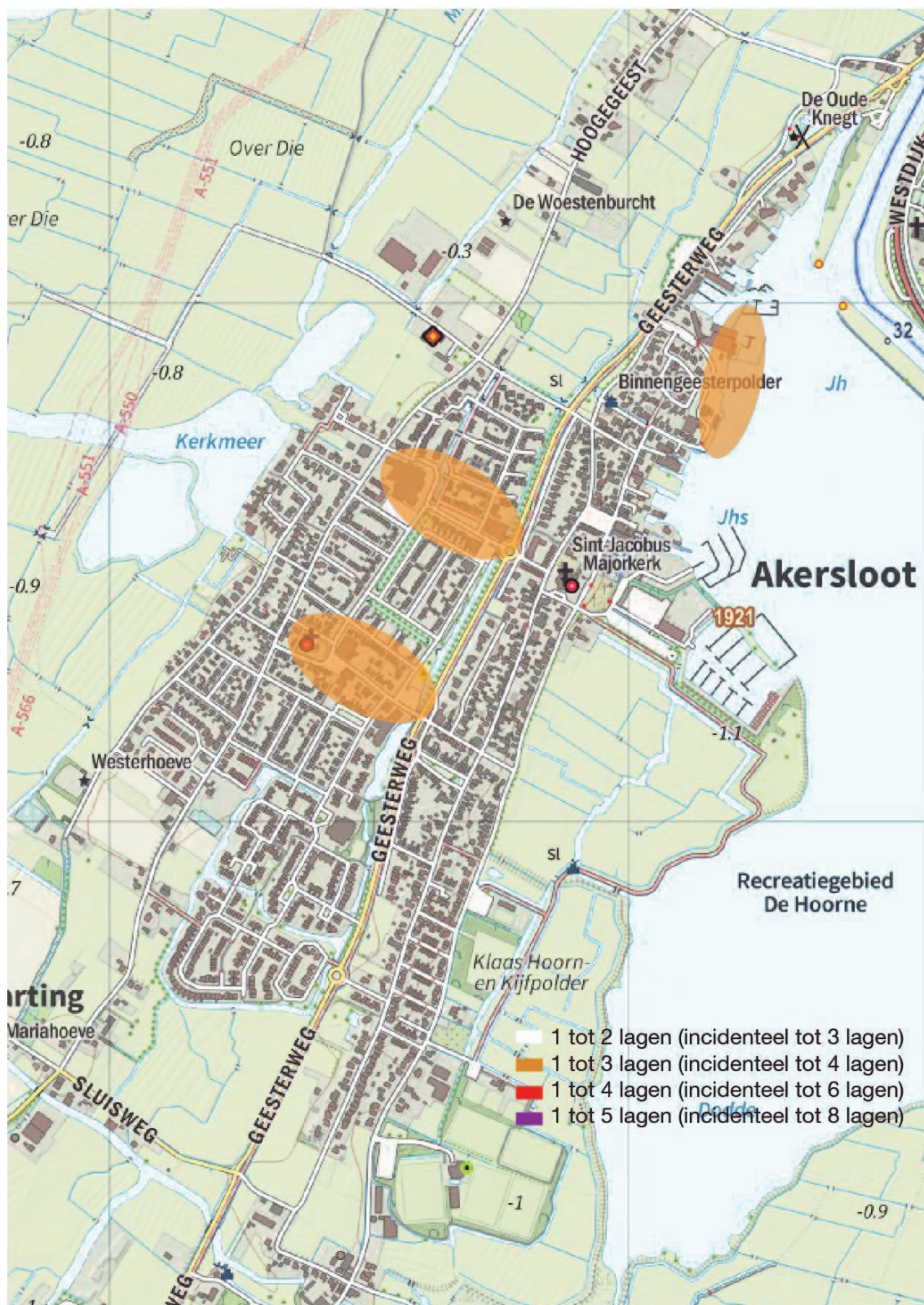

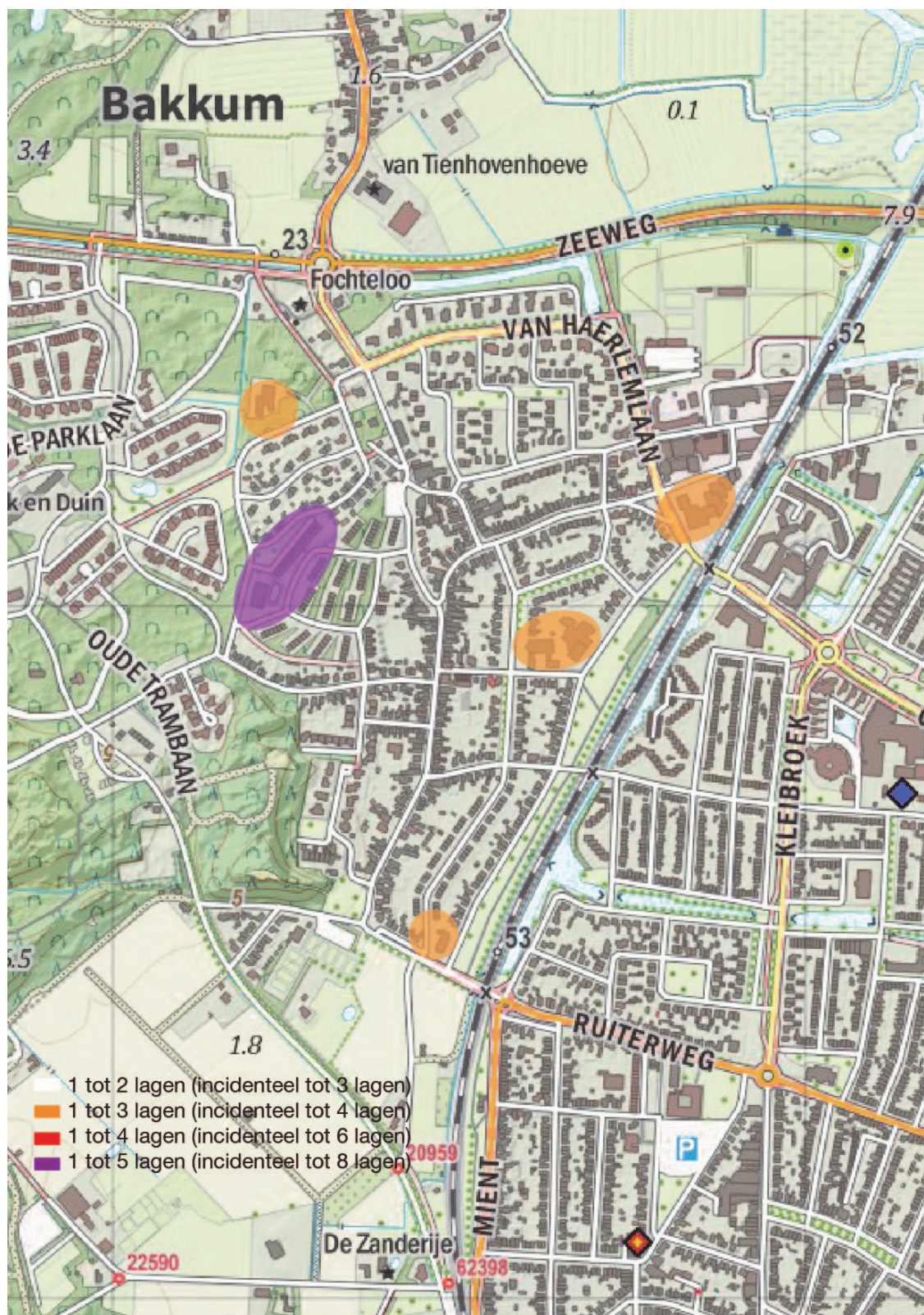
BIJLAGE 2 KAARTEN UIT ACTUALISATIE MASTERPLAN INBREIDINGEN

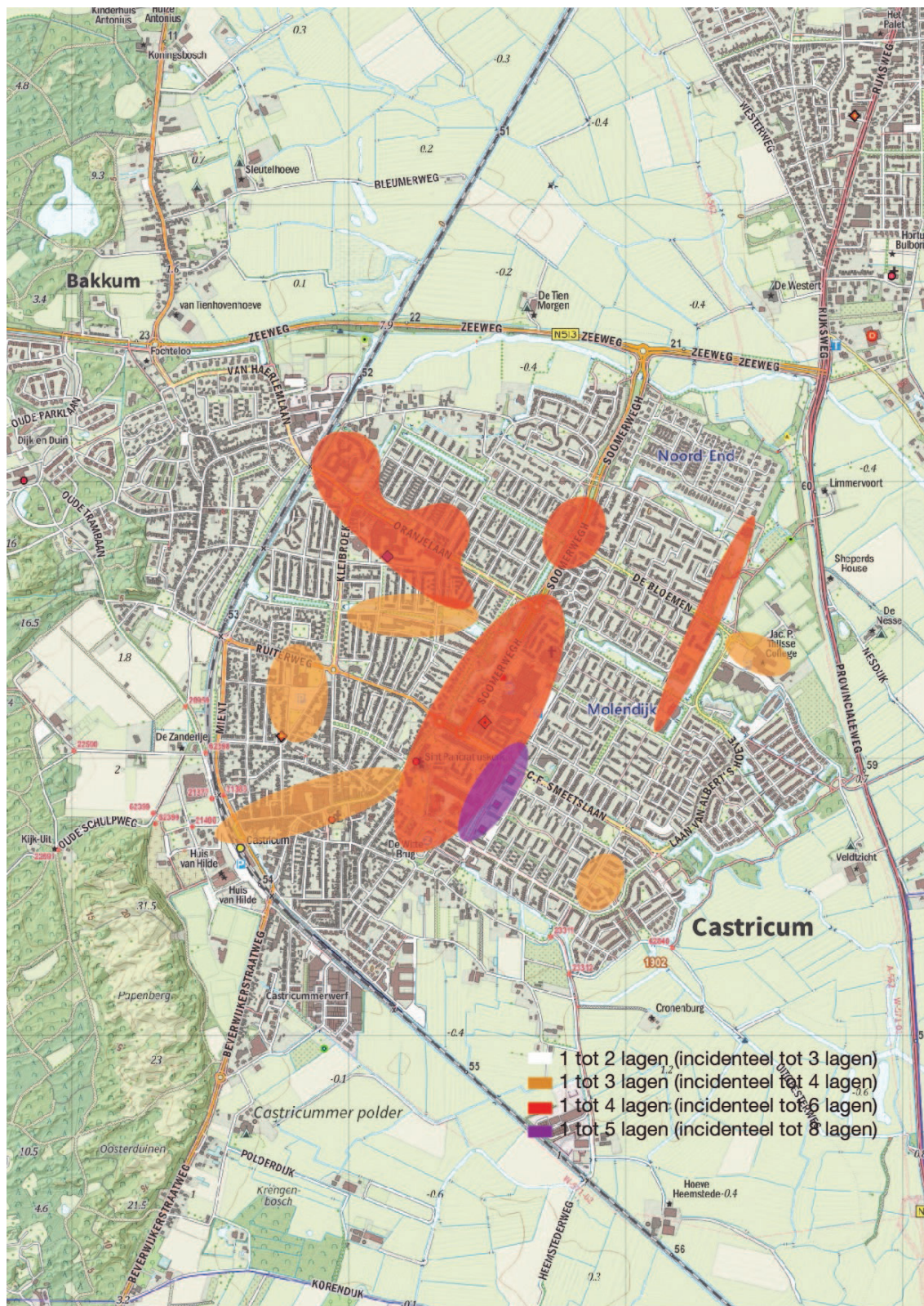
TOELICHTING BIJ DE KAARTEN

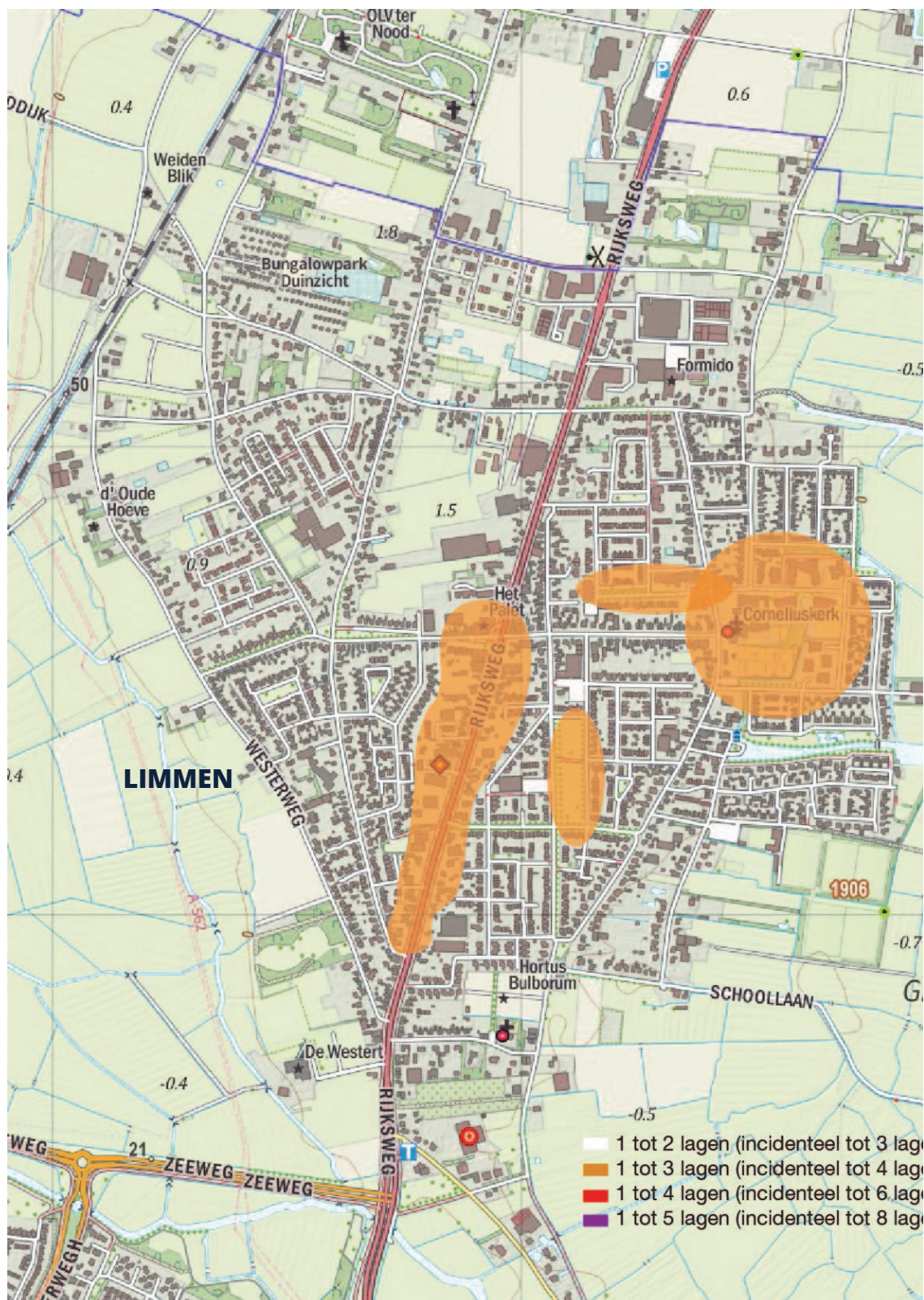
Hoger bouwen kan bijdragen aan de realisatie van meer woningen op de korte termijn. Dit moet wel passen bij de kwaliteiten en schaal van de omgeving. In de actualisatie van het Masterplan Inbreidingen zijn bijgevoegde kaarten opgenomen met de plekken waar hoger bouwen zou kunnen passen.

BIJLAGE 3 TRENDS EN ONTWIKKELINGEN

We leven in een dynamische tijd. Er verandert veel en ontwikkelingen gaan steeds sneller. Deze trends en ontwikkelingen hebben hun weerslag op het ruimtegebruik en de druk op de ruimte. Belangrijk is dat we kennis hebben en voorbereid zijn op deze trends en ontwikkelingen, zodat we met beleid tijdig kunnen bijsturen. De belangrijkste trends en ontwikkelingen voor deze omgevingsvisie zijn hier beschreven.

1. ALGEMEEN

1.1 technologische ontwikkelingen

De invloed van internet en nieuwe technologieën is groot. Zorg zal steeds meer op afstand kunnen door toepassing van domotica. De mogelijkheid om producten en diensten via internet te kopen maakt dat de detailhandel op andere manieren klanten aan zich moet binden. Pakjes worden in de toekomst misschien wel door drones bezorgd. Mogelijk zijn er meer bezorg- en afhaalpunten voor pakketjes, ook op wijkniveau, nodig.

Tijdens de coronacrisis is thuiswerken de standaard geweest. De verwachting is dat na deze crisis thuiswerken en thuis studeren een belangrijke rol blijven spelen. Dit zal gevolgen hebben. Omdat Castricum vooral een gemeente is van forenzen betekent dit dat er voor werk en studie minder wordt gereisd. En het kan betekenen dat vakantieaccommodaties, die nu slechts een deel van het jaar worden gebruikt, intensiever worden benut, als alternatieve werkplek.

1.2 druk op de ruimte boven en ondergronds

De druk op de ruimte in Nederland is groot. Zo ook in de gemeente Castricum. De wegen zijn vol, er is een stevige vraag naar woningen, duurzame opwek van energie vraagt ruimte, evenals verduurzaming van de landbouw, en er is ruimte nodig om voorbereid te zijn op perioden van droogte, hitte en wateroverlast. Een goede afweging van het ruimtegebruik is van essentieel belang.

Ook onder de grond is de druk groot. Steeds meer kabels en leidingen worden in de bermen geplaatst, waardoor de ruimte voor bomen steeds beperkter wordt. Mede door het toenemende gebruik van elektriciteit zullen systemen verzwaard moeten worden. Ook de verbeteringen in onze digitale ontsluiting en de noodzaak om neerslag vast te houden waar het valt, vragen om extra ruimte onder de grond. Ruimte moet eveneens geboden worden aan onze drinkwaterinfrastructuur. Voorkomen moet worden dat door klimaatverandering leidingen en daarmee het water opwarmen (aanleg in groen en/of in de schaduw). Tot slot zal het gebruik van omgevingswarmte nodig kunnen zijn om al onze woningen van het gas af te krijgen. Ook warmtekoude opslag in de bodem of in water heeft invloed op het gebruik van de ondergrond.

2. DUURZAAMHEID

2.1 klimaatverandering en noodzaak klimaatadaptatie

De gemiddelde temperatuur op aarde stijgt. Er ontstaan extremere weertypen, zoals hete zomers, lange perioden van droogte en heftige neerslag. Deze weersextremen kunnen bijvoorbeeld leiden tot schade aan woningen door wateroverlast, schade aan de natuur door droogte of gezondheidsproblemen bij ouderen door hitte. Het is duidelijk dat klimaatadaptatie vraagt om een nieuwe manier van boven- en ondergrondse ruimteverdeling. Een klimaatbestendige omgeving is slim ingericht voor het vasthouden, infiltreren en de afvoer van water. Er is een beperkte hoeveelheid verharding en meer groen, en/of er wordt gebruik gemaakt van waterdoorlatende verharding. Bomen zijn waardevol omdat ze ervoor zorgen dat water kan infiltreren en verdampen. Verdamping en schaduw helpen ook om hittestress tegen te gaan in hete zomers. De wereldgezondheidsorganisatie (WHO) stelt dat vanaf iedere woning een miniparkje op loopafstand toegankelijk zou moeten zijn (op maximaal 300 meter en met minstens 0,5 ha groen).

Klimaatverandering heeft ook gevolgen voor de natuurgebieden, als het warmer en droger wordt heeft dat effect op de flora en fauna, maar ook op de veiligheid (brand). Voor de veiligheid is het noodzakelijk dat voldoende bluswater aanwezig is.

Door klimaatverandering zijn er vaker clusterbuien. Blijft de bereikbaarheid gegarandeerd? En zijn gebouwen veilig tegen overstroming? Zitten de vitale functies boven waterniveau? Er is onderzoek gedaan naar deze vragen in de BUCH gemeenten. De eerste resultaten laten zien dat er in de gemeente Castricum met name problemen zijn met grondwater- en hemelwateroverlast. Een aanpak, waarbij bodem- en watersysteem sturend zijn voor de mogelijkheden van gebruik, is noodzakelijk om tot een klimaatadaptieve inrichting te komen.

2.2 noodzaak energietransitie en daarbij horende ruimtevraag

Het energieverbruik zal in de toekomst gaan dalen door energie-efficiëntere apparatuur en bedrijfsvoering. En door isolatie van woningen en bedrijfsgebouwen. Er zal een verschuiving plaatsvinden van aardgasverbruik naar elektriciteitsverbruik. Door het inzetten van alternatieve warmteopties (warmtenetten, elektrisch verwarmen of andere innovaties) zal het elektriciteitsverbruik in totaliteit stijgen. Het elektriciteitsnet zal daarop moeten worden aangepast. Gezien de aandacht voor de energietransitie, worden veel technologische ontwikkelingen verwacht, zoals ontwikkelingen op het gebied van energieopslag, energie-uitwisseling, alternatieve warmtebronnen en duurzame opwekking. Het is moeilijk in te schatten op welke termijn deze technieken beschikbaar komen.

Er moet ook rekening worden gehouden met veranderende wet- en regelgeving en financieringsmogelijkheden die de energietransitie moeten versnellen. De verwachting is dat gemeenten meer formele bevoegdheden krijgen in de energietransitie, zoals het aanwijzen van bestaande wijken die van het aardgas losgekoppeld worden.

Veel openbare ruimte zal moeten worden opengebroken om aardgasleidingen te vervangen, het elektriciteitsnet te verzwaren en eventueel een (kleinschalig) warmtenet of om Warmte-Koude-

Opslag (WKO) systemen aan te leggen. Dit geeft extra druk op de schaarse ruimte onder de grond. De groeiende vraag naar elektriciteit heeft ook bovengronds effect. Niet alleen door zonnepanelen en mogelijke windmolens, maar er zal ook meer bovengrondse infrastructuur nodig zijn, zoals bijvoorbeeld transformatorhuisjes.

In het kader van energieopwekking heeft de gemeenteraad de Regionale Energiestrategie (RES) 1.0 in juni 2021 vastgesteld. De gemeente Castricum zal de opgave uit de RES waarschijnlijk voor een groot deel realiseren door plaatsing van zonnepanelen op grote daken en boven parkeerplaatsen. Ook is er aandacht voor opwekking van duurzame energie langs infrastructuur, bijvoorbeeld langs de A9. Afhankelijk van de snelheid van innovaties is het mogelijk dat daarnaast gevels van gebouwen een rol gaan spelen bij de opwekking van elektriciteit. Het RES-proces is dynamisch, nieuwe inzichten kunnen leiden tot het veranderen, schrappen of toevoegen van zoekgebieden. Bovendien is het RES-proces zo ingericht dat initiatieven voor zonne-energie, die buiten de huidige zoekgebieden vallen, mogelijk zijn. De provinciale omgevingsverordening staat deze ontwikkeling toe. Dit geldt niet voor initiatieven voor grote windmolens. De gemeente staat positief tegenover de plaatsing van een kleine windmolen bij een agrarisch bedrijf, met een as-hoogte van maximaal 15 meter.

2.3 eindigheid grondstoffen, noodzaak circulariteit

Grondstoffen raken op, zoals fossiele brandstoffen of de zeldzame aardmetalen die in onze telefoons, laptops, windmolens en zonnepanelen zitten. In een circulaire gemeente zorgen we ervoor dat grondstoffen en materialen (lokaal) worden gescheiden, hergebruikt en niet verloren gaan. Doordat we inzetten op hergebruik van grondstoffen, methodes en stoffen gebruiken die geen schade berokkenen aan de omgeving en gebruik maken van hernieuwbare energie zorgen we dat onze economie kan blijven draaien. Dit ondanks het feit dat primaire grondstoffen steeds schaarser worden. In een circulaire gemeente ontstaat meer lokale werkgelegenheid in de reparatie en verwerkingssector en ontstaan nieuwe businessmodellen voor lenen en delen.

De komende jaren kunnen we verwachten dat de Rijksoverheid steeds meer inzet op de Circulaire Economie. Dit in samenhang met de Energietransitie gaat oppakken. Er zullen nieuwe programma's, verplichtingen en doelstellingen komen. We gaan naar 50 % minder gebruik van primaire grondstoffen in 2030. Naast het terugdringen van het eigen afval van de gemeente kan daarbij ook gedacht worden aan het circulair inkopen van gemeenten.

2.4 terugloop biodiversiteit

Op wereldniveau en in ons land is de biodiversiteit zeer sterk afgenomen.

Tweejaarlijks worden in onze provincie de resultaten van de monitoring van de biodiversiteit gepresenteerd. Uit de monitoring blijkt dat kwetsbare biodiversiteit, soorten van bijzondere leefmilieus, zeldzame soorten en soorten van landbouwgebieden nog steeds afnemen. De sterke achteruitgang van biodiversiteit in natuurgebieden lijkt door alle gerichte maatregelen die daarvoor zijn uitgezet af te vlakken.

Ook in onze gemeente ging de biodiversiteit achteruit. Vooral in het agrarisch buitengebied. Het draagvlak voor natuurvriendelijk beheer van stedelijk groen onder bewoners is sterk toegenomen. Binnenstedelijk groen kan bij de juiste inrichting, gebruik en beheer een toevluchtsoord voor flora en fauna bieden. Natuur wordt hiermee de kernen ingehaald.

3. DEMOGRAFIE EN VOORZIENINGEN

3.1 vergrijzing en ontgroening

Vergrijzing en ontgroening zijn trends waarmee we in de gemeente nu al te maken hebben. Deze ontwikkeling in onze dorpen is niet uniek en geldt voor heel Nederland, maar de prognoses laten zien dat de vergrijzing in onze gemeente sterker is dan in veel andere gemeenten in Nederland. Het beeld is nu, dat bij ongewijzigd beleid en omstandigheden, in 2040 bijna de helft van onze inwoners 65 jaar of ouder is. Op diverse gemeentelijke beleidsterreinen zullen we rekening moeten houden met deze verandering in de samenstelling van onze bevolking. Dat geldt zeker ook voor het beleid ten aanzien van wonen en volkshuisvesting.

Door de vergrijzing is er behoefte aan andere woningtypes. De bestaande woningvoorraad in Castricum bestaat overwegend uit (ruime) eengezinswoningen. De vraag verandert naar kleine grondgebonden woningen en/of levensloopgeschikte woningen/appartementen.

3.2 verdringing op de woningmarkt

Een andere trend is de sterke huishoudensverdunning. Er is gemiddeld sprake van een kleiner aantal personen per huishouden (bijvoorbeeld eenoudergezinnen of alleenstaanden). Niet alleen de samenstelling van huishoudens verandert, ook is de verwachting dat de bevolking de komende 10 jaar zal blijven groeien. Het totaal aantal huishoudens zal de komende tien jaar met circa 1.000 huishoudens groeien.

Doordat er onvoldoende aanbod van kleinere woningen en/of appartementen is, blijven ouderen in grotere (eengezins)woningen wonen. Hierdoor is er onvoldoende doorstroming. Voor jongeren en kwetsbare doelgroepen is het lastig een passende woning te vinden.

Huishoudens die zijn aangewezen op sociale huurwoningen kunnen niet uitwijken naar andere segmenten. De gemiddelde inschrijftijd is ruim 8 jaar voor een sociale huurwoning. Maar ook middeninkomens merken dat er steeds minder geschikte woningen beschikbaar zijn als gevolg van de stijgende huizenprijzen, als gevolg van de verstedelijkingsdruk, de forse koopkrachtige vraag vanuit de Metropool Regio Amsterdam en de investering in woningen als belegging in verband met de lage en soms negatieve rente op spaartegoeden.

3.3 eenzaamheid, meer vrije tijd voor recreatie en vrijwilligerswerk

Steeds meer kwetsbare groepen wonen in een eigen woning en niet in een verzorgingshuis, instelling of op een instellingsterrein. De overheid stimuleert het zelfstandig thuis wonen ook. Het zelfstandig wonen kan vaker leiden tot eenzaamheid. Ook onder jongeren is eenzaamheid een steeds groter probleem.

Om een maatschappij te krijgen waarin inwoners, vrijwilligers en professionals naar elkaar omkijken is een leefomgeving nodig die uitnodigt tot ontmoeting en verbinding. Dit vraagt meer ontmoetingsplekken, dagbestedingsvoorzieningen en verschillende activiteiten en zorg dichtbij en toegankelijk voor iedereen.

3.4 detailhandel en horeca onder druk

Door toegenomen mobiliteit, de wens naar grotere en makkelijk bereikbare voorzieningen buiten de centra en de webwinkels staat de detailhandel in de dorpscentra onder druk. Mogelijk staan als gevolg van de coronacrisis ook horecagelegenheden onder druk. Behoud van detailhandel en horeca draagt bij aan levendige en leefbare dorpen.

3.5 individualisering en achteruitgang verenigingsleven

Als gevolg van de vergrijzing zijn er minder inwoners die zich aansluiten bij (sport)verenigingen. Daarbij speelt dat landelijk de deelname aan groepsporten afneemt en individuele sporten zoals hardlopen aan betekenis winnen. Het aantal vrijwilligers neemt af. De exploitatie van sportkantines en dorpshuizen wordt daarmee moeilijker. Ook zijn voorzieningen soms niet meer afgestemd op het soort activiteiten waar vraag naar is.

3.6 langer thuiswonen

De overheid stimuleert langer zelfstandig thuis wonen voor ouderen. Ouderen kiezen daar zelf ook steeds vaker voor. Hierdoor verandert niet alleen de woonbehoefte van onze inwoners, maar ook de behoefte aan (het niveau van) lokale voorzieningen.

Er is meer behoefte aan levensloopbestendige woningen of appartementen met op korte afstand welzijns- en medische instellingen waarop een beroep kan worden gedaan als dat nodig is. Ook is er behoefte aan dichtbij gelegen, goed toegankelijke voorzieningen en aan woonvormen waarbij mensen voor elkaar zorgen zoals mantelzorgwoningen, kangoeroewoningen of een knarrenhof.

3.7 decentralisatie begeleid wonen

Het is de wens van de gemeente en woningbouwcorporaties dat mensen die uitstromen uit instellingen verspreid gaan wonen in de gemeente. Het is moeilijk deze doelgroep te huisvesten omdat woningen beperkt vrijkomen en er veel druk op de woningmarkt is.

4. IDENTITEIT

4.1 grotere behoefte aan diversiteit en lokale identiteit

De identiteit van de gemeente is zichtbaar in het afwisselende landschap en het gebouwde erfgoed. Het vertelt het verhaal van de gemeente, gevormd door een wisselwerking van natuurlijke processen en menselijke inspanningen. Dat is ook de basis waarop natuur, economie, toerisme en cultuur floreren. Hier heeft de gemeente ook de goede voorzieningen aan te danken op het gebied van horeca, winkelen, sport en onderwijs. De bruisende Randstad is nooit ver weg, maar in de gemeente is ook volop rust en ruimte te vinden.

De samenleving globaliseert, maar de behoefte aan een plek waar je je goed voelt en die uniek is neemt toe. Naast de architectuur van de woning, is de inrichting van de directe leefomgeving en de openbare ruimte van invloed op het woongenot.

4.2 druk op landschap (groene karakter en openheid)

De gemeente is een groene gemeente, niet alleen buiten maar over het algemeen ook binnen de kernen. Veel en gevarieerd groen draagt bij aan een aantrekkelijke, gezonde en klimaatbestendige leefomgeving en biedt ruimte voor flora en fauna/biodiversiteit.

De grote groene gebieden staan onder druk. Vooral in de strandzone, in de duinen, in de binnenduintrand en in de open polder. Steeds meer functies vragen om ruimte, zoals de duurzame opwek van energie, woningbouw, landbouw, natuur, recreatie en toerisme, waterberging en infrastructuur. Belangrijke doorzichten, contrast tussen de verschillende landschapstypen en de openheid zijn waarden die moeilijk met deze trends zijn te verenigen.

4.3 dreigende leegstand en onderhoudslast karakteristieke (kerk)gebouwen

De gemeente is rijk aan erfgoed en mede hierom een gewilde gemeente om te wonen, te werken en te recreëren. Het behoud van karakteristieke gebouwen is geen vanzelfsprekend. Het zijn meestal oude gebouwen met hoge onderhoudskosten en energielasten. Als eigenaren kiezen voor vervanging van de karakteristieke gebouwen door nieuwbouw, dan zorgt dit voor verarming van dorpsgezichten. Belangrijk is dat voldoende mogelijkheden worden geboden voor alternatieve functies, die nieuwe draagkracht geven voor het behouden van dat wat karakteristiek is.

5. TOERISME/RECREATIE

De wensen van de toerist, maar ook de recreant uit de wijdere omgeving, zijn de afgelopen jaren veranderd. De nieuwe consument wil graag kunnen kiezen en is mondiger.

Algemene trends:

- Mensen willen meer genieten van een aantrekkelijke omgeving, toenemende vraag naar kwaliteit en goede dienstverlening, groeiende vraag naar recreatievormen voor (actieve) senioren en een toenemende belangstelling voor routegebonden recreatie (fietsen, wandelen, skeeleren, nordic walking, varen etc.). Onder toeristen en recreanten neemt het bewustzijn van gezondheid en levensstijl toe.
- Daarnaast is ook behoefte aan 'gezellige' vormen van recreatie. Samen met anderen activiteiten ondernemen is daarbij wellicht belangrijker dan de activiteiten op zich. Tevens is er een trend van 'sensationalisering': toeristen zoeken steeds vaker naar nieuwe uitdagingen en extremen. Het gaat hierbij steeds meer om beleving, emotie en fascinatie.
- Steeds meer huishoudens beschikken over een auto, caravan en/of camper. De vraag naar camperplaatsen in de gemeente is zeker in Coronatijd aanmerkelijk gestegen.
- De verduurzaming van de branche is belangrijk. Dit sluit ook aan bij de behoefte van de consument. Er wordt nog veel water, voedsel, energie en textiel gebruikt. Ondernemers kunnen zich profileren en kosten besparen door duurzamer te ondernemen.

5.1 toerisme neemt toe en wordt belangrijker voor de economie

Het merendeel van de inwoners is werkzaam buiten de gemeente. Een belangrijk deel van de werkgelegenheid in de gemeente is te vinden in de horeca en recreatie en culturele diensten en accommodaties.

Amsterdam heeft al jaren te maken met een toenemende stroom van toeristen. Om de druk op de stad te verlichten zijn er diverse campagnes geweest om bezoekers aan Amsterdam ook andere gemeenten te laten bezoeken. Het Nederlands Bureau voor Toerisme en Congressen ziet het aantal verblijfs gasten aan de Noord-Hollandse kustgemeenten dan ook aanzienlijk toenemen.

De gemeente zal ook in de toekomst veel toeristen ontvangen. Dit leidt bijvoorbeeld tot druk op het strand en de duinen. Met name op piekdagen levert dat richting strand problemen op voor wat betreft de verkeersdoorstroming en parkeercapaciteit. Dit levert ook problemen op met de bereikbaarheid van onder andere de hulpdiensten. Bezoekers kunnen elkaar in natuurgebieden in toenemende mate in de weg zitten. De drukte kan ook de natuurwaarden aantasten. Meer aandacht wordt besteed aan opvang/spreiding/zonering van het toegenomen aantal recreanten.

Andere trends:

- Woningen in de recreatieve verhuur: De toeristische verhuur van woonruimte is de afgelopen jaren toegenomen. Voor veel bezoekers is deze vorm van verhuur een aantrekkelijk alternatief voor het bestaande aanbod.
- Toename van campers: Er is in de gemeente en in de regio een toenemende vraag naar camperplaatsen. Vooral jonge mensen hebben tijdens de coronapandemie een caravan of camper aangeschaft. Het totale aantal kampeerauto's steeg de afgelopen 5 jaar in Nederland van 100.000 naar 135.000.

6. MOBILITEIT

6.1 mobiliteit blijft groeien, druk op leefbaarheid en ruimte

De behoefte aan mobiliteit neemt al decennialang toe en de verwachting is dat deze groei ook in de regio Alkmaar doorzet. Dat komt onder meer door economische groei, toenemende woon-werkafstanden, bescheiden groei van het aantal inwoners in de gemeente, groei in de regio Alkmaar en een forse groei in de MRA. Ook woningbouw in de regio, meer evenementen, een toenemende recreatiedruk in de kuststrook en een vergrijzende bevolking met ouderen die langer mobiel blijven, zorgen voor meer groei. Daartegenover staat dat thuis werken en studeren mogelijk voor een afname van de mobiliteit zullen zorgen.

6.2 Populariteit deelmobiliteit groeit

De toenemende populariteit kan ervoor zorgen dat minder ruimte nodig is voor het parkeren van auto's. Deelmobiliteit en MaaS (mobility as a service) kan ertoe leiden dat reizigers bewust andere manieren kiezen voor hun reis dan alleen de auto.

6.3 Technologische ontwikkelingen

Technologische ontwikkelingen kunnen bijdragen aan betere benutting van bestaande infrastructuur (Mobility as a Service, MaaS). Deze ontwikkelingen kunnen een impuls geven aan het behalen van doelstellingen op het gebied van de energietransitie en aan het opvangen en faciliteren van de groeiende mobiliteit. Denk aan openbaar vervoer dat zich aanpast aan de vervoersvraag en aan elektrische en autonoom rijdende voertuigen.

Dergelijke ontwikkelingen brengen ook tal van onzekerheden met zich mee, zoals het effect van zelfrijdende voertuigen, de laadstructuur voor elektrische auto's en de gevolgen voor het particuliere autobezit. Meer elektrisch rijden leidt tot minder geluidhinder (dit is niet altijd veiliger) en minder emissies. Dat kan ertoe leiden dat de (milieu-)belemmeringen van het verkeer minder zwaar gaan wegen in plannen voor bijvoorbeeld woningbouw of natuurontwikkeling, maar biedt geen vermindering van het ruimtegebruik. Door de uitbreiding van het aantal elektrische auto's,

met name in parkeergarages, kunnen problemen ontstaan, omdat deze auto's alleen in een waterbak te blussen zijn.

Mensen ervaren de effecten van meer verkeer als negatief, door geluidsoverlast, de aantasting van de leefbaarheid, verkeersveiligheid en luchtkwaliteit en door de beperkte doorstroming van autoverkeer. Meer verkeer legt een claim op de beperkte ruimte. Dat geldt vooral voor het rijdende verkeer en nog sterker voor parkerende auto's in woonwijken en bij voorzieningen. Terwijl veel ondernemers in de kernen afhankelijk zijn van bezoekers, wordt het toenemend autoverkeer van die bezoekers steeds meer een probleem.

6.4 “op fietsafstand” door elektrische fiets ruimer

Mede dankzij de e-bike is “op fietsafstand” een groter gebied geworden. Forenzen voor werk en studie kunnen door de e-bike worden verleid om niet meer met de auto naar hun werk te rijden.

Ook ouderen kunnen met de e-bike langer blijven fietsen of grotere afstanden afleggen. Schaduwkant hiervan is een toename van ongevallen, waarbij ouderen betrokken zijn. Uitdaging is om de omgeving senior-proof te ontwerpen en ouderen veiliger in het verkeer te laten bewegen en de verschillen in snelheid op het fietspad veilig te laten verlopen.

7. GEZONDHEID EN VEILIGHEID

7.1 toenemend belang van preventieve gezondheidszorg

Een ongezonde leefstijl is een belangrijke risicofactor bij chronische ziekten. De leefstijl van veel mensen kan gezonder. Dit blijkt als we de vier belangrijkste leefstijlfactoren (roken, alcohol, beweging en voeding) op een rij zetten; 10% drinkt teveel, een kwart rookt, een derde beweegt te weinig en zowat iedereen eet te weinig groente en fruit.

In onze gemeente speelt daarbij de vergrijzing een rol. Het aantal ouderen, inwoners van 65 jaar en ouder, groeit. Een deel van hen heeft te maken met gezondheidsproblemen. In 2016 heeft 37% van de ouderen overgewicht en 11,5% ernstig overgewicht, 25% is overmatig drinker en 7% is zwaar drinker en bij 46% is sprake van langdurige ziekte of aandoening.

De omgeving kan zorgen voor een positieve invloed op een gezonde leefstijl, zoals bijvoorbeeld een gezond voedselaanbod in school- en sportkantines. De omgeving moet zo ingericht worden dat deze uitnodigt tot verblijven, recreëren en bewegen.

7.2 Noodzaak om te bewegen/sporten

De behoefte van inwoners om te bewegen blijft groot. Daarnaast is steeds meer aandacht voor gezondheid. De wijze en de tijdstippen waarop inwoners sporten en bewegen verandert, ook binden inwoners zich minder makkelijk, langdurig aan sportverenigingen. Deze ontwikkelingen zorgen er ook voor dat het aantal leden van sportverenigingen over het algemeen stagneert of afneemt. Sportverenigingen spelen daarop in door het aanbod te verbreden. Mede door de vergrijzing is inclusief sporten en bewegen steeds belangrijker. Ook op hogere leeftijd zijn mensen vitaal en is de behoefte en het belang om te sporten en te bewegen groot. Beweegtuinen, voor jong en oud, kunnen bijdragen om in deze behoefte te voorzien en kunnen de sociale cohesie in een wijk versterken.

7.3 Gezonde leefomgeving

Er is in toenemende mate aandacht voor het klimaat en een gezonde leefomgeving. Een schone bodem, schoon water, goede luchtkwaliteit en weinig geluidhinder zijn hiervoor de basis.

De luchtkwaliteit in de gemeente kan de komende jaren onder druk komen te staan. Dit komt deels door de toename van mobiliteit en bedrijfsmatige activiteiten, maar bijvoorbeeld ook door toename van open haarden.

Dit kan leiden tot meer emissies van fijnstof en stikstofdioxide. De luchtkwaliteit voldoet op dit moment nog steeds aan de daarvoor gestelde normen. Fijnstof heeft echter ook onder de grenswaarde schadelijke gevolgen voor de gezondheid. Blootstelling aan luchtverontreiniging is nog steeds een substantiële oorzaak van ziekte en sterfte.

Geluidshinder van vliegverkeer draagt bij aan slapeloosheid en slaapgebrek onder inwoners van de gemeente Castricum. De hinder van vliegverkeer voor bewoners moet zoveel mogelijk worden teruggebracht.

7.4 noodzaak versterking kust i.v.m. zeespiegelstijging

Door klimaatverandering zal de zeespiegel stijgen. Prognoses gaan uit van een stijging van de zeespiegel tot 2100 van ongeveer 2 meter. De kustzone moet worden versterkt om het achterland te beschermen tegen het hoge water. Dit zal gevolgen hebben over hoe de kust, duinen en strand eruit gaan zien.

8. LANDBOUW

8.1 verdwijnen traditionele boerenbedrijven, ontwikkeling nieuwe verdienmodellen

De landbouw is de grootste grondgebruiker en beheerder in het gebied van de polder en in de binnenduinrand voor zover dit geen bebouwde kom is. Het agrarisch gebruik kenmerkt zich door veehouderij en bollenteelt.

De agrarische sector staat voor een grote transformatieopgave. Zeker als agrarische bedrijven groter willen worden krijgen ze te maken met de stikstofproblematiek. Voor een schoon milieu is het gewenst dat minder gewasbeschermingsmiddelen gebruikt. Voorts is het wenselijk dat een omslag wordt gemaakt naar kringlooplandbouw, meer duurzaam en meer gericht op biodiversiteit. Doelstellingen op dit gebied zijn opgenomen in het Klimaatakkoord (pagina 117 t/m 157).

Agrarische ondernemers zullen hierdoor ruimte nodig hebben om om te schakelen en eventueel om nevenactiviteiten te ontplooiën. Activiteiten die de bedrijfsvoering rendabel houden en aansluiten bij maatschappelijke ontwikkelingen.

Daarnaast zal wellicht sprake zijn van bedrijfsbeëindiging. Waar agrarische bedrijven stoppen vindt een functieverandering plaats. Door ontwikkelingen op en rond erven of hobbymatige activiteiten vindt een afname plaats van de agrarische identiteit. Ook in de toekomst is ruimte voor hergebruik nodig om te voorkomen dat vrijkomende agrarische bebouwing leidt tot verpaupering.

BIJLAGE 4 HOOFDLIJNEN BELEID RIJK, PROVINCIE EN REGIO

HET KADER VAN RIJK, PROVINCIE EN REGIO OP HOOFDLIJNEN

Deel 1 Kaders

Omgevingswet

De aankomende Omgevingswet is een landelijk geldende wet die een heleboel wetten en Algemene maatregelen van Bestuur samenneemt en vervangt. Het rijk bundelt de regelgeving voor de fysieke leefomgeving in deze wet. Haar doel is dat regelgeving eenvoudiger wordt, procedures worden verkort en dat er in samenhang wordt gekeken naar alle beleidsvelden in onze leefomgeving. Uitgangspunt is om meer ruimte te geven aan initiatief. En om in nauw contact te staan met de samenleving bij het opstellen van beleid. Met de stappen die we nemen om onze omgevingsvisie te maken, pakken we deze uitdaging op.

Het rijk en de provincie stellen ook een omgevingsvisie op. Iedere overheid mag de inhoud van zijn eigen omgevingsvisie bepalen. De omgevingsvisie bindt alleen de overheid die deze visie opstelt. De uitwerking in voor iedereen geldende regels vindt op provinciaal niveau plaats in de provinciale verordening. En op gemeenteniveau in het omgevingsplan.

RIJKS-/PROVINCIAAL BELEID

Als kader voor de omgevingsvisie is de provinciale verordening Noord-Holland van belang. Daarbinnen heeft het natuurbeleid en de aanwijzing van een groot deel van de gemeente als Bijzonder Provinciaal Landschap de meeste impact. Het natuurbeleid omvat de bescherming van de **Natura 2000-gebieden**; gebieden die op Europees niveau belangrijk zijn. En het omvat bescherming van natuurgebieden die op nationaal niveau van belang zijn en zijn opgenomen in het **Natuur Netwerk Nederland (NNN-gebieden)**.

De provincie heeft ook beleid voor weidevogels. Dit kan via twee routes. Er is ofwel sprake van NNN gebieden die betekenis hebben voor weidevogels. Of er zijn leefgebieden van weidevogels aangewezen in de Bijzondere provinciale landschappen. In het onderdeel kaarten van deze bijlage zijn alle natuurbeschermingsvormen weergegeven.

Met de regels voor **weidevogel-leefgebieden** wil de provincie het leefgebied van bedreigde weidevogels beschermen. Van belang zijn het beheer, de afwezigheid van opgaande begroeiing en gunstige omgevingscondities, zoals een relatief hoog waterpeil. Ook de afwezigheid van bebouwing is van belang voor het succes van weidevogelpopulaties. Daarom is vastgelegd dat bouwen in de weidevogelgebieden in principe niet is toegestaan. Als dat toch noodzakelijk is, dan moet het verlies aan weidevogelgebied worden gecompenseerd. Voor het planten van bomen en struiken betekent het provinciale beleid dat we geen nieuwe houtige beplanting in weidevogelgebieden planten. Vervanging van bestaande beplantingen en beplanting aan de randen van weidevogelleefgebied kan

mogelijk wel. Lagere struikbeplanting is daarbij geschikter dan bomen. Overleg met de beheerders van het weidevogelgebied en de provincie is in deze gevallen gewenst.

In aanvulling daarop is er ook beleid voor **stiltegebieden, grondwaterbeschermingsgebieden, bijzondere provinciale landschappen en aardkundig waardevolle gebieden**. Als belangrijk rijks- en provinciaal kader geldt daarnaast dat bij het bouwen van woningen en andere stedelijke functies altijd eerst moet worden gekeken naar de mogelijkheden binnen bestaand stedelijk gebied voordat mogelijkheden daarbuiten worden benut. In de bijlage zijn de kaarten te vinden.

De omgang met erfgoed, en specifiek de omgang met archeologische waarden, rijksmonumenten en beschermde dorpsgezichten, is geregeld in de Erfgoedwet. Voor provinciale monumenten is de **provinciale erfgoedverordening** van kracht, in de gemeente. Ook zijn er verschillende molens met molenbiotopen, stolpboerderijen (verschillende zijn ook provinciaal monument) en stolpenstructuren aanwezig. Deze stolpstructuren zijn benoemd in het Bijzonder Provinciaal Landschap Noord Kennemerland waar een groot deel van de gemeente in valt (zie de kaart Bijzonder Provinciaal Landschap en de daarbij horende beschrijving in het onderdeel kaarten van deze bijlage).

REGIONALE AFSPRAKEN

De afspraken op regionaal niveau werken door op het niveau van de gemeenten. In deze analyse worden alleen regionale stukken aangehaald, die een kader bieden voor de omgevingsvisie.

Kust

In het kustpact zijn de afspraken vastgelegd voor het vinden van een goede balans tussen bescherming en behoud van de kernkwaliteiten en de collectieve waarden van de kustzone enerzijds en de ontwikkeling van de kustzone anderzijds. Middels een vastgestelde **zonering** wordt bepaald en inzichtelijk gemaakt in welke delen van de kustzone geen nieuwe recreatieve bebouwing is toegestaan en in welke delen wel en onder welke voorwaarden. In de kaartenbijlage is de afgesproken strandzonering opgenomen. In het **convenant Noord-Hollandse kust** (februari 2018) wordt dit, nogmaals, ondertekend. In gemeentelijk beleid wordt dit verder uitgewerkt waarbij iedere strandopgang (het stille strand, het drukke strand en het strand bij Bad Noord) zijn eigen uitstraling heeft.

Recreatie

In de **regionale visie verblijfsrecreatie Noord-Holland Noord** (dec 2017) worden 7 leidende (ontwikkel) principes weergegeven voor de verblijfsrecreatie. De essentie voor uitbreiding van recreatiebedrijven of nieuwvestiging is dat gekeken wordt of een ondernemer zich met zijn bedrijf onderscheidt van andere bedrijven. Ook moet een ondernemer laten zien dat er een markt is voor zijn plannen. Voorts is de bedrijfsmatige exploitatie belangrijk. Tot slot worden ondernemers uitgedaagd om eerst te kijken of er ook bestaande slechtlopende bedrijven kunnen worden opgekocht om verbeterd te worden. Dit voordat een geheel nieuw bedrijf wordt opgericht.

Voor bestaande recreatiebedrijven richt de regionale visie zich op het verbeteren van de vitaliteit, het versterken van bestaande ondernemerschap en het creëren van nieuwe waarde voor niet vitaal aanbod.

In de regio **Alkmaar: parel aan zee, toeristisch-recreatieve visie regio Alkmaar 2025** worden 3 doelen beschreven:

1. Gastwaarde: de Regio Alkmaar bevordert de gastvrijheid voor haar dagrecreanten en verblijfstoeristen.
2. Economische waarde: de Regio Alkmaar trekt meer verblijfstoeristen die langer verblijven, terugkeren en meer besteden en geeft hiermee een impuls aan de werkgelegenheid in de regio.
3. Omgevingswaarde: de ruimtelijke kwaliteit is de basis voor de aantrekkingskracht van het gebied en de Regio Alkmaar bevordert de leefbaarheid door deze kwaliteit in stand te houden en zo mogelijk te versterken.

Deze doelen worden bereikt door:

- Producten: kwaliteitsverbetering bestaand dagrecreatief en verblijfstoeristisch aanbod, nieuw aanbod ontwikkelen en verbinden van parels in arrangementen.
- Promotie en marketing: verbetering van de vindbaarheid en van het bestaande aanbod en betere positionering en zichtbaarheid van de (identiteit van de) regio.
- Samenwerking: werken aan herkenbare organisatiestructuren en regie op samenwerking en kennisontwikkeling

Dit wordt uitgewerkt in 6 speerpunten: Bijzonder overnachten, Inspirerende cultuur en verhalen, Inspirerende dagattracties, Natuurlijk sportief, Inspirerende steden en dorpen en Bewust ontspannen.

Detailhandel

De rijksoverheid en provincie hebben instrumenten in het leven geroepen om de verdere ontwikkeling van meters 'voor de leegstand' tegen te gaan. Een belangrijk instrument is de Ladder Duurzame Verstedelijking. Deze verplicht bij nieuwe ontwikkelingen aan te tonen dat er sprake is van een regionale behoefte. Het is hiervoor noodzakelijk regionaal beleid op te stellen en voorzienbaarheid te creëren. De regio Alkmaar voert al meerdere jaren regionaal beleid op de ontwikkeling van detailhandel. Afspraken zijn uitgewerkt en vastgelegd in de **detailhandelsvisie Regio Alkmaar 2025**. In deze visie wordt een indeling gemaakt naar 3 typen winkelgebieden; recreatieve winkelgebieden (zoals Castricum Centrum en Geesterduin), boodschappenwinkelgebied en (zoals in Akersloot en in Limmen) en doelgerichte winkelgebieden (die in de gemeente Castricum niet voorkomen). Het hoofddoel van deze visie is het versterken/concentreren van winkels binnen deze structuur/indeling.

(duurzame) mobiliteit

In 2019 is een gezamenlijk **regionaal ontwikkelbeeld mobiliteit** opgesteld voor de regio Alkmaar. Het ontwikkelbeeld is uitgewerkt in een **Strategische agenda duurzame bereikbaarheid regio Alkmaar**. Voor Castricum zijn met name relevant:

- Projecten op het gebied van het fietsnetwerk.
- Bereikbaarheid van de kust.
- Regionaal MobiliteitsProgramma Noord-Holland en Flevoland (RMP).
- Het Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030 (SPV) van het Rijk en de doorwerking daarvan in provinciaal en lokaal beleid.

Het Regionaal **MobiliteitsProgramma** (RMP) heeft als hoofddoel om de CO₂-uitstoot voor de sector mobiliteit en transport voor Noord-Holland en Flevoland terug te brengen van 5,4 naar maximaal 4,2 megaton in 2030. Om dit te behalen wordt voor drie subregio's (de gemeente Castricum valt hierbij onder Noord-Holland-Noord) een concreet adaptief meerjarig programma ontwikkeld, dat een samenhangend pakket aan maatregelen bevat voor de uitvoering van het Klimaatakkoord. Trias Mobilica is hierbij het uitgangspunt: voorkomen, veranderen en verduurzamen van mobiliteit. Op gemeentelijk niveau wordt hier uitvoering aan gegeven door: bijdragen aan ontwikkeling RMP voor Noord-Holland-Noord en in aansluiting hierop het ontwikkelen van een gemeentelijke integrale visie op mobiliteit, gericht op gezondheid, leefbaarheid, duurzaamheid, verkeersveiligheid en bereikbaarheid, het verbeteren en uitbreiden van de fietsinfrastructuur en het vaststellen en implementeren van een integrale visie op de laadinfrastructuur voor elektrische voertuigen.

In het **Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030** (SPV 230) wil Nederland de stijging van het aantal verkeersslachtoffers een halt toeroepen. Het streven is om het aantal verkeersslachtoffers in 2050 tot nul te verminderen. Per weg en situatie wordt gekeken welke situaties de hoogste risico's voor slachtoffers met zich meebrengen. Door juist deze plekken als eerste aan te pakken moet het aantal verkeersslachtoffers sterk verminderen. Daarnaast zijn gerichte educatie en handhaving belangrijk.

Wonen

Het beleidskader wonen is sterk verankerd in de woningbouwafspraken en programmering regio Alkmaar en het Woonakkoord Regio Alkmaar, zodat gemeenten niet alleen te maken hebben met hun eigen nieuwbouw-doelstellingen, maar ook met die van andere gemeenten. Goede samenwerking binnen de regio is hard nodig. Regio Alkmaar staat voor een vitale en aantrekkelijke, regionale woningmarkt voor eigen inwoners en als functioneel onderdeel van de Amsterdamse metropool, nu en in de toekomst. Daarbij werkt de regio naar een balans tussen vraag en aanbod op de woningmarkt op de korte en lange termijn. De BUCH gemeenten bieden woonmilieus (Centrum-Dorps en landelijk) van grote voorzieningskernen met relatieve rust en ruimte op nabije afstand van de metropool.

Met de regionale woningbouwafspraken richten we ons op een vijftal opgaven:

1. Het bouwtempo moet stevig omhoog om de huidige druk op de markt het hoofd te bieden;
2. Flexibiliteit creëren in planvoorraad door adaptief te programmeren;
3. Inzet op de diversiteit in woonmilieus, waarbij drie subregio's op basis van de verscheidenheid aan woonmilieus wordt gehanteerd: Alkmaar, Heerhugowaard/Langedijk en de BUCH gemeenten;
4. Voorkomen van verdringing;
5. Inspelen op de behoefte op de lange termijn.

Samengevat is de inhoud van het Woonakkoord Regio Alkmaar:

- Tot 2030 voegen we jaarlijks minimaal 2.000 woningen toe.
- Tot 2040 voegen we ca. 25.000-33.000 woningen toe.
- Aan alle segmenten is behoefte.
- Versnelling van woningbouwrealisatie is essentieel.
- We gaan op zoek naar nieuwe locaties om versneld tot ontwikkeling te brengen.
- We houden de vinger aan de pols om te zien of we voldoende woningen van het juiste type bijbouwen om aan de (toekomstige) vraag te voldoen.

Klimaatadaptatie

De gemeente Bergen, Uitgeest, Castricum en Heiloo hebben elk eigen gemeentelijke ambities om klimaatverandering tegen te gaan en willen hier graag invulling aan geven op een manier die aansluit bij de lokale situatie. De afgelopen periode heeft de Rijksoverheid hier drie opdrachten aan toegevoegd: het Klimaatakkoord, het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie en het programma Nederland Circulair 2050. In **Programma Klimaat 2021-2025** werken de BUCH-gemeenten gezamenlijk aan al deze opdrachten met 5 pijlers; Energietransitie, Duurzame mobiliteit, Klimaatadaptatie, Circulaire Economie en Duurzame bedrijfsvoering. Op het gebied van Klimaatadaptatie zijn inmiddels verkennende studies en inventarisaties gedaan. In mei/juni 2021 is de klimaatadaptatie strategie en uitvoeringsagenda Regio Alkmaar vastgesteld, waarmee alle uitvoeringsprojecten in de regio vanaf nu klimaatbestendig en waterrobuust dienen te zijn. In 2022 wordt hier gemeentelijk klimaatadaptatie beleid aan toegevoegd middels gemeentelijke uitvoeringsprogramma's klimaatadaptatie.

Energie

De **Regionale Energie Strategie (RES) Noord-Holland Noord** kent uitwerking in 3 deelregio's: regio Kop van Noord-Holland, regio Westfriesland en regio Alkmaar. De RES wordt samen met stakeholders en samenleving opgesteld. Het RES-traject kent een doorlooptijd tot 2030 en geeft doorkijk tot 2050. Naast de invulling van de duurzame energie geeft de RES ook invulling aan een WarmteStructuurPlan (WESP). Verder beschikt de gemeente over een visie op de transitie naar duurzame warmte (Visie Aardgasvrije Wijken) en wordt deze om de vijf jaar bijgewerkt. Er worden tot 2030 wijkuitvoeringsplannen (WUP's) ontwikkeld en uitgevoerd om in kansrijke wijken stappen te zetten in grootschalige energiebesparing en duurzame opwekking.

Circulariteit

Begin 2022 wordt gemeentelijk beleid voorgelegd voor **circulaire economie**. In het beleid zal het accent liggen op bouw- en infrastructuur, bedrijven, landbouw- en bio-grondstoffen en consumptiegoederen. Het reduceren daarvan heeft grote impact op het milieu. Het kabinet zet hier vol op in. Bedrijven moeten in 2030 minimaal 50% minder mineralen, fossiele grondstoffen en metalen gebruiken. Dat is hard nodig om de doelen van het Klimaatakkoord te halen.

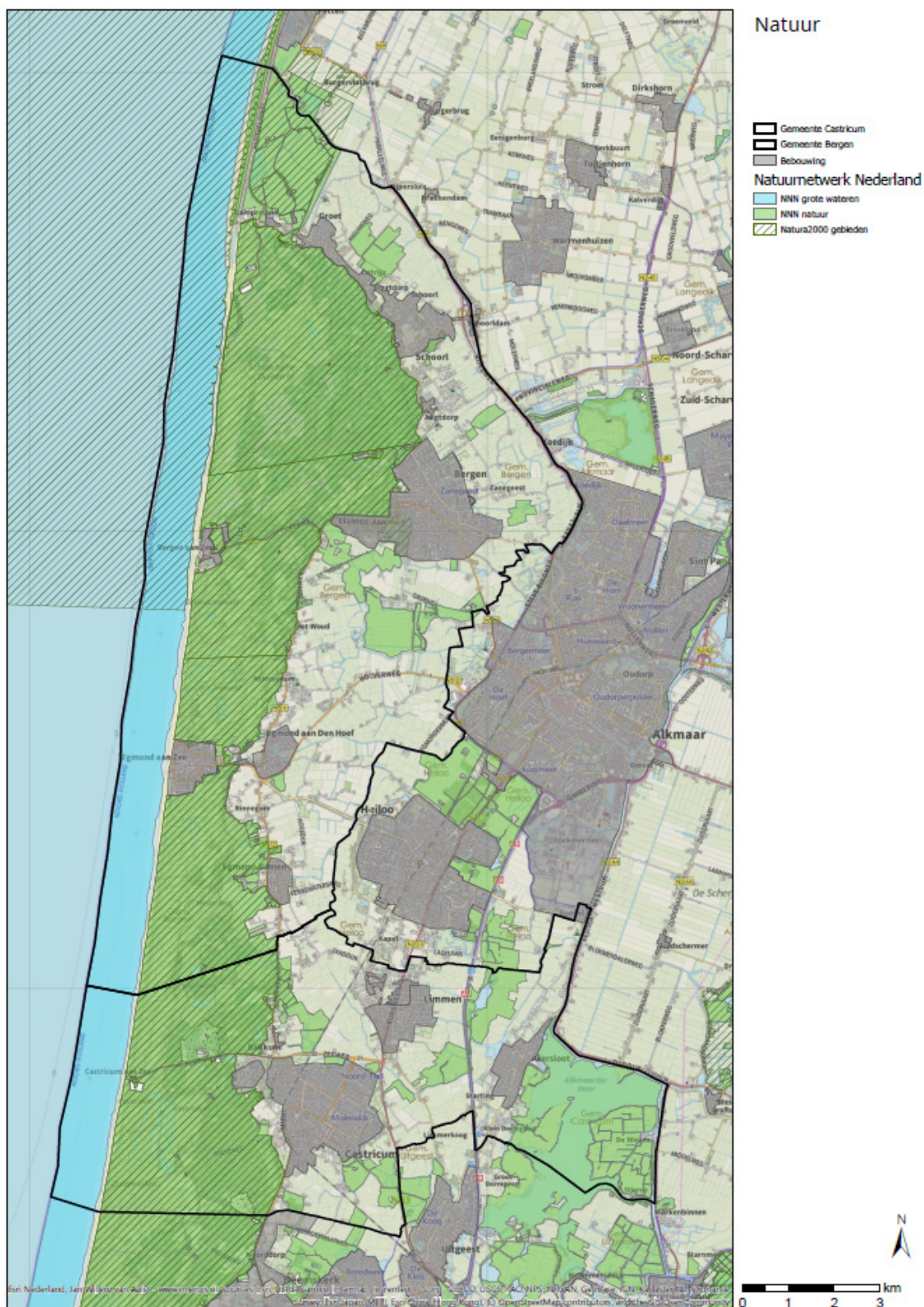
DEEL 2 KAARTEN

Beleidskaarten provincie Noord-Holland

- Natura 2000, NNN-gebieden, PRV, kaart 4 Ecologie (juni 2019, geactualiseerd voor wat betreft Weidevogelgebieden)
- Grondwaterbeschermingsgebieden, Dataportaal provincie Noord-Holland (2013)
- Stiltegebieden, Dataportaal Provincie Noord-Holland (2013)
- Bijzonder provinciaal landschap, ontwerp-omgevingsverordening (september 2020)
- Aardkundige waarden

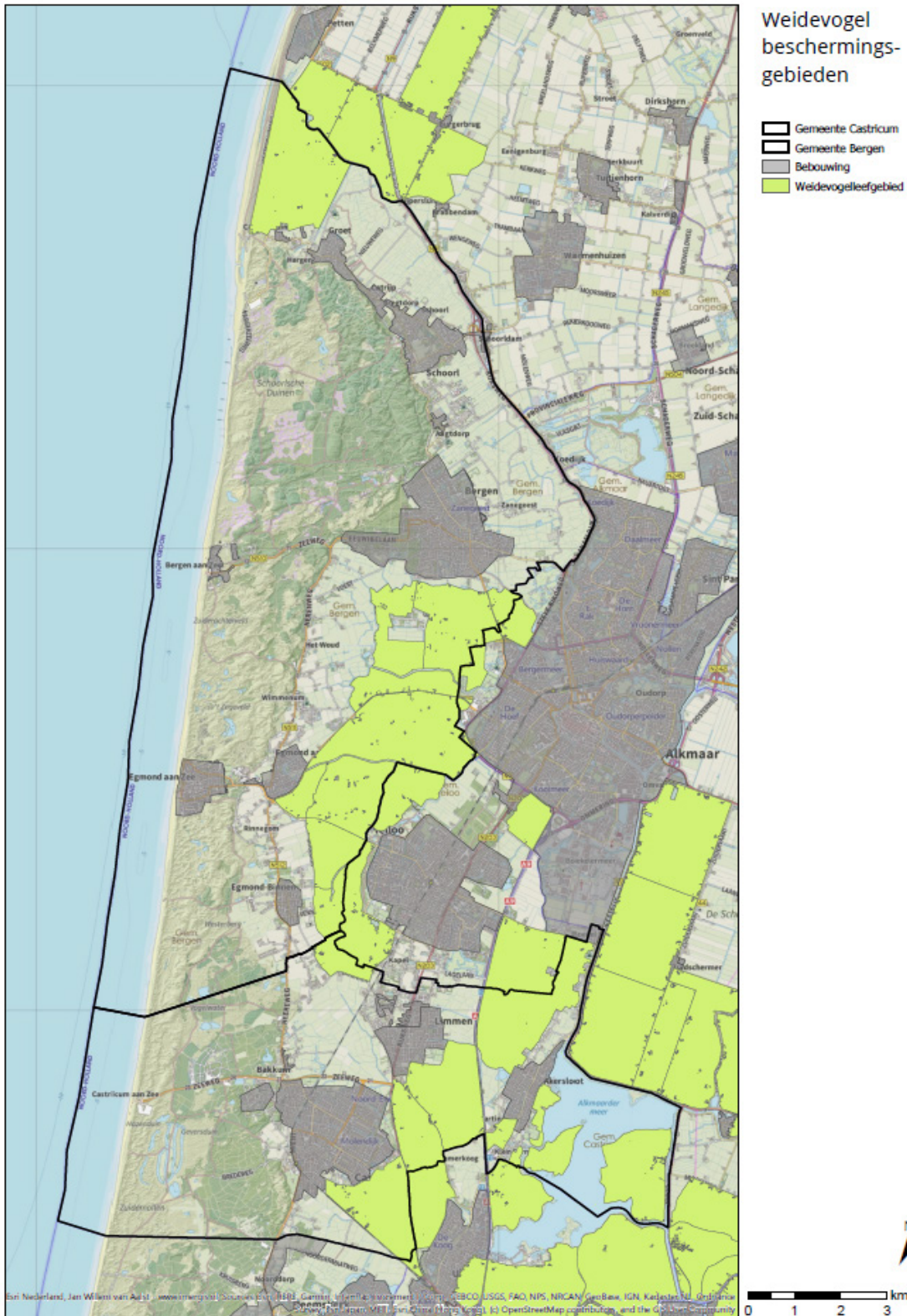
Kaarten regionale afspraken

- Strandzoning (februari 2018)

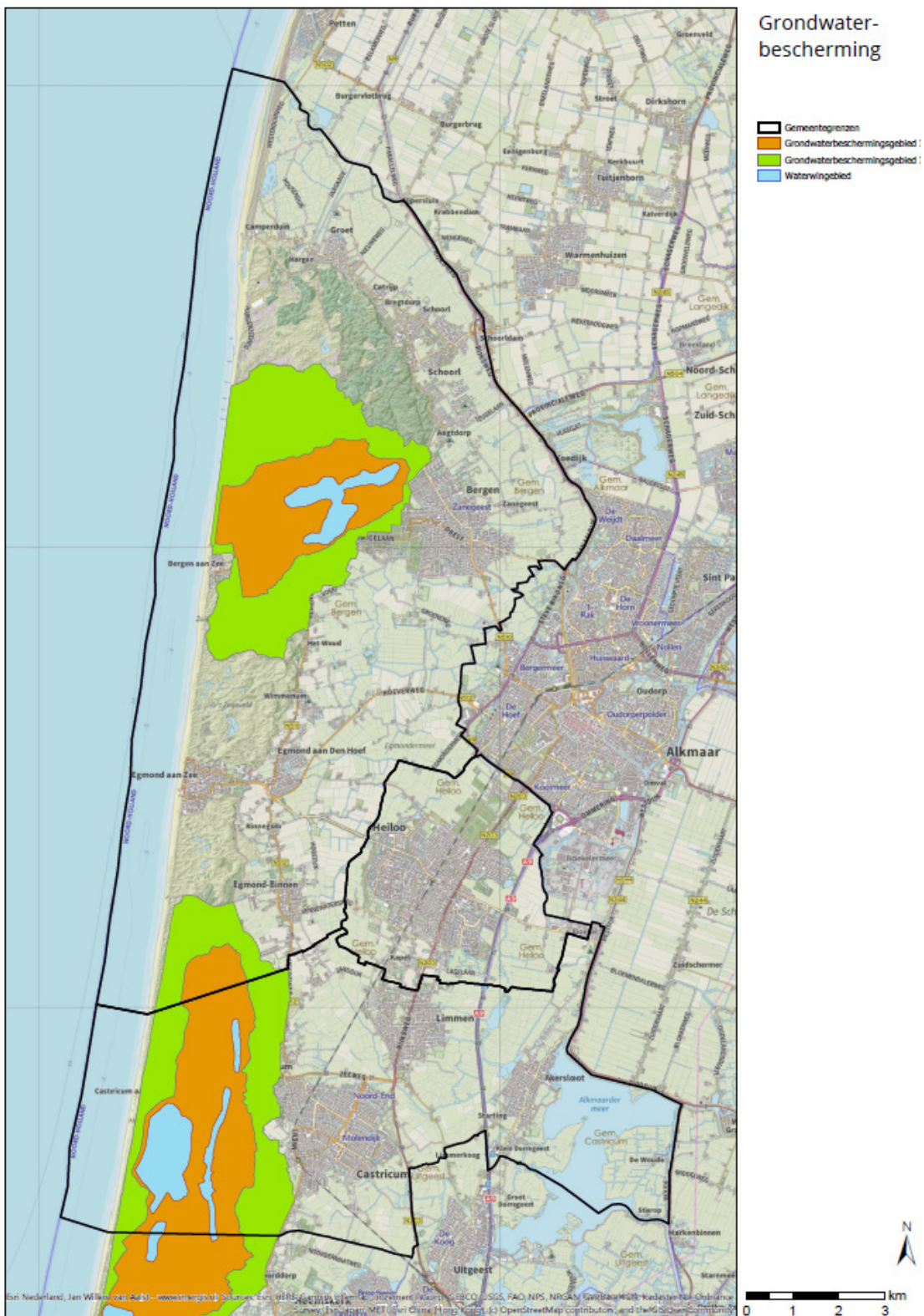

Bijlage beleidskaarten provincie

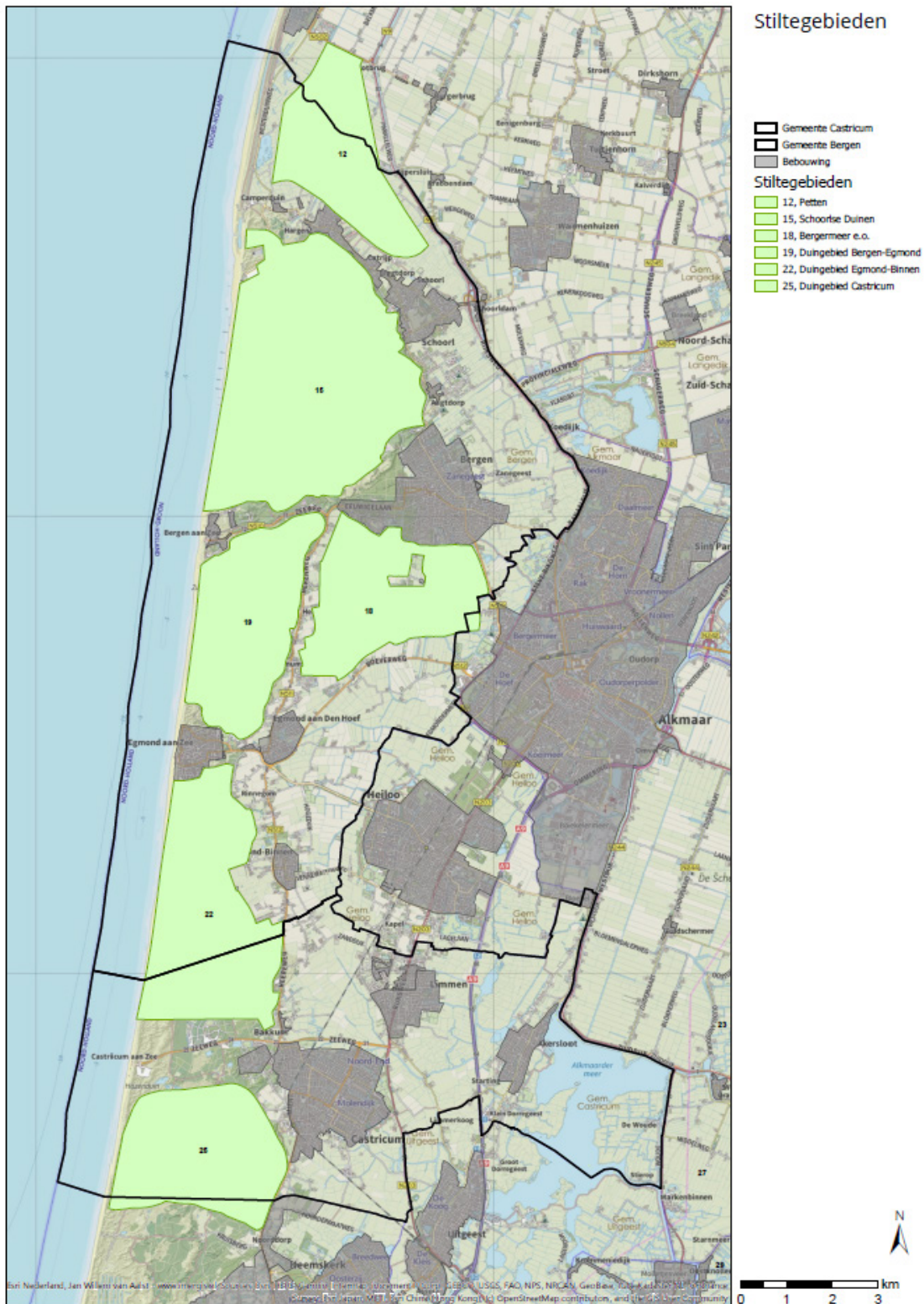
Ontwikkelingen in of in de omgeving van Natura 2000 gebieden mogen de natuurwaarden in deze natuurgebieden niet wezenlijk aantasten. Alleen als er een groot maatschappelijk belang is, kunnen daar uitzonderingen op worden gemaakt. Binnen de overige natuurgebieden die horen bij het Natuur Netwerk Nederland is de natuurfunctie de belangrijkste functie. Gebruik en beheer van deze gebieden mag niet in strijd zijn met deze functie. Het behoud van de natuurfunctie geldt voor de gerealiseerde natuur. Op de kaart staan ook stukken NNN die nog niet gerealiseerd zijn en als ambitie zijn opgenomen.

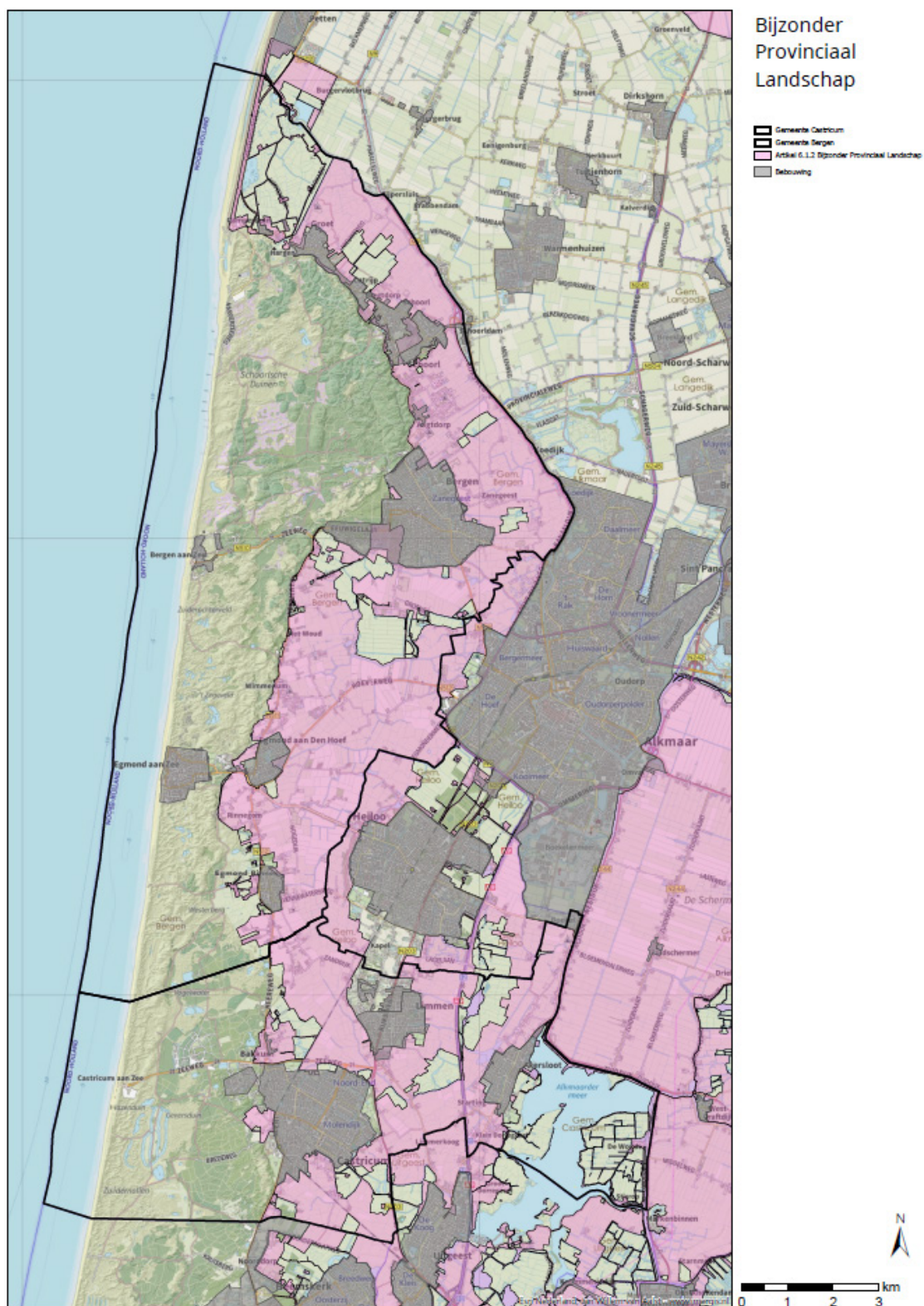
In weidevogelleefgebieden staat het behoud van het leefgebied van de weidevogels centraal. Aanleg van wegen of paden die verstoring kunnen veroorzaken staan op gespannen voet hiermee. Ook aantasting van de openheid door bijvoorbeeld opgaande beplanting is hier niet gewenst omdat roofvogels die zich daarin ophouden een gevaar vormen voor jonge weidevogels. Voor verlies van weidevogelleefgebied gelden compensatieverplichtingen.

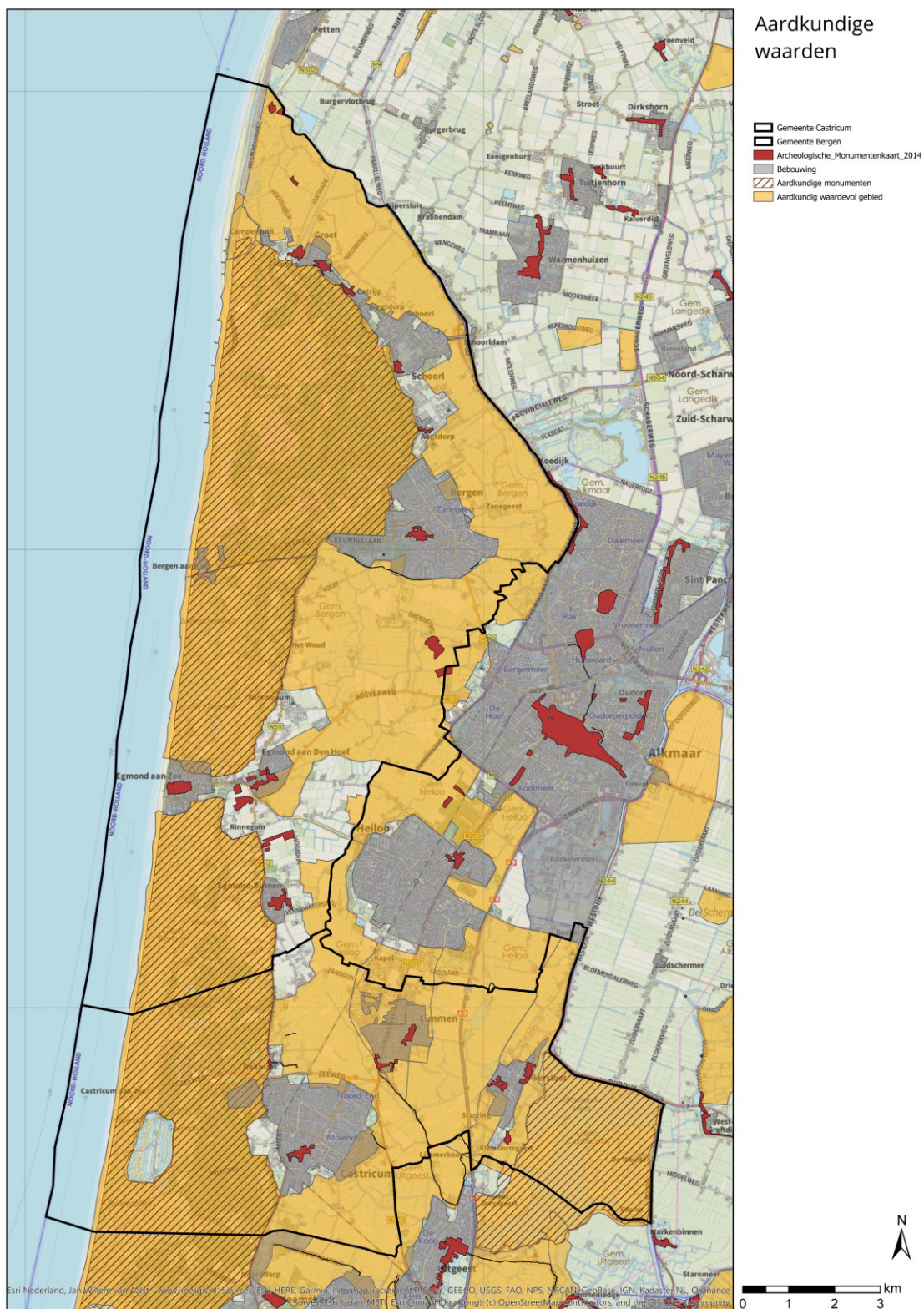
De grondwaterbeschermingsgebieden zijn aangewezen om de kwaliteit van grondwater te beschermen in verband met waterwinning. Activiteiten in deze gebieden mogen de kwaliteit van het grondwater niet aantasten.

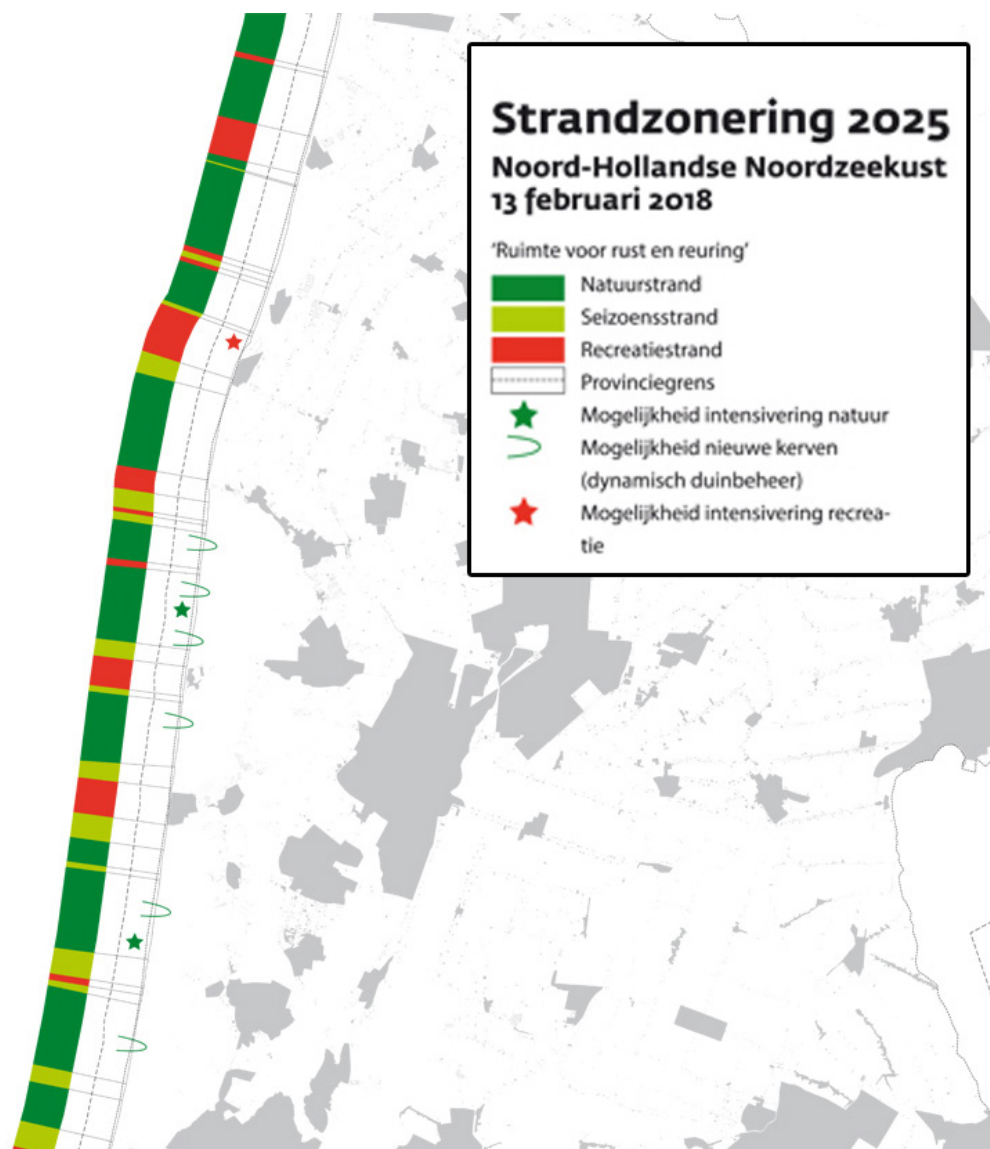
In stiltegebieden is stilte een belangrijke waarde. In stiltegebieden zijn geluiden toegestaan die bij het gebied horen. Bij agrarische gebied kan dat bijvoorbeeld het geluid van een tractor zijn. Activiteiten die lawaai produceren worden geweerd. Alleen bij uitzondering kan hiervan gemotiveerd worden afgeweken.

In het Bijzonder Provinciaal Landschap Noord-Kennemerland zijn hoge tot zeer hoge cultuurhistorische en landschappelijke waarden aanwezig. Kernkwaliteiten zijn het kleinschalige en bosrijke karakter van de strandwal en duinzoom. Behoud van de karakteristieke overgang van duinzoom/strandwal naar strandvlakte, de doorzichten, oude landgoederen en bosgroeiplaatsen staan centraal.

Op deze kaart staan de gebieden met aardkundige waarden. Hier mag de bodem niet beschadigen door te graven of door er met zware voertuigen te rijden. Aardkundige waarden worden beschermd via de regels voor het Natuurnetwerk Nederland (NNN) en het Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL).

In de strandzoning worden 3 strandtypen onderscheiden. Hiermee wordt duidelijk gemaakt wat de mogelijkheden zijn voor de recreatieve bebouwing. Grootste deel van het strand van Castricum is natuurstrand en seizoenstrand. Bij het 'drukke' strand, bereikbaar via de Zeeweg, is een deel recreatiestrand.

	Natuurstrand	Seizoenstrand	Recreatiestrand
Voorop staat	natuur strand en/of achterliggend natuurgebied; dynamiek	natuurbeleving in de winter en recreatie in de zomer	ruimte voor intensieve recreatie
Mens	te gast	beleven	actief en passief genieten
Recreatieve bebouwing			
Algemeen streefbeeld*	geen	concentreren	dienstverlenend
<i>Jaarrond paviljoens mogelijk?</i>	nee	nee	ja
<i>Seizoenspaviljoens mogelijk?</i>	nee	ja	ja
<i>Jaarrond slapen mogelijk?</i>	nee	nee	nee
<i>Seizoenshuisjes mogelijk?</i>	nee	beperkt (alleen zomer)	ja (alleen zomer)
<i>Badhuisjes mogelijk?</i>	nee	ja (alleen zomer)	ja (alleen zomer)
<i>Uitbreiding bebouwing mogelijk?</i>	nee	nee	alleen g.v. "ster"
* bestaande rechten tav recreatieve bebouwing worden gerespecteerd, conform het Kustpact, maar waar/wanneer mogelijk wordt gestreefd naar het algemeen streefbeeld			

BIJLAGE 5 MILIEU

Als het om milieu gaat heeft Nederland in de Europese Unie afspraken gemaakt die altijd en voor alle gemeenten gelden. Dit zijn afspraken over de manier waarop we zorgen voor ons milieu. De afspraken worden ook wel de vier milieubeginselen genoemd. Deze beginselen gelden dus ook voor de Omgevingsvisie.

De vier milieubeginselen zijn:

- Het voorzorgsbeginsel. Dit betekent dat we activiteiten voorkomen waarvan we verwachten dat ze slecht zijn voor het milieu.
- Het beginsel van preventief handelen. Dit betekent dat we vervuiling van het milieu zoveel mogelijk voorkomen. We nemen vooraf maatregelen om een iets wat slecht is voor het milieu te voorkomen. Denk aan de inzet van de beste technieken zodat er geen luchtvervuiling ontstaat.
- Het beginsel van bestrijding aan de bron. Dit betekent dat we als er een slechte invloed is op het milieu eerst kijken of er iets bij of in de directe omgeving van de activiteit zelf kan worden veranderd. Dit om de slechte invloed te voorkomen. Bijvoorbeeld door vuile lucht af te vangen of door geluiddempende maatregelen bij het bedrijf zelf toe te passen.
- Het beginsel de vervuiler betaalt. Dit betekent dat degene die de activiteit uitvoert ook moet betalen voor het voorkomen of opruimen van de negatieve gevolgen. Dat zijn bijvoorbeeld maatregelen bij de ontvanger, of het opruimen van vervuiling.

De gemeente kiest ervoor om een Omgevingsvisie op te stellen zonder plan-m.e.r. procedure. De Omgevingsvisie is een Omgevingsvisie 1.0. Een visie die globaal is; te globaal om een goede milieutoets op uit te voeren. Ook zal in de gemeente Castricum niet zozeer de omvang van ontwikkelingen aanleiding zijn voor een m.e.r. maar meer de nabijheid van kwetsbare natuur en de mogelijke stikstofuitstoot van ontwikkelingen. Juist op dat punt zijn nog veel ontwikkelingen gaande. Zowel op het gebied van beleidsvorming en jurisprudentie als op het gebied van innovaties waarmee stikstofuitstoot zoveel mogelijk kan worden voorkomen.

Het is goed mogelijk dat bij de aanpassing van de Omgevingsvisie naar de versie 2.0 voldoende inzicht is in de ontwikkelingen dat een volledige milieu-afweging kan worden gemaakt. Tegen die tijd zijn de implicaties van de nabijheid van de Natura2000 gebieden en de mogelijkheden om stikstofuitstoot te beperken waarschijnlijk ook een stuk duidelijker.

Voor zover er na deze Omgevingsvisie plannen in lijn met de visie worden uitgevoerd zal een zelfstandige onderbouwing worden gemaakt die ook ingaat op de locatiekeuze. In deze vervolgprocedures wordt vanzelfsprekend ook zorgvuldig naar alle milieuaspecten gekeken.

BIJLAGE 6 UITVOERING VAN DE SPEERPUNTEN VAN DE GEMEENTE

De toekomst maken we samen met onze inwoners, instellingen en ondernemers. De hoofddoelen en speerpunten bereiken we ook alleen met elkaar. In deze paragraaf hebben we de uit te voeren stappen per hoofddoel in beeld gebracht. Daarbij is rol van de gemeente aangegeven. Deze varieert van een lichte rol tot het niveau van uitvoering. In de navolgende tabellen maken we gebruik van de volgende rollen, die met een kleur zijn aangegeven:

- + aandacht vragen voor
- + mogelijk maken (faciliteren)
- + in beweging zetten
- + trekken
- + uitvoeren

Hoofddoel Gezonde dorpen met een gevarieerd woonaanbod

	STAPPEN TER UITVOERING	ROL GEMEENTE
1. Voldoende woningen voor jong en oud	Realiseren van een ambitieus woningbouwprogramma (1.000 woningen in de komende vier jaar) en het maken van een voortschrijdende planning, die doorloopt na 2026.	Faciliteren, trekken en uitvoeren
	We bouwen 40% sociaal en 40% in de middencategorie, zowel huur als koop. 20% van de nieuwbouw is vrije sector.	In beweging zetten
	Intensief samenwerken met ontwikkelaars en Kennemer Wonen	In beweging zetten
	We bevorderen de doorstroom onder andere door gevarieerde woningbouw, waaronder ook de bouw van kleinere woningen en de bouw van flexibele, tijdelijke wooneenheden.	Faciliteren, trekken en uitvoeren
	Woningen blijven voor de doelgroepen beschikbaar door instrumenten als zelfbewoningsplicht, anti-speculatiebeding en de doelgroepenverordening. Andere instrumenten worden nog onderzocht.	In beweging zetten
	Tijdig plannen ontwikkelen voor locaties waar de gemeente een positie heeft. Dit vraagt om een herijking van het Masterplan Inbreidingen, waarbij locaties in tijd worden uitgezet en onderscheid wordt gemaakt tussen korte en lange termijn locaties.	Uitvoeren
	Inzetten op actief grondbeleid, snellere procedures en de beschikbaarheid van mensen en middelen.	Faciliteren
	Uitvoeren motie Lokale woondeal	Uitvoeren

	Faciliteren van woonvormen met (ambulante) zorg en begeleiding	Faciliteren
2. Ontwikkelen met respect voor onze waarden; de cultuurhistorie en de identiteit van onze dorpen	Gebruik maken van de waardenkaart, de nota omgevingskwaliteit en bestaand beleid op het gebied van cultuurhistorie en identiteit bij plannen van de gemeente en van derden	Aandacht vragen voor
3. Een netwerk van goede voorzieningen	Levendige dorpscentra onder andere door clustering en een gevarieerd aanbod van voorzieningen in de centra van dorpen, gecombineerd met cultuur en evenementen.	Aandacht vragen voor en faciliteren
	Uitbreiding van de woningvoorraad in/bij kernen om draagvlak voor voorzieningen te behouden	Mogelijk maken
	Onderscheidend aanbod winkels, horeca, cultuur en evenementen (uitvoeren van de cultuurnota en de nota erfgoed)	Mogelijk maken
	Goede, gezonde onderwijshuisvesting. In Castricum- Oost en in Bakkum willen we integrale kindcentra (IKC's) voor kinderen van 0-12 jaar	In beweging zetten en trekken
	Handhaven maatschappelijk vastgoed dat bijdraagt aan een goed gespreid netwerk en efficiënt en effectief wordt gebruikt	Uitvoeren
	Ondersteunen van combinaties en meervoudig gebruik van verschillende maatschappelijke voorzieningen. Voorzieningen voor mensen om te kunnen bewegen en sporten optimaal en multifunctioneel benutten in het algemeen en specifiek voor sportparken Wouterland en Cloppenburg. Hierover in gesprek gaan met gebruikers. Opstellen van een sportnota	Faciliteren - uitvoeren
	Onderzoek naar de toekomst van het gebied ten oosten van de Soomerwegh, waarbij aandacht voor de zoektocht naar een nieuwe locatie voor Filmtheater Corso	Faciliteren
	Plaatsing van bankjes en speel- en beweegtoestellen in de buitenruimte om ontmoeten en bewegen voor alle inwoners mogelijk te maken	Uitvoeren
	Samenwerking met (recreatie)ondernemers om maatschappelijke voorzieningen, waaronder huisartsenpraktijken, in kernen beschikbaar te houden	In beweging zetten
	Het proces voor de uitwerking van de plannen voor een nieuw zwembad zodanig inrichten, dat in de loop van 2025 de nieuwe voorziening kan worden geopend	Trekken en uitvoeren

	In samenwerking met ondernemers onderzoeken we de revitalisering van bedrijventerreinen. Bedrijventerrein Schulpstet zal deel uitmaken van een bredere gebiedsvisie, inclusief onderzoek naar een supermarkt op deze plek	Trekken
4. openbare ruimte waar maatschappelijke opgaven samenkomen	Integraal naar maatschappelijke opgaven kijken bij (her) inrichting openbare ruimte (veiligheid, toegankelijkheid, ruimte om te spelen/bewegen/sporten/ontmoeten) en een pro-actieve regie op de ruimte in de ondergrond	Uitvoeren
	Versterken groenstructuur en (netto) aanplant van 500 bomen per jaar	Uitvoeren
	Onderzoeken waar bestrate ruimte omgezet kan worden naar open bestrating, groen of bomen	Uitvoeren
	Verbetering van de ruimtelijke kwaliteit en veiligheid in het strandgebied • Vernieuwen strandpost • Opstellen plan voor inrichting strandplateau en strandtoegang • Faciliteren ondernemersinitiatieven om voorzieningen/ruimtelijke kwaliteit te verbeteren	In beweging zetten - uitvoeren
	Ondergronds maken we ruimte voor het opvangen, verwerken en vasthouden van water en de noodzakelijke leidingen voor onder andere de energietransitie	Uitvoeren
	We zien toe op een veilige en gezonde omgeving. We maken hiervoor onder andere een integraal veiligheidsplan met een jaarlijks uitvoeringsplan	Uitvoeren
	Naleving en handhaving wet- en regelgeving	Uitvoeren
	Toe zien op gezondheid bij afweging van initiatieven	Uitvoeren
	Sturen op gezonde locaties voor kwetsbare functies	Faciliteren
	Geen zwerfafval en schone stranden	Aandacht vragen voor en uitvoeren
	Inzet op gezonde lucht, water en bodem. Minimaliseren van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen	Van aandacht vragen voor tot uitvoeren
	Verduurzaming van ons vervoer i.v.m. luchtkwaliteit en geluidhinder	Van mogelijk maken tot en beweging zetten
5. Iedereen kan meedoen en voelt zich betrokken	Toegankelijke publieke voorzieningen en openbare ruimte	Uitvoeren
	Opstellen van een lokale inclusie (uitvoerings-)agenda samen met maatschappelijke partners	Uitvoeren
	Opstellen van een structureel programma eenzaamheidsbestrijding	Uitvoeren

	Minimabeleid: gericht op • deelname aan werk & sport, kunst en cultuur, • gebruik van beschikbare regelingen; • ondersteuning om schuldenproblematiek te voorkomen en op te lossen.	Uitvoeren
	Zorgdragen voor wijken met verschillende woningtypen voor een verscheidenheid aan doelgroepen	In beweging zetten
	Faciliteren van initiatieven van bewoners/ bewonerscollectieven. Bijvoorbeeld initiatieven van bewoners ter uitvoering van het klimaatakkoord.	Van aandacht vragen voor tot uitvoeren
	Participatie vanaf de start bij gemeentelijke plannen en initiatieven van derden	Uitvoeren

Hoofddoel Open en gevarieerd landschap met erfgoed

	STAPPEN TER UITVOERING	ROL GEMEENTE
1. ontwikkelen met respect voor onze waarden	Gebruik maken van de waarden(kaarten) uit de omgevingsvisie, de nota Omgevingskwaliteit Castricum (2023) en ander beleid op het gebied van cultuurhistorie en identiteit bij plannen van de gemeente en bij de afweging van initiatieven	Uitvoeren
	Opstellen uitvoeringsprogramma Erfgoed	Uitvoeren
	Versterken beleid en inzet op het gebied van natuur, landschap en cultuurhistorie in samenwerking met ketenpartners en bewoners	Uitvoeren
2. Ondernemen in het buitengebied is toekomstbestendig	Continueren bestaand beleid: • schaalvergroting obv provinciaal beleid • mogelijkheid bieden voor nevenfuncties • ruimte voor hergebruik van vrijkomende agrarische bebouwing.	Faciliteren
	Overstap naar duurzame, natuurinclusieve en circulaire bedrijfsvoering	Aandacht vragen voor en faciliteren
	Toestaan dat agrarische ondernemers op hun eigen erf één windmolen tot 15 meter hoogte kunnen plaatsen	Faciliteren
	Spreiding van recreatieve druk door in te zetten op jaarrond verblijfstoerisme, bezoekers te spreiden over het gebied en actief bezoek aan de dorpen te stimuleren.	Faciliteren
	Waar mogelijk faciliteren van natuurinclusieve landbouw.	Faciliteren
	Uitbreiding toeristisch-recreatieve bedrijven bij voorkeur als aanvulling op het bestaande aanbod of ter spreiding van het toerisme.	Faciliteren
	Uitnodigen om aan te sluiten bij de lokale kleur	Aandacht vragen voor

3. Openbare ruimte waar maatschappelijke opgaven samenkomen	Zorg voor een goed netwerk van paden om wandelen en fietsen te stimuleren en ter verbreding van het aanbod voor recreanten en toeristen	Uitvoeren
	Integrale inrichting en beheer van paden, bermen en waterlopen zodat ze ook een functie hebben bij klimaatadaptatie en biodiversiteit	Uitvoeren

Hoofddoel bereikbaar en duurzaam

	STAPPEN TER UITVOERING	ROL GEMEENTE
1. Goede verbindingen en duurzame mobiliteit	Risico's op ernstige ongevallen pro-actief minimaliseren door risicovolle locaties te inventariseren en op te lossen door inrichten van wegen binnen de bebouwde kom voor 30 km/h	Uitvoeren
	Onderzoek naar oplossing voor afwikkeling van verkeer rond het station, na invoering PHS. Op de korte termijn treffen we spoorse maatregelen om doorstroom en veiligheid te verbeteren.	Uitvoeren
	Verbeteren verkeersveiligheid N203 in samenwerking met regio en provincie	In beweging zetten
	Aansluiting A9 op de grens van Limmen-Heiloo	Faciliteren
	Verkeersplan Limmen-West	Uitvoeren
	Verkeersplan Castricum	Uitvoeren
	Realiseren regionale doorfietsroutes in samenwerking met regio en provincie	In beweging zetten en uitvoeren
	Fietsverbinding van Akersloot naar Heiloo aan de noordzijde van Limmen. De aanleg van deze recreatieve fietsroute is gekoppeld aan de realisering aansluiting Kennemerstraatweg – A9	Uitvoeren
	Verbeteren verkeersveiligheid op (hoofd)fietsnetwerk voor verschillende soorten fietsen en fietsen in combinatie met gemotoriseerd verkeer (w.o. landbouwverkeer)	Uitvoeren
	Verbeteren bereikbaarheid kust	In beweging zetten
	Inzetten op actieve vervoerswijzen, OV en deelmobiliteit/ MaaS. Verbeteren ketenmobiliteit door goede collectieve en fietsverbindingen tussen dorpen met treinstations	Van mogelijk maken tot in beweging zetten
	Obstakelvrije trottoirs, veilig voor mensen van 8-80 jaar en voor mensen met een beperking.	Uitvoeren
	Bij locatiekeuzes sturen op duurzame vervoersmogelijkheden	In beweging zetten
	Voldoende laadpunten voor auto's en fietsen en voldoende fietsparkeerplekken	Uitvoeren

	Experimenteren met stabilisatie van parkeervoorzieningen, autoluw wonen/wonen met deelauto's	In beweging zetten - uitvoeren
	Actieve vervoerwijzen worden gestimuleerd	Faciliteren
	Handhaving en verbetering inrichting wegen om te hard rijden te voorkomen. Waar mogelijk wegen inrichten op een maximumsnelheid van 30 km en verbeteren overzichtelijkheid oversteekplaatsen.	Uitvoeren
	Onderzoek naar diverse aspecten, zoals gebruik, onderhoud en beheer, van de veerponten van Akersloot en de Woude in 2023	Uitvoeren
2. Een duurzame gemeente	Duurzaam op het gebied van CO2	
	Optimaal inzetten op besparing van energie. Met aandacht voor huishoudens met beperkte financiële middelen om de kostenstijging van energie op te vangen. Door: • Woningen te isoleren. Daarbij landelijke subsidie- en leningsmogelijkheden optimaal te benutten en revolverende fondsen uit eigen middelen in te zetten. • Stimuleren vergroten beschikbaarheid energicoaches • Overleg met Kennemer Wonen over een versnelling van de isolatie van hun woningvoorraad.	Van aandacht vragen voor tot uitvoeren
	Vormgeven aan duurzame opwek met respect voor de identiteit en de waarden van dorpen en buitengebied.	In beweging zetten - uitvoeren
	Bij duurzame opwek zetten we met name in op zon op (grote) daken en zon boven parkeerplaatsen . We verdubbelen het aantal woningen met zonnepanelen. We sluiten aan bij het provinciaal project om zonnestroken aan te leggen langs de A9. Daarnaast maken we optimaal gebruik van innovatieve ontwikkelingen in combinatie met mobiliteit en klimaatadaptatie.	Van aandacht vragen voor tot uitvoeren
	Goede begeleiding van plannen voor duurzame opwek door proces en financiële participatie	In beweging zetten
	Inzetten op een warmtenet-project in Noord-End	In beweging zetten
	Stimuleren van maatschappelijke instellingen om hun vastgoed te verduurzamen. De gemeente heeft hierbij een voorbeeldfunctie	In beweging zetten - uitvoeren
	Onderzoek naar het opzetten van een revolverend fonds duurzaamheid met behulp van gemeentelijke Eneco-gelden.	Uitvoeren

	Duurzaam op het gebied van klimaatadaptatie	
	Op weg naar klimaatadaptieve en natuurinclusieve gemeenten; beleidsplan & uitvoeringsprogramma 2023-2026	Uitvoeren
	Programma Water en Riolering (Planning vaststelling begin 2023)	Uitvoeren
	Water besparen, vasthouden, bergen, aanpassen en afvoeren, door inwoners te stimuleren bestrating uit tuinen te verwijderen, realisatie bovengrondse waterberging, verbetering van de afwatering en door aanleg van een apart infiltratieriool of hemelwaterriool.	Van aandacht vragen voor tot uitvoeren
	Bij inrichting van de openbare ruimte stellen we het bodem- en watersysteem centraal (maatregelen tegen wateroverlast, voor wateropvang en tegen droogte en hittestress).	Uitvoeren
	Vergroten bewustzijn inwoners en ondernemers	Aandacht vragen voor
	Maatregelen nemen i.v.m. zeespiegelstijging en bodemdaling	In beweging zetten
	Duurzaam op het gebied van biodiversiteit	
	Natuurpotentie van duinen, binnenduinrand en polder vergroten	Mogelijk maken
	Herstel duinrellen	Mogelijk maken
	Versterken biodiversiteit openbaar groen en bermen	Uitvoeren
	We planten meer bomen en groen en onderzoeken waar bestrate ruimte kan worden omgezet naar groen of open bestrating.	Uitvoeren

COLOFON

Inhoud

Gemeente Castricum en alle bewoners en ondernemers die input hebben geleverd.

Layout en kaartmateriaal

BügelHajema Adviseurs

Fotografie

Gemeente Castricum

